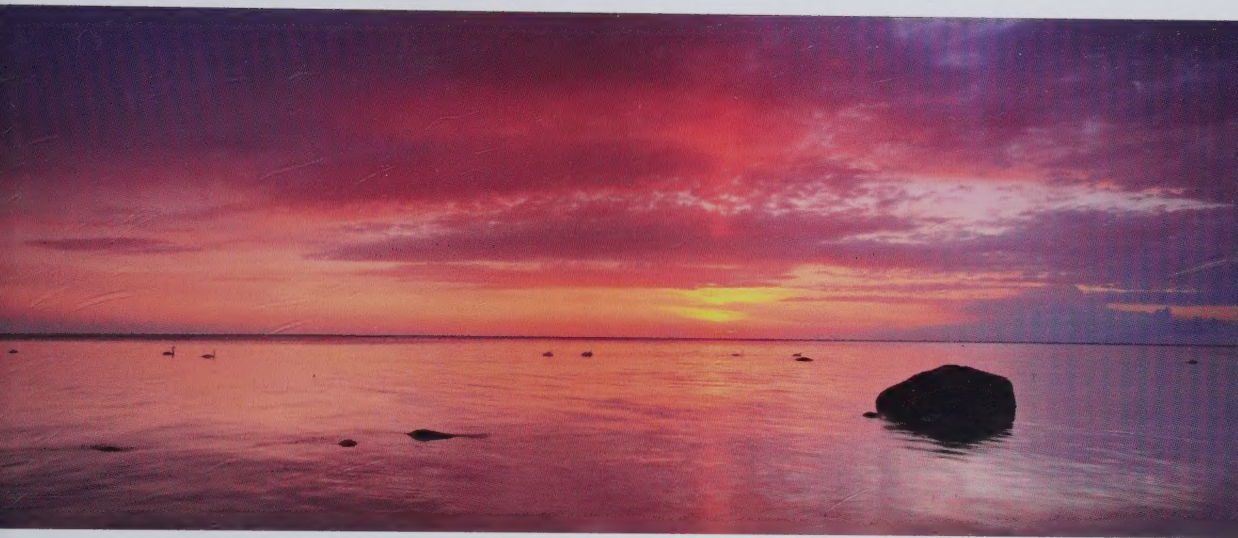

Pirke Abot Sayings of the Fathers

Yehoash, B.
Halper

Digitized by the Internet Archive
in 2024

https://archive.org/details/isbn_9781117443997

Pirke Abot Sayings of the Fathers

Yehoash, B. Halper

BIBLIOLIFE

Copyright © BiblioLife, LLC

This book represents a historical reproduction of a work originally published before 1923 that is part of a unique project which provides opportunities for readers, educators and researchers by bringing hard-to-find original publications back into print at reasonable prices. Because this and other works are culturally important, we have made them available as part of our commitment to protecting, preserving and promoting the world's literature. These books are in the "public domain" and were digitized and made available in cooperation with libraries, archives, and open source initiatives around the world dedicated to this important mission.

We believe that when we undertake the difficult task of re-creating these works as attractive, readable and affordable books, we further the goal of sharing these works with a global audience, and preserving a vanishing wealth of human knowledge.

Many historical books were originally published in small fonts, which can make them very difficult to read. Accordingly, in order to improve the reading experience of these books, we have created "enlarged print" versions of our books. Because of font size variation in the original books, some of these may not technically qualify as "large print" books, as that term is generally defined; however, we believe these versions provide an overall improved reading experience for many.

PIRKE ABOT

SAYINGS OF THE FATHERS

YIDDISH TRANSLATION

BY

YEHOASH

ENGLISH TRANSLATION

REVISED BY

B. HALPER, M. A., PH. D.

THE DROPSIE COLLEGE FOR HEBREW
AND COGNATE LEARNING

NEW YORK

THE AMERICAN JEWISH BOOK COMPANY

1921

Copyright, 1921,
by
The American Jewish Book Company

PREFACE

The tractate Pirke Abot is a collection of moral and ethical sayings by some of the most prominent Jewish teachers who flourished from the third century B. C. E. to the third century C. E. The first five chapters are placed, for one reason or another, at the end of the fifth order of the Mishnah entitled *Nesikin* ("Damages"). Owing to its fascinating contents and moral tone, it has enjoyed great popularity, and is one of the most widely read books produced by the Jewish genius. As early as the gaonic period it was incorporated, together with the sixth chapter, into the liturgy, and in some congregations one chapter is read every Sabbath afternoon during the summer. Different rites obtain in the various communities.

A careful analysis of the contents of this tractate shows that the various sections are of a heterogeneous character. Chapter I deals with the continuity of the chain of Jewish tradition from Moses to Simon ben Gamaliel II. In this list the name of Rabban Gamaliel II has been omitted. The beginning of the second chapter adds two more names: Rabbi, the redactor of the Mishnah, and his son Rabban Gamaliel. This is followed by a few sayings by Hillel. Then comes a description of Rabban Johanan ben Zaccai and his five disciples. In each case, whenever the name of a teacher is mentioned, some of his pithy sayings are quoted. This chapter ends with a few sayings by Rabbi Tarfon. In the third and fourth chapters the sayings of the teachers are quoted without

any regard to chronological sequence. The fifth chapter is practically anonymous, and a different method may be observed therein: the collector grouped most of the sayings under the numbers 10, 7, and 4.

The Hebrew text of this volume is based upon the best editions of the Talmud and the prayer-books, notably that of Simeon Singer's *Authorized Daily Prayer Book*. In a popular edition there is no room for variants and the intricate problems of textual criticism. This classic is therefore presented in the form it has been known to the people for centuries. The vocalization, however, has been carefully revised by Dr. B. Halper, of the Dropsie College, in accordance with the present knowledge of the grammar of the Mishnah. The same scholar has revised and improved the English translation which is based on the various existing translations. Wherever necessary, new interpretations have been introduced. The Yiddish translation is from the pen of Yehoash, the celebrated Yiddish scholar and poet.

This volume has been artistically put into type by Mr. Moses Alperovich, formerly chief compositor of the famous Romm Press in Vilna. It will be observed that an effort has been made to imitate the pages of the Talmud where the text is surrounded by the commentaries of Rashi and the Tosafists.

It has been deemed advisable to add, at the end of the volume, short biographical sketches of the Tannaim who are mentioned in the text, which, it is hoped, will prove useful to students.

CONTENTS

	PAGE
Preface	V
Chapter I.	I
Chapter II.	II
Chapter III.	25
Chapter IV.	41
Chapter V.	55
Chapter VI.	73
Teachers Mentioned in Pirke Abot.	91

פרק ראשון - CHAPTER I

איטליכער איד וועט האבען א חלק	All Israel shall have a portion
אויף יענער וועלט, ווארום עס ווערט	in the world to come, as it is said:
נעזאנט: „און דיין	“And thy people
פאלק זיינען אלע	are all righteous,
צדיקים, זיי וועלען	they shall inherit
ירש'ען אויף אויביג	the land for ever;
די ערד, דער צווייג	the branch of My
פון מיין פלאנצונג,	planting, the work
דאס ווערק פון מינע	of My hands,
הענט וואס איך ריהם זיך דערמיט.	wherein I glory.”

כָּל־יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָחֶם חֶלֶק
 לְעוֹלָם חָבָא. שְׁנֵאֵמַר וְעַמּוֹ
 כֻּלָּם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ
 אֶרֶץ. נִצֵּר מִמְּעֵי מַעֲשֵׂה יָדֵי
 לַחֲתָנִי (ישעיה ס, כא):

1. Moses received the Torah on Sinai, and handed it down to Joshua; Joshua to the elders; the elders to the prophets; and the prophets handed it down to the men of the Great Synagogue. They said three things: Be deliberate in judgment; raise up many disciples, and make a fence round the Torah.

2. Simon the Just was one of the last of the Great Synagogue. He was wont to say: Upon three things the world exists: upon the Torah, upon the temple service, and upon the practice of charity.

3. Antigonus of Socho received the tradition from Simon the Just. He was

3. אנטיגנוס איש שוכו קבל משמעון הצדיק. הוא

היה

1 משה האט געקראנען די תורה פון בארג סיני און האט זי איבערגעגעבן צו יהושע'ן, יהושע צו די עלטסטע; די עלטסטע צו די נביאים, און די נביאים האבען זי איבערגעגעבן בען צו די מענער פון דער גרויסער איינזאמלונג. זיי האבען געזאגט דריי זאכען: זייט געלאסען ביי א משפט, שטעלט אויף א סך תלמידים, און מאכט א צאם ארום דער תורה.

קבל תורה מסיני. ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וזקנים לנביאים ונביאים למסריהם לאנשי כנסת הגדולה. הם אמרו שלשה דברים. הווי מתונים בדין והעמידו תלמידים הרבה ועשו סג לתורה:

2. שמעון הצדיק היה משורי כנסת הגדולה. הוא היה אומר. על-שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים:

2. שמעון דער צדיק איז געווען פון די לעצטע פון דער גרויסער איינזאמלונג. ער פלעגט זאגען: אויף דריי זאכען שטעהט די וועלט — אויף לערנען, און אויף די-נען גאט, און אויף טאן גוטס.

3. אנטיגנוס פון שוכו האט איבערגעגעבן נומען פון שמעון דעם צדיק. ער פלעגט

וואנען: זייט ניט ווי קנעכט וואס ריענען
דעם האר, כדי צו קריגען א ליון, נאר
זייט ווי קנעכט וואס ריענען דעם האר, ניט

wont to say. Be not like servants who
minister to their master with the
view to receive recompense, but be like

כדי צו קריגען א ליון,
און זאל די מורא
פון נאט זיין אויף
אייד.

4. יוסי דער זון
פון יועזר, פון צרדה,
און יוסי דער זון פון
יוחנן, פון ירושלים,
האבען איבערגענומען
פון זיי. יוסי דער
זון פון יועזר זאגט:
דיין הויז זאל זיין
א זאמעל-ארט פאר
די חכמים, און דו
זאלסט זיך וואלנערען
אין דעם שטויב פון
זייערע פיס, און טרינק
קען מיט דאדשט
זייערע ווערטער.

5. יוסי דער זון
פון יוחנן, פון ירושלים,
זאגט: דיין הויז זאל
זיין ברייט אויפגע-
מאכט, און ארעמע
לייט זאלען זיין דיינע
איינגעהער, און רעד
ניט פיעל מיט דער
ווייב (דאס אייגענע זאגט

היח אומר. אל-תהיו כעבדים
המשמשים את-הרב על-
מנת לקבל פרס. אלא היו
כעבדים המשמשים את-
הרב שלא על-מנת לקבל
פרס. ויהי מורא שמים
עליכם:

4. יוסי בן-יועזר איש
צרדה ויוסי בן-יוחנן איש
ירושלם קבלו מהם. יוסי
בן-יועזר איש צרדה אומר.
יהי ביתך בית ועד לחכמים
והוה מתאבק בעפר רגליהם
והוה שותה בצמא את-
דבריהם:

5. יוסי בן-יוחנן איש
ירושלם אומר. יהי ביתך
פתוח לרוחה ויהיו ענייב
בני ביתך. ואל תרבה
שיחה עם האשה. באשתו

אמר

servants who minis-
ter to their master
without a view to
receive recompense;
and let the fear of
Heaven be upon you

4. Jose the son of
Joezer, of Zeredah,
and Jose the son of
Johanan, of Jeru-
salem, received the
tradition from the
preceding. Jose the
son of Joezer, of
Zeredah, said: Let
thy house be a meet-
ing-place for the
wise, roll thyself
in the dust of
their feet, and drink
their words with
thirst.

5. Jose the son of
Johanan, of Jerus-
alem, said: Let thy
house be open wide;
let the poor be
gossip with women.

members of thy household, and engage not in much

(This applies even to one's own wife; how much more then to the wife of one's neighbor. Hence the sages say: Whoso engages in much gossip with women brings evil upon himself, desists from the study of the Torah, and will in the end inherit Gehenna)

6 Joshua the son of Perahiah and Nittai the Arbelite received the tradition from the preceding. Joshua the son of Perahiah said: Provide thyself a teacher, and get thee an associate, and judge all men in the scale of merit.

7 Nittai the Arbelite said: Keep thee far from a bad neighbor, associate not with the wicked, and despair not of retribution.

8 Judah the son of Tabbaï and Simon the son of Shetah received the tradition from the preceding. Judah

אויף אן אייגענער ווייב, היינט א פשיטא שוין מיט דער ווייב פון א צווייטען! דרום האבען די חכמים געזאגט: דער וואס רעדט פיעל מיט א פרוי ברעיינגט אויף זיך אן אונגליק, און הערט אויף לערנען די ווער-טער פון דער תורה, און זיין סוף וועט זיין אז ער וועט ארבען (גיהנום).

גיהנום:

6. יהושע בן־פרחיה ונתי

הארבלי קבלו מהם. יהושע

בן־פרחיה אומר. עשה לך

רב וקנה לך חבר וזהו דן

את־כל־האדם לכה נכוח:

7. נתי הארבלי אומר

תרחק משכן רע ואל־תתחבר

לרשע ואל־תתיאש מן־

הפרענות:

8. יהודה בן טבי ושמעון

בן־שטח קבלו מהם. יהודה

בן

6. יהושע דער זון פון פרחיה און נתי, פון ארבלי, האבען איבערגענומען פון זיי. יהושע דער זון פון פרחיה זאגט: קריג דיר א רבי'ן, און קויף זיך איין א חבר, און זיי דן אימליכען מען-שען צום נומען.

7. נתי פון ארבלי

זאגט: דערווייטער זיך פון א שלעכטען שכן, און באהעפט זיך גיט צו א שלעכטען מען-שען, און זיי זיך גיט מראש פון באצאהלונג.

8. יהודה דער זון פון טבי און שמעון דער זון פון שטח האבען איבערגענומען פון זיי. יהודה דער זון פון טבי זאגט: זיי

the son of Tabbai said: Be not like those who prepare the suits; when the litigants stand before thee, let them be in thine eyes as guilty, but when they are departed from before thee, let them be in thine eyes as righteous, the verdict having been acquiesced in by them.

ניט ווי די וואס גרייטען צו די טענות פאר עמיצען. און כל זמן די בעלי דינים שטעהן פאר דיר זאלען זיי ביי דיר זיין ווי שולדיגע, און אז זיי געהען אוועק פון דיר, נאכדעם ווי זיי האבען אנגענומען דעם משפט, זאלען זיי זיין ביי דיר אזוי ווי אומשולדיגע.

9. שמעון דער זוהן פון שטח זאגט: פארש לאנג די עדות, און זיי אפנעהיט מיט דיינע אייגענע רייד כדי זיי זאלען זיך ניט אויסלערנען זאגען לי- נען פון זיי גופא.

9. שמעון בן-שטח אומר. הוה מרבה לחקור את-העדים. והוה זהיר בדבריהם. שמא מתוכם ילמדו לשקר:

10. שמעיה און אבטליון האבען אי-בערגענומען פון זיי. שמעיה זאגט: האב ליעב ארבייט, און האב פיינט אויכער-הערשאפט, און וויר זיך ניט באקענען מיט די וואס זיינען אין מאכט.

10. שמעיה ואבטליון אמר. אהב את-המלאכה ושנא את-הרִבנות ואל-תתודע לרשות:

11. אבטליון זאגט: חכמים זייט אפגע- היט אין אייערע רייד כדי איהר זאלט ניט

9. Simon the son of Shetah said: Be very searching in the examining of witnesses, and be guarded in thy words, lest through them they learn to lie.

10. Shemaiah and Abtalion received the tradition from the preceding. Shemaiah said: Love labor, hate lordship, and seek no intimacy with those in authority.

11. Abtalion

said: Ye sages, be guarded in your words, lest ye incur the penalty

of exile and be exiled to a place of evil waters, and the disciples who come after you drink thereof and die, and the Name of Heaven be profaned.

12. Hillel and Shammai received the tradition from the preceding. Hillel said: Be of the disciples of Aaron, loving peace and pursuing peace, loving thy fellow-creatures, and bringing them nigh to the Torah.

13 He was wont to say: A name made great is a name destroyed; he who does not increase his knowledge decreases it; and he who does not study deserves to die; and he who makes worldly use of the crown of the Torah shall perish.

14 He was wont to say: If I am not for myself, who will be for me? And being

פארדיענען די שטראף פון גלות, און איהר זאלט נישט פארוואנעלט ווערען אין אן ארט פון שלעכטע וואסער, און די תלמידים וואס ווע- לען קומען נאך אייך וועלען דערפון טרינקען און שטארבען, און עס וועט אויסקומען אז דער נאמען פון גאט וועט פארשוועכט ווע- רען.

חובת גלות ותגלו למקום
מים תרעים וישתו
תלמידים הבאים אחריכם
וימותו ונמצא שם שמים
מתחלל:

12. הלל ושמי קבלי מהם.
הלל אומר. הוה מתלמידיו
של אהרן אוהב שלום ורודף
שלום אוהב את תפירות
ומקרבן לתורה:

13. הוא היה אומר. נגד
שם אבד שם ודלא מוסיף
יסוף ודלא ילף קטלא תיב
ודישתמש בתגא תלף:

14. הוא היה אומר. אם
אין אני לי מי לי וכשאני
לעצמי

פארמינדערט, און דער וואס לערענט נישט
פארדינט דעם טויט, און דער וואס
בענוצט זיך מיט דער קרוין פון דער תורה
וועט אונטערנעמין.

14. ער פלעגט זאגען: אויב איך אליין בין נישט פאר זיך, טא ווער איז פאר מיר? און

12. הלל און שמי
האבען איבערגענומען
פון זיי. הלל זאגט:
זיי פון די תלמידים
פון אהרן, האב ליעב
שלום און יאג זיך נאך
שלום, האב ליעב
מענשען און דערנע-
הענטער זיי צו דער
תורה.

13. ער פלעגט זא-
גען: דער וואס גרייסט
זיין נאמען, פארלירט
זיין נאמען, און דער
וואס פארמעהרט נישט

for my own self, what am I? And if not
 now, when?
 או איך בין פאר זיך, וואס בין איך?
 און אויב ניט איצט, ווען דען?

15. Shammai said: Fix a period for
 thy study of the
 15. שמי זאגט: מאך א באשטימטע
 צייט פאר דיין לער-
 נען, זאג ווייניג און
 טו א סך, און נעהם
 אויף איטליכען מענט-
 שען מיט א פריינטלי-
 כען פנים.
 לעצמי מה אני ואם לא
 עכשו אימתי:
 15. שמי אומר. עשה
 תורתך קבע אמור מעט
 ועשה הרבה וחתה מקבל
 את-כל-הָאָדָם בסבר פנים
 יפות:

16. Rabbān
 Gamaliel said: Pro-
 vide thyself a teach-
 er, and be quit of
 doubt, and accustom
 not thyself to give
 tithes by estima-
 tion
 16. רבן גמליאל
 זאגט: קריג דיר
 א רבי'ן, און טו אפ
 פון זיך צווייפעל, און
 געוואוין זיך ניט צו
 געבען מעשר לויט
 אפשאצונג אליין.
 16. רבן גמליאל אומר.
 עשה לך רב וחסתלק מן
 חספק ואל-תרבה לעשר
 אימדות:

17. Simon his
 son said: All my
 days I have grown
 up amongst the wise,
 and I have not
 found aught better
 for a man than
 silence; not learning
 but doing is the
 chief thing, and
 who so multiplies
 words occasions sin.
 17. שמעון בנו אומר. כל-
 ימי גדלתי בין החכמים ולא
 מצאתי לגוף טוב משתיקה
 ולא המדרש עקר אלא
 המעשה וכלי-המרבח דברים
 מביא הטא:
 17. שמעון בנו אומר. כל-
 ימי גדלתי בין החכמים ולא
 מצאתי לגוף טוב משתיקה
 ולא המדרש עקר אלא
 המעשה וכלי-המרבח דברים
 מביא הטא:
 18. Rabbān Simon
 the son of Gamaliel said: On three things
 18. רבן שמעון דער
 העולם זוהן פון גמליאל.
 זאגט: אויף דריי זאכען האלט זיך אויף

18. רבן שמעון דער
 העולם זוהן פון גמליאל.
 זאגט: אויף דריי זאכען האלט זיך אויף

די וועלט — אויף אמת, אויף גערעכטיג-
 קייט, און אויף שלום. ווי עס ווערט
 געזאגט: „א משפט
 פון אמת און שלום
 ואלט איהר משכנ'ן
 אין אייערע טויערעו"
 the world exists. On truth, on justice,
 and on peace, as it is said: "Execute
 truth, justice, and
 peace in your
 gates."
 העולם קיים על האמת ועל
 הדין ועל השלום. שנאמר
 אמת ומשפט שלום שפטי בשעריכם (זכריה ח, טו):

מזכה זיין דאס אידן- שע פאלק, דרום האט ער זיי געגעבען פיעל תורה און מצוות. זיי עס ווערט גע- זאגט: „נאט האט באוועגט פון וועגען זיין גערעכטיגקייט צו מאכען זיין תורה גרויס און פראכטיג.“	<p>רבי חנניא בן עקישיא אומר. רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות. שנאמר יי חפץ למען צדקו וגדיל תורה ויאדיר (ישעיה מב, כא):</p>	<p>Rabbi Hanania the son of Akashia said. The Holy One, blessed be He, was pleased to make Israel meritorious, where- fore he gave them a great Torah and many command- ments, as it is said: "The Lord was pleased for His right- eousness' sake, to make the Torah great and glorious."</p>
--	---	---

פרק שני — CHAPTER II

איטליכער איד וועט האבען א חלק	All Israel shall have a portion
אויף יענער וועלט, ווארום עס ווערט	in the world to come, as it is said:
נעזאגט: „און דיין	“And thy people
פאלק וויינען אלע	are all righteous,
צדיקים, זיי וועלען	they shall inherit
ירשען אויף אויבני	the land for ever;
די ערד, דער צוויי	the branch of My
פון מיין פלאנצונג,	planting, the work
דאס ווערק פון מיינע	of My hands,
הענט וואס איך ריהם זיך דערמיט.	wherein I glory.”

כָּל־יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֶלֶק
 לְעוֹלָם הַבָּא. שְׁנֵאמַר וְעַמִּי
 כֻּלָּם צְדִיקִים לְעוֹלָם וִירְשׁוּ
 אֶרֶץ. נֹצַר מִמְּעֵי מַעֲשֵׂה יָדִי
 לַחֲתָפָאָר (ישעיה ס, כא):

1. Rabbi said: Which is the right course that a man should choose for himself? That which is glorious to him who pursues it and which also brings him honor from men. Be attentive to a light precept as to a grave, for thou knowest not the grant of reward for each precept. Reckon the loss incurred by the fulfilment of a precept against the reward secured by its observance, and the gain by a transgression against its loss. Reflect upon three things, and thou wilt not come to commit a transgression. Know what is above thee—a seeing eye, and a hearing ear, and all thy deeds written in a book

2. Rabban Gamaliel the son of Rabbi Judah the Prince said: Excellent is the

study of the Torah combined with some worldly business, for the practice of

1. רבי זאגט: וואס איז דער ריכטיגער וועג וואס דער מענטש זאל זיך אויסקלייבען? — דער וואס בעשעהנט

דעם טוער (אין זיינע אייגענע אויגען)

און בעשעהנט איהם פאר לייטען. און זיי אפגעהיט מיט א גרינגער מצוה אזוי ווי

מיט א הארבער, וואס רום דו ווייסט נישט דעם שכל פון מצוות. און

דו זאלסט בארעכענען דעם שאדען פון א מצוה אקעגען איהר

ליון, און דעם ליון פון אן עבירה קעגען איהר שאדען. —

באמראכט אט די דריי זאכען, און דו וועסט נישט קומען צו קיין עבירה: ווייס וואס

איבער דיר איז — אן אויג וואס זעהט, אן אויער וואס הערט, און אלע דיינע מעשים

פארשריבען אין א בוך. 2. רבן נמליאל דער

זוהן פון רבי יהודה דעם גשיא, זאגט: נוט איז תורה לערנען אין איינעם מיט וועלטליכקייט,

2. רבן נמליאל דער זוהן פון רבי יהודה דעם גשיא, זאגט: נוט איז תורה לערנען אין איינעם מיט וועלטליכקייט,

1. רבי אומר. איזו היא דרך?

ישרה שיבור לו האדם

כל-שהיא תפארת לעשה

ותפארת לו מן האדם. והוה

זהיר במצוה קלה כבחמורה

שאין אתה יודע מתי שכל

של מצות. והוה מתשב

הפסד מצוה כנגד שכרה

ושכל עברה כנגד הפסדה:

הסתכל בשלשה דברים ואין

אתה פא לידי עברה. דע

מת-למעלה ממך. עין רואה

ואזן שומעת וכל-מעשיך

בספר נכתבים:

2. רבן נמליאל בנו של

רבי יהודה הנשיא אומר.

יפה תלמוד תורה עם דרך

ארי

ווארום די מיהענים פון זיי ביידען מאכט
 פארגעסען אן זינר; און תורה וואס האט
 נישט צו זיך קיין ארבייט וועט סוף כל סוף

them both makes sin to be forgotten.
 All study of the Torah without work
 must fail at length and occasion sin.

אונטערגעהן, און

בריינגען נאך זיך

זינר. און אלע וואס

מיהען זיך פאר קהל,

זאלען זיך מיהען פון

נאט'ס וועגען, ווארום

דענס מאל וועט

דער זכות פון זייערע

עלטערען זיי ביישטעהן

און זייער גערעכטיג-

קייט וועט באשטעהן

אייביג; און אייך

(וועט נאט זאנען)

רעכען איך א גרוי-

סען שבר, אזוי ווי

איהר וואלט דאס

אלץ אליין אויפגע-

טאן.

3. היט זיך פון

די וואס זיינען אין

מאכט, ווארום זיי

זיינען נישט מקרב קיין

מעגשען, סיידען פון

זייער נוצ וועגען.

בעת זיי האבען א

טובה ווייזען זיי זיך ארויס פאר גוטע

פריינט, אבער זיי שטעהען נישט ביי א מעג-

שען איז זיין גוים.

4. ער פלעגט זאנען: מאך נאט

ארץ שיגיעת שניהם משכחת

עון. וכל-תורה שאין עמה

מלאכה סופה בטלה וגוררת

עון. וכל-העוסקים עם

הצבור יתיו עוסקים עמהם

לשם שמים שזכות אבותם

מסייעתם וצדקתם עומדת

לעד. ואתם מעלה אני

עליכם שכר הרבה כאלו

עשיתם:

3. הווי זהירים בפרשות

שאין מקרבים לו לאדם אלא

לצורך עצמם. גראים

כאזהבים בשעת הנאתם

ואין עומדים לו לאדם בשעת

דחקו:

4. הוא היה אומר. עשה

רצוני

טובה ווייזען זיי זיך ארויס פאר גוטע

פריינט, אבער זיי שטעהען נישט ביי א מעג-

שען איז זיין גוים.

4. ער פלעגט זאנען: מאך נאט

Let all who occupy themselves with the congregation act with them in the name of Heaven, for then the merit of their fathers sustains them, and their righteousness endures for ever. "And as for you," (God will then say,) "I account you worthy of great reward, as if you had wrought it all yourselves."

3. Be cautious with those in authority; for they suffer no man to draw near them except for their own interests; they appear as friends when it is to their own advantage, but

they stand not by a man in the hour of his need

4. He was wont to say Do His will as if it were thy will, that He

may do thy will as if it were His will. Annul thy will before His will, that He may annul the will of others before thy will.

5 Hillel said: Separate not thyself from the congregation, trust not in thyself until the day of thy death; judge not thy fellow until thou art come into his place, and say not anything which cannot be understood at once, in the hope that it will be understood in the end; neither say: "When I have leisure I will study," perchance thou wilt have no leisure.

6. He was wont to say: An empty-headed man cannot be sin-fearing, nor can an ignorant person be pious, nor

can a shame-faced man learn, nor a passionate man teach, nor can one who is engaged overmuch in business grow

רצון פאר דיין רצון, כדי ער זאל מאכען דיין רצון פאר זיין רצון, ווי מבטל דיין רצון צוליעב זיין רצון, כדי ער זאל מבטל זיין דעם רצון פון אנדערע צוליעב דיין רצון.

רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו. במל רצונך מפני רצונו כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונך:

5. הלל אומר. אל תפרוש מן הצבור ואל תאמן בעצמך עד יום מותך ואל תדין אתי חברך עד שתגיע למקומו ואל תאמר דבר שאי אפשר לשמוע שסופו להשמע ואל תאמר לבשאפנה אשנה שמא לא תפנה:

6. הוא היה אומר. אין בור ירא חטא ולא עם הארץ חסיד ולא חפישון למד ולא חקפדן מלמד ולא כל-תפרכה בסחורה מחכים ובמקום

5. הלל זאגט: שייד זיך נישט אפ פון כלל; זיי נישט זיכער אין זיך ביז דעם טאג פון דיין מוית, משפט נישט דיין חבר ביז דו קומסט נישט אויף זיין ארט; זאג נישט ארויס א זאך וואס מען קען נישט באלד פארשטעהן, ווייל דו קלערסט, מע וועט עס סוף כל סוף פאר-שטעהן; זאג נישט: אז איך וועל זיין פריי וועל איך לערנען, ווארום אפשר וועסטו קיינמאל נישט פריי זיין.

6. ער פלעגט זאגען: א פוסטער מענטש קען נישט מורא האבען פאר זינד, און עס הארץ קען נישט זיין א פרומער;

א שעמעוודיגער קען נישט לערנען; א בייזער קען נישט זיין קיין לערער, און נישט אימליכער וואס מוט א סך געשעפטען ווערט דורך

דעם קלינער; און אין אן ארט וואו עס
 זיינען ניטא קיין מענשען, מיה זיך דו צו
 זיין א מענש. 7 He once saw a skull floating on the

face of the water, and said to it: "Because thou drownedst others, they have drowned thee, and in the end they that drowned thee shall themselves be drowned."

8. He was wont to say: The more flesh, the more worms, the more treasures, the more care, the more women, the more witchcraft, the more maid-servants, the more lewdness; the more men-servants, the more robbery; —the more Torah, the more life; the more schooling, the more wisdom; the more counsel, the more understanding,

the more charity, the more peace. He who

ובמקום שאין אנשים
 השתדל להיות איש:

7. אף הוא ראה גלגלת
 אחת שצפה על פני המים.
 אמר לה. על דאטיפת
 אטיפות וסוף מטיפין
 יטופון:

8. הוא היה אומר. מרבה
 בשר מרבה רמה. מרבה
 נכסים מרבה דאגה. מרבה
 נשים מרבה כשפים. מרבה
 שפחות מרבה זמה. מרבה
 עבדים מרבה גזל. מרבה
 תורה מרבה חיים. מרבה
 ישיבה מרבה חכמה. מרבה
 עצה מרבה תבונה. מרבה
 צדקה מרבה שלום. קנה

שם

7. אויך האט ער
 א מאל געזעהן א
 שארבען וואס איז
 געשוואומען אויפ'ן
 וואסער און ער האט
 צו איהם געזאגט: ווייל
 דו האסט דערטרונקען
 האט מען דיך דער-
 טרונקען, און דער-
 סוף פון דינע דער-
 טרינקערס איז דער-
 טרונקען צו ווערען

8. ער פלעגט זא-
 גען: דער וואס
 מעהרט פלייש מעהרט
 ווערים; דער וואס
 מעהרט אייגענס
 מעהרט ראנות; דער
 וואס מעהרט ווייבער
 מעהרט כסף; דער
 וואס מעהרט דיענס-
 טען מעהרט אויסנע-
 לאסענקייט; דער
 וואס מעהרט קנעכט
 מעהרט רויב, דער
 וואס מעהרט תורה

מעהרט לעבען; דער וואס מעהרט פלייש
 מעהרט חכמה; דער וואס מעהרט עצות

מעהרט פארשטאנדיגקייט, און דער וואס מעהרט צדקה מעהרט שלום. האט זיך איינגער

has acquired a good name, has acquired it for himself; he who has acquired for himself words of Torah, has acquired for himself the life of the world to come.

9 Rabban Johanan the son of Zaccai received the tradition from Hillel and Shammai. He was wont to say: If thou hast learnt much Torah, ascribe not any merit to thyself, for thereunto wast thou created.

10. Rabban Johanan the son of Zaccai had five disciples, and these are they: Rabbi Eliezer the son of Hyrcanus, Rabbi Joshua the son of Hananiah, Rabbi Jose the Priest, Rabbi Simon the son of Nathaniel, and Rabbi Eleazar the son of Arak.

11. He was wont to recount their praise: Eliezer the son of Hyrcanus is a cemented cistern, which

איינגעקויפט א גוטען שם — האט ער איהם איינגעקויפט פאר זיך; האט ער זיך איינגעקויפט די ווערטער פון דער תורה — האט ער זיך איינגעקויפט יענע וועלט.

שם טוב קנה לעצמו. קנה לו דברי תורה קנה לו חיי העולם הבא:

9. רבן יוחנן בן-זכאי קבל מחלל ומשמי. הוא היה אומר. אם למדת תורה חרבת אל פחוק טובה לעצמך כי לכה נוצרת:

10. חמשה תלמידים היו לו לרבן יוחנן בן-זכאי. ואלו הן. רבי אליעזר בן-הורקנוס

רבי יהושע בן-חנניה רבי יוסי הכהן רבי שמעון בן-נתנאל ורבי אלעזר בן-עזריה:

11. הוא היה מונה שבחם. אליעזר בן-הורקנוס פור סוד שאינו

9. רבן יוחנן דער זוהן פון זכאי, האט איבערגענומען פון הלל און שמי. ער פלעגט זאגן: אויב דו האסט געלערענט פיעל תורה גיב זיך נישט קיין ראנק יעדער פאר, ווארום דארויף ביסטו באשאפען גע- ווארען.

10. פינף תלמידים האט געהאט רבן יוחנן דער זוהן פון זכאי, און דאס זיינען זיי: רבי אליעזר דער זוהן פון הורקנוס, רבי יהושע דער זוהן פון חנניה, רבי יוסי דער כהן, רבי שמעון דער זוהן פון נתנאל,

און רבי אלעזר דער זוהן פון עזריה. 11. ער פלעגט אויסרעכענען זייערע שבחים. אליעזר דער זוהן פון הורקנוס איז אן אויסגעקאלכטע וואסער-גרוב וואס

פארלירט ניט א טראפען; יחושע דער
זוהן פון חנניה — אז וואויל צו דער וואס
האט איהם געבארען יוסי דער כהן
איז א פרומער; שמעון
דער זוהן פון נתנאל
האט מורא פאר זינר,
און אלעזר דער זוהן
פון ערך איז אזוי ווי
א קוואל וואס האלט
זיך אין איין שטאר-
קען.

12. ער פלעגט
זאגען: ווען אלע
חכמים פון ישראל
זאלען זיין אויף איין
וואגשאל און אליעזר
דער זוהן פון חורקנוס
אויף דער צווייטער
וואגשאל — וועגט ער
זי אלעמען אריבער.
אבא שאול זאגט אין
זיין נאמען. אז אלע
חכמים פון ישראל
זאלען זיין אויף איין
וואגשאל, און אליעזר
דער זוהן פון חורקנוס
אויך מיט זיי, און
אלעזר דער זוהן פון
ערך אויף דער צוויי-
טער וואגשאל — וועגט ער זי אלעמען
אריבער.

13. ער האט צו זי געזאגט: געהט און
זעהט וואסערער איז דער גוטער וועג וואס דער מענטש זאל זיך אן איהם באהעפטען — האט

loses not a drop; Joshua the son of
Hananiah—happy is she that bore him,
Jose the Priest is a pious man; Simon
the son of Nathaniel
is a fearer of sin;
Eleazar the son of
Arak is like a well-
ing spring.

12. He was wont
to say. If all the
sages of Israel were
in one scale of the
balance, and Eliezer
the son of Hyrcanus
in the other, he
would outweigh them
all. Abba Saul said
in his name: If all
the sages of Israel
were in one scale of
the balance, Eliezer
the son of Hyrcanus
being also with them,
and Eleazar the son
of Arak in the
other scale, he would
outweigh them all.

13. He said to
them: Go forth and
see which is the good way to which a
man should cleave R. Eliezer said.

שאינו מאבד טפה. יחושע
בן-חנניה אשרי יולדתו. יוסי
הכהן תמיד. שמעון בן-
נתנאל ירא השם. אלעזר בן-
ערך קמעין המתגבר:

12. הוא היה אומר. אם
יהיו כל-חכמי ישראל בכף
מאזנים ואליעזר בן-חורקנוס
בכף שניה מכריע את-כלם:
אבא שאול אומר משמו. אם
יהיו כל-חכמי ישראל בכף
מאזנים ואליעזר בן-חורקנוס
אף עמהם ואלעזר בן-ערך
בכף שניה מכריע את-כלם:
13. אמר להם. צאו וראו

איזו היא דרך מוכת שידבק
בך האדם. רבי אליעזר
אומר

see which is the good way to which a
man should cleave R. Eliezer said.

13. ער האט צו זי געזאגט: געהט און

זעהט וואסערער איז דער גוטער וועג וואס דער מענטש זאל זיך אן איהם באהעפטען — האט

A good eye; R. Joshua said. A good friend; R. Jose said. A good neighbor; R. Simon said. One who foresees what is yet to be; R. Eleazar said. A good heart. Thereupon he said to them: I approve the words of Eleazar the son of Arak rather than your words, for in his words yours are included.

14. He said to them: Go forth and see which is the evil way that a man should shun. R. Eliezer said. An evil eye; R. Joshua said: A bad friend; R. Jose said: A bad neighbor; R. Simon said: One who borrows and repays not—it is the same whether one borrows from man or from God; as it is said.

"The wicked borroweth, and payeth

א מענשען ווי דער וואס בארנט פון נאט. ווי עס זוערט געזאגט „דער שלעכטער בארנט

רבי אליעזר געזאגט: א גוט אויג. רבי יהושע האט געזאגט: א גוטער חבר. רבי יוסי האט געזאגט: א גוטער שכן. רבי שמעון האט געזאגט:

דער וואס זעהט פאר- אויס דאס קומענדיגע רבי אלעזר האט גע- זאגט: א גוט הארץ. האט ער זיך אפגעז- פען צו זיי. איך זעה איין די ווערטער פון אלעזר דעם זון פון ערד מעהר ווי אייערע ווערטער, ווארום אין זיינע ווערטער לייענען שוין אייערע ווערטער.

14. ער האט צו זיי

געזאגט: געהט און זעהט וואסערער איז דער שלעכטער וועג וואס דער מענש זאל זיך פון איהם דערוויי- טערען — האט רבי אליעזר געזאגט: א בייז אויג. רבי יהושע האט געזאגט: א שלעכטער חבר. רבי יוסי האט געזאגט: א שלעכטער שכן. רבי שמעון האט

אומר עין טובה רבי יהושע
אומר חבר טוב רבי יוסי
אומר שכן טוב רבי שמעון
אומר תראה את-הנולד רבי
אלעזר אומר לב טוב: אָמַר
לָהֶם. רואה אני את-דברי
אלעזר בן-ערך מדבריכם
שבכלל דבריו דבריכם:

14. אָמַר לָהֶם. צאו וראו

איזו היא דרך רעה שיתרחק
ממנה האדם. רבי אליעזר
אומר עין רעה רבי יהושע
אומר חבר רע רבי יוסי אומר
שכן רע רבי שמעון אומר
חלול ואינו משלם. אָחַד
חלול מן האדם חלול מן
המקום. שנאמר לוח רשע

ולא

געזאגט: דער וואס בארנט און באצאהלט ניט; אלץ איינס, דער וואס בארנט פון

און באצאהלט ניט, און דער צדיק איז לייטזעליג און שענקט". רבי אלעזר האט געזאגט: א שלעכט הארץ. האט ער

זיך אפגערופען צו זיי. איך זעה איין די ווערטער פון אלעזר דעם זון פון ערד מעהר ווי אייערע ווערטער, ווארום אין זיינע ווערטער ליענען שוין אייערע ווערטער. 15. אימליכער פון

זיי האט געזאגט רביי זאכען. רבי אליעזר האט געזאגט: זאל דער כבוד פון דיין חבר דיר זיין אזוי ליעב ווי דיין אייגענער; זעה ניט לייכט אין כעס, און טו תשובה א טאג פאר דיין טויט. ווארעם זיך פאר דעם פייער פון די חכמים, אבער היט זיך פאר זייער קוהל דו זאלסט זיך ניט אפברענען, ווארום זייער בים איז דער בים פון א פוקס, און זייער שטאך איז דער

ולא יִשְׁלַם וְצַדִּיק חֹנֵן וְנוֹתֵן (תהלים לו, כא). רבי אלעזר אומר לב רע: אָמַר לָהֶם. רואה אני את־דברי אלעזר בן־ערך מדבריהם שפכֶלֶל דְּבָרָיו דְּבָרֵיהֶם:

15. הֵם אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר. יְהִי כְבוֹד חֲבֵרְךָ חָבִיב עָלֶיךָ כְּשִׁלְךָ וְאַל תְּהִי גֹחַ לְכַעֲזֹם וְשׁוֹב יוֹם אֶחָד לִפְנֵי מִיתָתְךָ וְחוּה מִתְחַמֵּם כְּגַד אֶרֶץ שֶׁל חֲכָמִים וְחוּה זָהִיר בְּגִחְלָתָן שֶׁלֹּא תִכְנֹחַ. שְׁנֵי שִׁיכָתָן נִשְׁכָּת שׁוּעָל וְעִקִּיצָתָן עִקִּיצַת עֶקֶב וְלַחִישָׁתָן לַחִישַׁת שָׂרָף וְכָל־דְּבָרֵיהֶם כְּנִחְלֵי אֵשׁ:

רבי

שטאך פון א שקארפאן, און זייער שיפען איז דאס שיפען פון א שלאנג,

not; but the righteous dealeth graciously, and giveth." R. Eleazar said. A bad heart. Thereupon he said to them: I approve the words of Eleazar the son of Arak rather than your words, for in his words yours are included.

15. They each said three things. R. Eleazar said Let thy friend's honor be as dear to thee as thine own, and be not easily moved to anger; and repent one day before thy death. And he further said. Warm thyself by the fire of the wise; but beware of their glowing coals, lest thou be singed; for their bite is the bite of the fox, and their sting is the sting of a scorpion, and their hiss is the hiss of a fiery serpent,

and all their words are like coals of fire.

און אלע זייערע ווערטער זיינען אזוי ווי פייערדיגע קוהלען.

16. R. Joshua said: The evil eye, the evil inclination, and hatred of his fellow-creatures put a man out of the world.

17. R. Jose said: Let the property of thy friend be as precious to thee as thine own, set thyself to study the Torah, for the knowledge thereof is not an heirloom unto thee; and let all thy deeds be done in the name of Heaven.

18. R. Simon said: Be careful to read the Shema' and Eighteen Benedictions; and when thou prayest, regard not thy prayer as an ordinance, but as an appeal for mercy and grace before God, as it is said: "For He is gracious and compassionate, long-suffering, and abundant in mercy, and repenteth Him of the evil;" and be not wicked in thine own esteem.

16. רבי יהושע האמ נעזאנט: א ביין

אויג, א בייוער געדאנק, און שנאה צו לייטען ברענגען אום דעם מענשען פון דער וועלט.

16. רבי יהושע אומר. עין

הרע ויצר הרע ושנאת
הבריות מוציאים את-האדם
מן העולם:

17. רבי יוסי אומר. יהי

ממון חברך חביב עליך
כשלך ותתקן עצמך ללמוד
תורה שאינה ירשה לך וכל-
מעשיך יהיו לשם שמים:

18. רבי שמעון אומר.

הוה זהיר בקריאת שמע
ובתפלה וכשאתה מתפלל
אל-תעש תפלתך קבע אלא
רחמים ותחנונים לפני
המקום. שנאמר כי-תנון
ורחום הוא ארך אפים ורב-
חסד ונתחם על-הרעה. (ויאל
ב. יג.) ואל-תהי רשע בפני
עצמך:

רבי

17. רבי יוסי האמ

נעזאנט: זאל דאס
געלט פון דיין חבר
זיין אזוי טייער ווי דיין
אייגענס; און גרייט
זיך גוט צו, צו לערנען
תורה, ווארום זי
נעהט ניט איבער צו
דיר בירושה; און אלע
דיינע מעשים זאלען
זיין פון נאטם וועגען

18. רבי שמעון

האמ נעזאנט. היט
אפ קריאת שמע און
די תפלות, און אז דו
ביסט מתפלל מאך
ניט דיין געבעט אזוי
ווי א מזו ארבייט נאר
ווי א געבעט פאר
בארימהארציגקייט און
גענאד פון דעם וואס
איז אומעטום, ווי עס
ווערט געזאגט: „ווא-
רום ער איז לייטזעליג
און בארימהארציג,
געדולדיג און פול מיט
גענאד, און באדענקט
זיך וועגען דער שטראף“

און זיי ניט קיין רשע ביי זיך אין די אויגען.

19. רבי אלעזר האט געזאגט. זיי פליי-

סיג צו לערנען תורה, און ווייס וואס צו
ענטפערען דעם ניט גלויביגען; און ווייס
אונטער וועמעס אויגען

דו ארבייטסט, און ווער
עס איז דיין ארבייט-
געבער, וואס וועט דיר
באצאהלען דעם לון
פאר דיין מיה.

20. רבי טרפון האט
געזאגט: רער טאג איז
קורץ, און די ארבייט
איז לאנג, און די אר-
בייטער זיינען פויל, און
דער לון איז גרויס,
און דער בעל-הבית
טרייבט.

21. ער פלעגט זא-
גען: דו ביסט ניט
מחויב די ארבייט צו
ענדיגען, אבער דו ביסט
ניט פריי זיך פון איהר
ארויסצומאכען; אויב
דו האסט געלערענט
פיעל תורה, ניט מען
דיר פיעל לון, און
דיין ארבייט-געבער
איז א בטות אז ער
וועט דיר באצאהלען
דעם לון פאר דיין
מיה, און ווייס אז די
לון-אפצאהלונג פון

19. R. Eleazar said: Be diligent in the
study of the Torah, and know what an-
swer to give to the unbeliever; know
also before whom
thou toilest, and who
thy Master is, who
will pay thee the
reward of thy labor.

20. Rabbi Tarfon
said: The day is
short, and the work
is great, and the
workmen are slug-
gish, and the reward
is much, and the
Master of the house
is urgent.

21. He was wont
also to say: It is not
for thee to complete
the work, but neither
art thou free to de-
sist from it; if thou
hast studied much
Torah, much reward
will be given thee;
and faithful is the
Master of thy work
to pay thee the re-
ward of thy labor;
and know that the
grant of reward unto

19. רבי אלעזר אומר.
תוה שקוד ללמוד תורה ודע
מה-שתישוב לאפיקורוס ודע
לפני מי אתה עמל ומי הוא
בעל מלאכתך שישלם-לך
שכר פעלתך:

20. רבי טרפון אומר.
חיום קצר וחמלאכה מרבה
וחפועלים עצלים וחשכר
חרבה ובעל תפית דוחק:

21. הוא תיח אומר. לא
עליך המלאכה לגמור ולא-
אתה בן-חורין להקטל
ממנה. אם למדת תורה
חרבה גותנים לך שכר חרבה
וגאמן הוא בעל מלאכתך
שישלם לך שכר פעלתך.
ודע שמתן שכרם של צדיקים
לעתיד לבוא:

the righteous will be in the time to come.

<p>Rabbi Hanania the son of Akashia said: The Holy One, blessed be He, was pleased to make Israel meritorious; wherefore he gave them a great Torah and many commandments, as it is said: "The Lord was pleased for His righteousness' sake, to make the Torah great and glorious."</p>	<p>רבי חנניא דער זון פון עקשיא זאגט: גאט ברוך הוא האט געוואלט מוכה זיין דאס אידן-שע פאלק, דרום האט ער זיי געגעבען פיעל תורה און מצוות. ווי עס ווערט גע-זאגט: „גאט האט באווייליגט פון וועגען זיין גערעכטיגקייט צו מאכען זיין תורה גרויס און פראכטיג.“</p>
<p>רבי חנניא בן עקשיא אומר. רצה מקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות. שנאמר יי חפץ למען צדקו וגדיל תורה ויאדיר (ישעיה מב, כא):</p>	<p>מוכה זיין דאס אידן-שע פאלק, דרום האט ער זיי געגעבען פיעל תורה און מצוות. ווי עס ווערט גע-זאגט: „גאט האט באווייליגט פון וועגען זיין גערעכטיגקייט צו מאכען זיין תורה גרויס און פראכטיג.“</p>

פרק שלישי — CHAPTER III

אימליכער איד וועט האבען א חלק	All Israel shall have a portion
אויף יענער וועלט, ווארום עס ווערט	in the world to come, as it is said:
געזאגט: „אין דיין	“And thy people
פאלק זיינען אלע	are all righteous,
צדיקים, זיי וועלען	they shall inherit
ירש'ען אויף אויביג	the land for ever;
די ערד, דער צווייג	the branch of My
פון מיין פלאנצונג,	planting, the work
דאס ווערק פון מייןע	of My hands,
הענט וואס איך ריהם זיך דערמיט.”	wherein I glory.”

כָּל־יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֶלֶק
 לְעוֹלָם הָבָא. שְׁנֵאמַר וְעַמִּי
 בָּלֶם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ
 אֶרֶץ. נֹצֵר מַטְעֵי מַעֲשֵׂה יָדַי
 לְהַתְפָּאֵר (ישעיה ס, כא):

1. Akabia the son of Mahalalel said: Reflect upon three things, and thou wilt not come to commit a transgression. Know whence thou camest, and whither thou art going, and before whom thou art about to give account and reckoning. Whence thou camest:—from a noisome drop; whither thou art going:—to a place of dust, worms, and maggots; and before whom thou art about to give account and reckoning: — before the Supreme King of kings, the Holy One, blessed be He.

2. R. Hanina, the vice-high priest, said: Pray for the welfare of the government, since but for the fear thereof men would swallow each other alive.

3. R. Hanania the son of Teradion said: Two who sit together without

1. עקביא דער זוהן פון מהללאל זאגט: באטראכט דריי זאכען און דו וועסט נישט קומען צו קיין עבירה: ווייס פון וואנען דו קומסט ארויס, וואוהין דו געהסט, און פאר וועמען דו ביסט אנגעברייט אפ-צוגעבען א דין וחשבון. פון וואנען קומסטו ארויס? — פון אן עקעלדיגען טראפען. וואוהין געהסטו? — אין אן ארט פון שטויב און ווערים און מאיל. און פאר וועמען שמעהסטו אנגעברייט אפצוגעבען א דין וחשבון? — פאר דעם מלך מלכי המלכים, פאר גאט ברוך הוא.

2. רבי חנינא, דער אונטער-כהן גדול, זאגט: טו תפלה פאר דעם וואוילזיין פון דער מלוכה, ווארום ווען נישט די מורא פאר איהר וואלט איין מענטש דעם צווייטען א לעבעדיגען אייג-געשלונגען.

3. רבי חנניה דער זוהן פון תרדיון זאגט: צוויי וואס זיצען בינאנדר און

1. עקביא בן-מהללאל

אומר. חסכתל

בשלש דברים ואין אתה

בא לידי עברה. דע מאין באת

ולאן אתה חולף ולפני מי

אתה עתיד לתן דין וחשבון.

מאין באת מטפה סרוחה.

ולאן אתה חולף למקום עפר

רמח ותולעה. ולפני מי אתה

עתיד לתן דין וחשבון לפני

מלך מלכי המלכים הקדוש

ברוך הוא:

2. רבי חנינא סגן הכהנים

אומר. הוה מתפלל בשלומה

של מלכות שאלמלא מורא

איש אתירעהו חיים בלעו:

3. רבי חנניה בן-תרדיון

אומר. שנים שיושבים ואין

ביניהם

interchanging words of the Torah
they are a session of scornful, as
it is said. "Nor sat in the seat of the

אין דער זיצונג פון
שפעטערס איז ער ניט
געזעסען". אבער צוויי
וואס זיצען ביינאנדר
און צווישען זיי פאלען
יא ווערטער פון תורה,
רוהט די שכינה צוויי-
שען זיי. זוי עס ווערט
געזאגט: „דענסמאל
האבען די נאטספארב-
מינע גערעדט איינער
צום אנדערען, און נאט
האט פארנומען און
האט געהערט, און
עס איז ביי איהם
פארשריבען געווארען
א בוך בון דערמאנונג
פאר די נאטספארבמי-
נע און פאר די וואס
טראכטען פון זיין
נאמען." דערפון וויי-
סען מיר בלויז אויף
צוויי; פון וואנען איז
גערונגען אז אפילו

איינער וואס זיצט און פארנעהמט זיך
מיט דער תורה, באשערט איהם נאט
ברוך הוא א לויף ווייל עס ווערט געזאגט:
„ער זיצט איינער אליין און טראכט שטילער-
הייט, אבער ער נעהמט פאר זיך (דעם לויף)."

בִּינִיהֶם דִּבְרֵי תוֹרָה חֲרִי זֶה
מִזְשֵׁב לְצִים. שְׁנֵאמַר
וּבְמוֹשֵׁב לְצִים לֹא יֵשֵׁב
(תהלים א, א). אָבֵל שְׁנֵים
שִׂישִׁי שְׂבִים וַיֵּשׁ בִּינֵיהֶם דִּבְרֵי
תוֹרָה שְׂכִינָה שְׂרוּיָהּ בִּינֵיהֶם.
שְׁנֵאמַר אֵין גִּדְּבֵרוּ יִרְאִי יי
אִישׁ אֶל-רַעְהוּ וַיִּקְשֹׁב יי
וַיִּשְׁמַע וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זִכְרוֹן
לִפְנֵי לִירְאִי יי וַיִּלְחַשְׁבִּי שְׁמוֹ
(מלאכי ג, טז). אֵין לִי אֱלֹא
שְׁנֵים. מִנִּין אֶפִּילוּ אֶחָד
שִׂישִׁי שְׂבִים וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה
שֶׁחֲקֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא קוֹבֵעַ לוֹ
שָׂכָר. שְׁנֵאמַר יֵשֵׁב בְּדָר וַיִּדַּם
כִּי גָמַל עָלָיו (איכהג, כח):

רבי

scornful," but two
that sit together and
interchange words of
the Torah, the Divine
Presence abides be-
tween them; as it
is said: "Then they
that feared the Lord
spoke one with
another; and the
Lord hearkened and
heard, and a book
of remembrance was
written before Him,
for them that feared
the Lord, and that
thought upon His
name." Now, this
verse refers to two
persons; whence
do we know that
if even one per-
son diligently occu-
pies himself with the

Torah, the Holy One, blessed be He,
appoints unto him a reward? It is
said: "Though he sit alone, and meditate
in stillness, yet he taketh it (the re-
ward) upon him."

4. R. Simon said: Three that have eaten at a table, and have spoken there no words of the Torah, are as though they had eaten of sacrifices to the dead idols, as it is said: "For all their tables are full of filthy vomit, God not being in their midst." But three that have eaten at a table, and have spoken there words of the Torah, are as though they had eaten at God's table, as it is said: "And he said unto me: This is the table that is before the Lord."

5. R. Hanina the son of Hakinai said: He who keeps awake at night, and he who is walking alone by the way, and turns his heart to idleness, forfeits his own life

4. רבי שמעון אומר. שלשה שאכלו על שלחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה כאלו אכלו מזבחי מתים. שנאמר כי כל שלחנות מלאו קיא צאה בלי מקום (ישעיה כה, ח). אכל שלשה שאכלו על שלחן אחד ואמרו עליו דברי תורה כאלו אכלו משלחנו של מקום. שנאמר וידבר אלי זה השלחן אשר לפני יי' (יחזקאל מא, כב):

5. רבי חנינא בן-חכיני אומר. הנעור פליטה וחטילה בדרך יחידי ומפנה לבו לבטלה חרי זה מתחייב בנפשו:

רבי

4. רבי שמעון ואנט: דריי וואס האבען געגעסען ביי איין טיש און האבען ביי איהם ניט געזאגט קיין ווערטער פון דער תורה, איז אזוי ווי זיי וואלטען געגעסען פון די קרבנות (וואס די געזענדיגער ברענגען) פאר די מויטע, ווי עס ווערט געזאגט: „אלע טישען זיינען פול מיט אויס-געבראכענעם שמוץ און נאט איז ניטא צווי-שען זיי.“ אבער דריי וואס האבען געגעסען און האבען יא געזאגט ביי איהם ווערטער פון תורה, איז אזוי ווי זיי וואלטען גע-געסען פון דעם טיש פון דעם וואס איז אומעטום, ווי עס ווערט געזאגט: „און ער האט צו מיר גע-זאגט: דאס איז דער טיש וואס שטעהט פאר גאט.“

5. רבי חנינא דער

זוהן פון חכיני ואנט: דער וואס איז אייף

ביי נאכט און געהט אריין אין וועג און קעהרט זיין הארץ אויף פיסטע זאכען — פארשולדיגט זיין לעבען.

6. R. Nethunia the son of ha-Kanah said: Whoso receives upon himself the yoke of the Torah, from him the yoke of

the kingdom and the yoke of worldly care will be removed; but whoso breaks off from him the yoke of the Torah, upon him will be laid the yoke of the kingdom and the yoke of worldly care.

7. R. Halafta the son of Dosa, of the village of Hanania, said "When ten people sit together and occupy themselves with the Torah, the Divine Presence abides among them, as it is said: "God standeth in the congregation of God." And whence do we know that the same applies to five? It is said: "He hath founded His band upon the earth

6. רבי נחוניא בן-הקנה אומר. כל-המקבל עליו על תורה מעבירים ממנו על מלכות ועל דרך ארץ. וכל-הפורק ממנו על תורה גוזתים עליו על מלכות ועל דרך ארץ:

7. רבי חלפתא בן-דוסא איש כפר חנניא אומר. עשרה שיושבים ועוסקים בתורה שכינה שרויה ביניהם. שנאמר אלהים נצב בעדת-אל (תהלים פב, א). ומנין אפלו חמשה. שנאמר ואגדתו על-ארץ יסדה (עמוס ט, ו). ומנין אפלו שלשה. שנאמר בקרב אלהים ישפט תהלים

איהם דעם יאך פון דער מלוכה און דעם יאך פון וועלטליכע זאכען, אין דער וואס טוט אויס פון זיך דעם יאך פון דער תורה, לענט מען אויף איהם ארויף דעם יאך פון דער מלוכה און דעם יאך פון וועלט-ליכע זאכען.

7. רבי חלפתא, דער זוהן פון דוסא, פון דעם דארף חנניא, זאגט: צעהן וואס זיצען און פארנעמען זיך מיט דער תורה, רוהט די שכינה צוויי-שען זיי, זיי עס ווערט געזאגט: „נאט שטעהט צווישען דער עדה פון נאט." און פון וואנען איז געדרונגען אז אפילו ווען פינף ווייל עס ווערט געזאגט: „און

זיין פארבאנד האט ער געדרונטעסט אויף דער ערד." און פון וואנען איז געדרונגען אז אפילו ווען דריי ווייל עס ווערט גע-זאגט: „ער משפט אין דער מיט פון די

And whence do we know that the same applies to three? It is said: "In the midst of the judges He judgeth." And whence do we

know that the same applies to two? It is said: "Then they that feared the Lord spoke one with another, and the Lord hearkened, and heard." And whence do we know that the same applies even to one? It is said: "In every place where I cause My name to be mentioned I will come unto thee and I will bless thee"

8. R. Eleazar, of Bertota, said: Give unto Him of what is His, for thou and thine are His; this is also expressed by David: "For all things come of Thee, and of Thine own have we given Thee."

9 R. Jacob said: He who is walking by the way and studying, and breaks off his study and says: "How fine is that tree, how fine is that fallow!" him

צו זאנען: "ווי שעהן איז דאס פעלד!" רעכענט

ריכטער. און פון וואנען איז געדרונגען אז אפילו ווען צוויי זיינען עס ווערט געזאגט, "דענסמאל האבען די נאטספארב-

(תהלים פב, א) . ומנין אפלו שנים. שנאמר אז נדברוי וראוי יי איש אל-רעהו ויקשב יי וישמע (מלאכי ג, מז) . ומנין אפלו אחד. שנאמר בכל- המקום אשר אזכיר את-שמי אבוא אליך וברכתך (שמות כ, כד):

8. רבי אלעזר איש ברתותא אומר. תן-לו משלו שאתה ושלך שלו. וכן בדוד הוא אומר כי-ממך חבל ומידך נתנו לך (דברי הימים א' כט, יד).

9. רבי יעקב אומר. חמחלך בדרך ושונה ומפסיק ממשנתו ואומר מה-נאה אילן זה מה-נאה גיר זה מעלה

טיגע גערעדט איינער צו דעם אנדערען און נאט האט פארנומען און האט געהערט. און פון וואנען איז געדרונגען אז אפילו אויב איינער י זיינען עס ווערט געזאגט: "און אין איטליכען ארט וואו איך וועל לאזען דערמאנט ווע- רען מיין נאמען, וועל איך קומען צו דיר און וועל דיר בענשען."

8. רבי אלעזר פון ברתותא זאגט. גיב איהם פון דעם וואס איז זיינס, ווארום דו און וואס איז דיינס, איז זיינס. און אזוי ווערט געזאגט דורך דוד: "ווארום פון דיר קומט אלץ, און פון דין האנט האבען מיר דיר געגעבען."

9. רבי יעקב זאגט: דער וואס געהט אין וועג און האלט אין לערנען און האקט איבער זיין לערנען צו זאנען: "ווי שעהן איז דער בוים!" ווי שעהן איז דאס פעלד!" רעכענט

Scripture regards as though he had forfeited his life. איהם דער פסוק, אזוי ווי ער וואלט פארשולדיגט זיין לעבען.

10. R. Dostai the son of Yannai, in the name of R. Meir, said. "Whoso forgets one word of his study, him Scripture regards as if he had forfeited his life, for it is said "Only take heed to thyself, and keep thy soul diligently, lest thou forget the things which thine eyes saw." Now, it might be supposed that this applies even to a man whose study has been too hard for him. It is therefore explicitly said: "And lest they depart from thy heart all the days of thy life." Thus, he forfeits not his life, unless he deliberately removes those lessons from his heart.

מַעֲלָה עָלָיו תִּכְתּוֹב כְּאֵלֹוּ מִתְחִיב בְּנַפְשׁוֹ:

10. רבי דוסתאי בר ינאי משום רבי מאיר אומר. כל-השוכח דבר אחד ממשנתו מעלה עליו תכתוב כאלו מתחייב בנפשו. שנאמר רק השמר לך ושמר נפשך מאד פן-תשכח את-הדברים אשר ראוי עיניך (דברים ד. ט). יכול אפילו תקפה עליו משנתו. תלמוד לומר ופן-יסורו מלִבְּךָ כל ימי חייך (שם). הלא אינו מתחייב בנפשו עד שישב ויסירם מלבו:

11. רבי חנינא בן-דוסא אומר. כל שירתת תמאן קודמת

11. R. Hanina the son of Dosa said. He in whom the fear of sin precedes

11. רבי חנינא דער זון פון דוסא זאגט: דער וואס זיין מורא פאר זינד

wisdom, his wisdom shall endure, but he in whom wisdom precedes the fear of sin, his wisdom will not endure.

12. He was wont to say: He whose works exceed his wisdom, his wisdom shall endure; but he whose wisdom exceeds his works, his wisdom will not endure.

13. He was wont to say: He with whom the spirit of men is pleased, the spirit of God is pleased; and he with whom the spirit of men is not pleased, the spirit of God is not pleased.

14. R. Dosa the son of Horkinas said: Morning sleep, and midday wine, and children's talk, and frequenting the assembly-houses of the

קומט ביי איהם פאר זיין חכמה, האט זיין חכמה א קיום; און דער וואס זיין חכמה קומט ביי איהם פאר זיין מורא פאר זינד,

האט זיין חכמה ניט קיין קיום.

12. ער פלעגט אויך זאגען: דער וואס זיינע מעשים זיינען מעהר ווי זיין חכמה, האט זיין חכמה א קיום; און דער וואס זיין חכמה איז מעהר ווי זיינע מעשים, האט זיין חכמה קיין קיום ניט.

13. ער פלעגט אויך זאגען: דער וואס לייט זיינען צופרידען מיט איהם, איז נאט אויך צופרידען מיט איהם; און דער וואס לייט זיינען מיט איהם ניט צופרידען, איז נאט אויך ניט צופרידען מיט איהם.

14. רבי דוסא, דער זוהן פון הרבנים, זאגט: שלא פען (שפעט) אין דער פריה, ווין אין מיטען

קודמת לתקמתו חכמתו מתקמת וכל שתקמתו קודמת ליראת חטאו אין חכמתו מתקמת:

12. הוא היה אומר. כל שמעשיו מרבים מחכמתו חכמתו מתקמת וכל שתקמתו מרבה מעשיו אין חכמתו מתקמת:

13. הוא היה אומר. כל שרוח הבריות נוחה חימונו רוח המקום נוחה חימונו. וכל שאין רוח הבריות נוחה חימונו אין רוח המקום נוחה חימונו:

14. רבי דוסא בן-הרכינס אומר. שנה של שחרית ויין של צהרים ושיתת תילדים ושיבת בתי כנסיות של עמי הארץ

טאג, קינדערשע פלידערען און זינען אין די זאמעל-פלעצער פון עמי-הארצים,

ברעננען אום דעם מענשען פון דער וועלט. ignorant put a man out of the world.

15. רבי אלעזר פון מודיעין זאגט: דער 15. R. Eleazar ha-Modai said: He who

וואס פארשוועכט די הייליגקייטען, דער profanes things sacred, and contemns

וואס פאראכט די יום- the festivals, and

טובים, דער וואס puts his fellow-man

פארשעמט דאס פנים to shame in public,

פון זיין חבר פאר and annuls the cov-

אן עולם, דער וואס enant of Abraham

פארשטערט דעם בונד our father, and makes

פון אברהם אבינו, the Torah bear a

און דער וואס meaning which is

טייטשט אויס די not according to

תורה נים אזוי ווי the rule, such a one,

דער דין, הנם ער even though knowl-

האט תורה און נוטע edge of the Torah

מעשים, זועט ער נים and good deeds be

האבען קיין חלק אויף his, has no share in

יענער וועלט. the world to come.

16. רבי ישמעאל 16. R. Ishmael

זאגט: זיי קליין פאר said: Be submissive

א העכערען, און מילד to a superior, affable

צו אן אונטערטעניגען; to a suppliant, and

און נעהם אויף אימלי- receive all men with

כען מענשען מיט cheerfulness.

שמחה.

17. רבי עקיבא אומר. 17. R. Akiba said:

זאגט: לייכטזיניגקייט, Merriment and levity

שטיפערדיג און פאר- accustom a man to

שייטקייט געוואוינען lowdness. Tradition

א מענשען צו אויס- is a fence to the

נעלאסענדיגקייט. — Torah; tithes are a

לעשר

די מסורה איז א צאם ארום דער תורה. מעשר (וואס מע נים) איז א צאם

הָאָרֶץ מוֹצִיָאִים אֶת־הָאָדָם

מִן־הָעוֹלָם:

15. רַבִּי אֱלֵעָזָר הַמִּוֹדֵעִי

אָמַר. תִּמְחַלֵּל אֶת־תִּקְדְּשֵׁים

וְתִמְבֹּזֶה אֶת־הַמִּוִּעֲדוֹת

וְתִמְלִבִּין פְּגִי תִּכְרוּ כְּרָפִים

וְתִמְפֹּר כְּרִיתוֹ שֶׁל אֲבִרְהָם

אֲבִינוּ וְתִמְגֹּלָה פָּנִים בְּתוֹרָה

שֶׁלֹא כִּהְלָכָה אֵף עַל פִּי שׁוֹשׁ

בִּידוֹ תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים

אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא:

16. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אָמַר.

הוּא קָל לְרֹאשׁ וְנוֹחַ לְתַשְׁחַרֵּת

וְחוֹה מִקְּבֵל אֶת־כָּל־הָאָדָם

בְּשִׂמְחָה:

17. רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר.

שְׁחוֹק וְקִלּוֹת רֹאשׁ מְרִנִּילִים

אֶת־הָאָדָם לְעִרְוָה: מִסְכָּת

סִיג לְתוֹרָה מַעֲשֵׂרוֹת סִיג

לְעֶשֶׂר

fence to wealth, vows are a fence to abstinence; a fence to wisdom is silence.

18. He was wont to say: Beloved is man, for he was created in God's image; but it was by a special love that it was made known to him that he was created in God's image, as it is said: "For in the image of God made He man." Beloved are Israel, for they were called children of God; but it was by a special love that it was made known to them that they were called children of God, as it is said: "Ye are the children of the Lord your God." Beloved are Israel, for unto them was given the desirable instrument; but it was by a special love that it was made known to them that the desirable instrument wherewith the world was created was given unto them,

ארום רייכטום. נדרים זיינען א צאם פאר צוריקגעהאלטענקייט. א צאם פאר חכמה איז שווייגען.

לְעֹשֶׂר נְדָרִים סִיג לְפִרְיָשׁוֹת
סִיג לְחֻכְמָה שְׁתִּיקָה:

18. הוּא הָיָה אוֹמֵר. חָבִיב אָדָם שֶׁנִּבְרָא בְּצֶלֶם חֶפֶה יִתְרָה נֹדַעַת לוֹ שֶׁנִּבְרָא בְּצֶלֶם אֱלֹהִים. שֶׁנֶּאֱמַר כִּי בְּצֶלֶם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת־הָאָדָם (בראשית טו, ו): חֲבִיבִים יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרָאוּ בָּנִים לְמָקוֹם חֶפֶה יִתְרָה נֹדַעַת לָהֶם שֶׁנִּקְרָאוּ בָּנִים לְמָקוֹם. שֶׁנֶּאֱמַר בָּנִים אַתֶּם לִי אֱלֹהֵיכֶם (דברים יד, א): חֲבִיבִים יִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּתַן לָהֶם כְּלֵי חֲמֻדָּה חֶפֶה יִתְרָה נֹדַעַת לָהֶם שֶׁנֶּתַן לָהֶם כְּלֵי חֲמֻדָּה שֶׁבּוֹ נִבְרָא הָעוֹלָם. שְׁנֵאמַר

18. ער פלעגט זאגען: געלעבט איז דער מענש ווארום ער איז באשאפען געווארען אין דער געשמאלט פון גאט. אבאזונדער לעבשאפט איז דעם מענשען בא- וויזען געווארען מיט דעם וואס ער איז געשאפען געווארען אין דער געשמאלט פון גאט, ווי עס ווערט געזאגט: „אין דער געשמאלט פון גאט האט ער דעם מענשען באשאפען." געלעבט ויינען אידען ווארום זיי ווערען אנגערופען קינדער פון גאט. אבאזונדער לעבשאפט איז זיי ארויסגעוויזען געווארען מיט וואס זיי ווערען אנגערופען קינדער פון גאט. ווי עס ווערט געזאגט: „קינדער זייט איהר ביי גאט אייער האר." געלעבט זיינען אידען ווארום זיי איז געגעבען געווארען א גלוסטיגע כלי. א באזונדער לעבשאפט איז זיי ארויסגע-

וויזען געווארען מיט דעם וואס זיי איז געגעבען געווארען די גלוסטיגע כלי מיט וואס די

וועלט איז באשאפען נעווארען, ווי עס
ווערט געזאגט: „ווארום א נוטע לערנונג
האב איך אייך געשאנקען; מיין תורה
זאלט איהר ניט פאר-
לאזען.“

19. אלצדינג ווערט
פאראויס געזעהן,
אבער פרייטשאפט איז
געגעבען; די וועלט
ווערט געמשפּט מיט
גוטסקייט, אבער אלץ
ווי נאך די פיעל
מעשים.

20. ער פלעגט
זאגען: אלץ ווערט
געגעבען אויף אמשכון,
און א געץ איז פאר-
שפּרייט פאר אלע
לעבעדיגע; די קראם
איז אפען, און דער
קרעמער גיט אויף
בארג, ראם בוך איז
אפען און די האנט
פארשרייבט; און דער
וואס וויל לייזען קען
קומען און לייזען,
אבער די איינמאה-
נערס געהען ארום
נאכאנאנד אלע טאג,

און געהען באצאהלט פון דעם מענשען
סאי ער וויל סאי ער וויל ניט, ווארום זיי
האבען זיך אויף וואס צו שטיצען; און
אלצדינג איז גרייט צו דער סעודה.

as it is said: "For I give you good
doctrine, forsake ye not My Law."

19. Everything is foreseen, yet freedom

of choice is given,
and the world is
judged by grace, yet
everything is accord-
ing to the amount
of the work.

20. He was wont
to say: Everything
is given on pledge,
and a net is spread
for all the living: the
shop is open, and
the dealer gives
credit, and the ledger
lies open, and the
hand writes, and
whosoever wishes to
borrow may come
and borrow, but
the collectors go
round continually
every day, and exact
payment from man
whether he wills or
not, and they have
whereon they can

rely in their demand; and the judg-
ment is a judgment of truth, and every-
thing is prepared for the feast.

דער משפט איז אן אמת'ער משפט, און אלצדינג איז גרייט צו דער סעודה.

שנאמר כי לקח טוב נתתי
לכם תורתי אל תעזבו (משלי
ה. ב.:

19. תכל צפוי וחרשות
נתונה ובטוב העולם נדון
ותכל לפי רב המעשה:

20. הוא היה אומר. תכל
נתון בערבון ומצודה פרושה
על כלי החיים. חתנות פתוחה
ותחנוני מקיף ותפנקם פתוח
ותיד כותבת וכל-חרוצה
ללוות יבא וילוה ותנפאים
מחזרים תדיר בכל-יום
ונפרעים מן האדם מדעתו
ושלא מדעתו ויש להם על
מה שישמכו ויחדין דין אמת.
ותכל מתקן לסעודה:

רבי

21. R. Eleazar the son of Azariah said: Where there is no Torah, there is no culture; where there is no culture, there is no Torah; where there is no wisdom, there is no fear of God; where there is no fear of God, there is no wisdom; where there is no knowledge, there is no discernment; where there is no discernment, there is no knowledge. where there is no meal, there is no Torah; where there is no Torah, there is no meal.

22 He was wont to say: He whose wisdom exceeds his deeds, to what is he like? To a tree whose branches are abun-

dant, but whose roots are scanty; and the wind comes and uproots it and overturns it upon its face, as it is

אז א שטורם קומט רייסט ער איהם אויס און קעהרט איהם איבער מיט'ן פנים אראפ, ווי עס ווערט געזאגט:

21. רבי אלעזר דער זון פון עזריה ואנט: וואו עס איז נישט קיין תורה איז נישט קיין דרך-ארץ, און וואו עס איז נישט קיין דרך-ארץ איז נישט קיין תורה; וואו עס איז נישט קיין חכמה איז נישט קיין נאטשפארעכטיג-קייט, און וואו עס איז נישט קיין נאטש-פארעכטיגקייט איז נישט קיין חכמה, וואו עס איז נישט קיין קענשאפט איז נישט קיין פארשטאנדיגקייט און וואו עס איז נישט קיין פארשטאנדיגקייט איז נישט קיין קענ-שאפט. וואו עס איז נישט קיין מעהל איז נישט קיין תורה, און וואו עס איז נישט קיין תורה איז נישט קיין מעהל.

21. רבי אלעזר בן-עזריה אומר. אם אין תורה אין דרך ארץ אם אין דרך ארץ אין תורה. אם אין חכמה אין יראה אם אין יראה אין חכמה. אם אין דעת אין בינה אם אין בינה אין דעת. אם אין קמח אין תורה אם אין תורה אין קמח:

22. הוא היה אומר. כל שחכמתו מרבה ממעשיו למח הוא דומה. לאילן שענפיו מרבים ושרשיו מעטים וחרוח בָּאָה ועוקרתו וחספכתו על פניו. שנאמר והיה

22. ער פלעגט אידן ואנען: דער וואס וויל חכמה איז גרעסער

פון זיינע מעשים, צו וואס איז ער גענליכען? צו א בוים וואס זיינע צווייגען זיינען פיעל און זיינע ווארצלען ווינציג, און אז א שטורם קומט רייסט ער איהם

אז א שטורם קומט רייסט ער איהם אויס און קעהרט איהם איבער מיט'ן פנים אראפ, ווי עס ווערט געזאגט:

„און ער וועט זיין אזוי וואכהאלדער-
בוימעל אין דער וויסמע און ער וועט
ניט זעהן דאס גוטס ווען עס וועט
אנקומען, און ער וועט
וואוינען אין מדיקעני-
סען, אינדער מדבר, אין
א לאנד וואס איז
זאלציג און ניט בא-
וואוינט.“ אבער דער
וואס זיינע מעשים
זיינען גרעסער פון
זיין חכמה, צו וואס
איז ער געליכען? צו
א בוים וואס זיינע
צווייגען זיינען ווינציג
און זיינע ווארצלען
פיעל, וואס אפילו
אז אלע שמורעמס
פון דער וועלט קומען
און בלאזען אויף
איהם, ריהרען זיי
איהם ניט פון ארט,
זיי עס ווערט געזאגט:
„און ער וועט זיין
זוי א בוים אייגע-
פלאנצט ביים וואסער
וואס שפרייט אויס

said: "And he shall be like a juniper-
tree in the desert, and shall not see
when good cometh, but shall inhabit

the parched places in
the wilderness, a salt
land and not in-
habited." But he
whose deeds ex-
ceed his wisdom,
to what is he
like? To a tree
whose branches are
scanty, but whose
roots are abundant,
so that even if all the
winds in the world
come and blow upon
it, they cannot stir
it from its place, as
it is said: "And he
shall be as a tree
planted by the wat-
ers, and that spread-
eth out its roots by
the river, and shall
not see when heat
cometh, but its foli-

והיה כערער בערבה ולא
יראה כי יבא טוב ושכן
חררים במדבר ארץ מלחה
ולא תשב (ירמיה יז, ו). אבל
כל שמעשיו מרבים מחכמתו
למה הוא דומה. לאילן
שענפיו מעטים ושרשיו
מרבים שאפילו כל הרוחות
שפעולם באות ונושבות בו
אין מזיזות אותו ממקומו.
שנאמר והיה כעץ שתול
על מים ועל יובל ישלח
שרשיו ולא יראה כי יבא חם
והיה עלהו רענן ובשנת
פצרת לא ידאג ולא ימיש
מעשות פרי (ירמיה יז, ח):

רבי

זיינע ווארצלען ביים טייך, און שפירט
ניט אז עס קומט א היץ, און זיין
בלאט איז גרוי, און אין א טרוקענעם
יאהר קימערט ער זיך ניט, און הערט

age shall be luxuriant; and shall not
be troubled in the year of drought,
neither shall cease from yielding fruit."

ניט אויף צו טראנען פרוכט.

23. R. Eleazar Hisma said: The rules concerning the sacrifices of birds and the purification of women are the essentials of the laws; astronomy and geometry are the after-courses of wisdom.

23. רבי אלעזר חסמא זאנא: די דינים ווענען טויבען-קרבנות, און ווענען דער רייניגונג פון פרויען, זיינען דאך וויכטיגע דינים. שטערן-קעגן-שאפט, און רעכענן-קונסט, זיינען די נאכ-שפייען פון חכמה.

23. רבי אלעזר חסמא אומר. קנין ופתחי גדה הן הן גופי הלכות. תקופות וגמטריאות פרפראות לחכמה:

<p> רבי חנניא דער זון פון עקשיא זאגט: גאט ברוך הוא האט געוואלט מזכה זיין דאס אידן- שע פאלק, דרום האט ער זיי געגעבן פיעל תורה און מצוות. ווי עס ווערט גע- זאגט: „גאט האט באוועגט פון זענען זיין גערעכטיגקייט צו מאכען זיין תורה גרויס און פראכטיג.“ </p>	<p> Rabbi Hanania the son of Akashia said: The Holy One, blessed be He, was pleased to make Isra- el meritorious, where- fore he gave them a great Torah and many command- ments, as it is said: “The Lord was pleased for His right- eousness’ sake, to make the Torah great and glorious.” </p>
--	--

רבי חנניא בן עקישיא אומר.
רצה הקדוש ברוך הוא לזכות
את ישראל לפיכך חרבה
להם תורה ומצוות. שנאמר
יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צַדִּיק וְגִדִּיל
תּוֹרָה וַיֵּאדִיר (ישעיה טב, כא):

פרק רביעי — CHAPTER IV

איטליכער איד וועט האבען א חלק	All Israel shall have a portion
אויף יענער וועלט, ווארום עס ווערט	in the world to come, as it is said:
געזאגט: „און דיין	“And thy people
פאלק ווינען אלע	are all righteous,
צדיקים, זיי וועלען	they shall inherit
ירש'ען אויף אויבן	the land for ever;
די ערד, דער צווייג	the branch of My
פון מיין פלאנצונג,	planting, the work
דאס ווערק פון מיינע	of My hands,
הענט וואס איך ריהם זיך דערמיט.”	wherein I glory.”

כָּל־יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָחֶם חֶלֶק
 לְעוֹלָם הַבָּא. שְׁנֵאמַר וְעַמִּי
 כֻּלָּם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ
 אֶרֶץ. נִצַּר מִשְׁעֵי מַעֲשֵׂה יָדַי
 לְהַתְּפָאֵר (ישעיה ב, כא):

1. Ben Zoma said: Who is wise? He that learns from every man, as it is said: "From all my teachers I got understanding." Who is mighty? He that subdues his passions, as it is said: "He that is slow to anger is better than the mighty; and he that ruleth his spirit than he that taketh a city." Who is rich? He who rejoices in his portion, as it is said: "When thou eatest the labour of thy hands, happy art thou, and it shall be well with thee," happy art thou in this world; and it shall be well with thee in the world to come. Who is honored? He that honors others, as it is said: "For them that honour Me I will honour, and they that despise Me shall be lightly esteemed."

1. בן זומא זאגט: ווער איז א חכם? דער וואס לערענט פון אימליכען מען-שען, ווי עס ווערט געזאגט: „פון אלע

מיינע לעהרערס האב איך געלערענט פאר-שטאנדיגקייט." ווער איז א גבור? דער וואס באצווינגט זיין געמיט, ווי עס ווערט געזאגט: „דער וואס האלט איין זיין צארן איז כעסער ווי א גבור, און דער וואס בא-צווינגט זיין געמיט — ווי דער וואס געהמט איין א שטארט." ווער איז אן עושר? דער וואס איז צופרידען מיט זיין חלק, ווי עס ווערט געזאגט: „אז דו וועסט עסען די מיה פון דיינע הענט, וואויל איז דיר און גוט איז דיר." וואויל איז דיר אויף דער וועלט און גוט איז דיר אויף יענער וועלט.

ווער קרינט כבוד? דער וואס גיט כבוד צו לייט, ווי עס ווערט גע-זאגט: „די וואס גיבען מיר כבוד, וועל איך געבען כבוד, און די וואס

1. בן זומא אומר. איזהו

חכם. הלומד מכל-

אדם. שנאמר מכל-מלמד

השכלתי (תהלים קיט, צט):

איזהו גבור. הכובש את-

יצרו. שנאמר טוב ארץ אפים

מגבור ומשל ברוחו מלכד

עיר (משלי טו, לב): איזהו

עשיר. השמח בחלקו.

שנאמר יגיע כפיה כי תאכל

אשריך וטוב לך (תהלים קכח,

ב). אשריך בעולם הזה וטוב

לך לעולם הבא: איזהו

מכבד. המכבד את-חבריו.

שנאמר כי מכבדי אכבד

ובני יקלדו (שמואל א, ב, ל):

בן

פאראכטען מיר וועלען פאראכט ווערען."

2. Ben Azzai said: Hasten to do even a slight precept, and flee from transgression; for precept leads to precept, and

2. בן עזאי זאנא. לויף אפילו צו א קליינער מצוה, און אנמלויף פון אן עבירה, ווארום איין מצוה ברענגט נאך זיך א צווייטע

מצוה, און איין עבירה שלעפט נאך זיך א צווייטע עבירה. ווארום דער לויין פון א מצוה איז א מצוה, און דער לויין פון אן עבירה, אן עבירה.

3. ער פלעגט זאגן:

נעם: פאראכט נישט קיין מענשען, און מאך נישט אוועק קיין זאך, ווארום עס איז נישט א מענש וואס האט נישט זיין צייט, און נישט א זאך וואס האט נישט איהר ארט.

4. רבי לוימס פון

יבנה זאגט: זיי זעהר און זעהר קליין ביי זיך ווארום די האפע-נונג פון א מענשען איז א ווארעם.

5. רבי יוחנן דער

זוהן פון ברוקא, זאגט: דער וואס פארשוועכט

נאטם נאמען פארבארגענערהייט, רע-כענט מען זיך אפ מיט איהם אנמפלעק-טערהייט. און ביי דער פארשוועכונג פון

2. בן-עזאי אומר. חוה רץ למצוה קלה ובורח מן העברה. שמצוה גוררת מצוה ועברה גוררת עברה ששכר מצוה מצוה ושכר עברה עברה:

3. הוא תיה אומר. אל תהי כזו לכל-אדם ואל תהי מפליג לכל-דבר שאין לה אדם שאין לו שעה ואין לה דבר שאין לו מקום:

4. רבי לויטס איש יבנה אומר. מאד מאד חוה שפל רוח שתקנות אנוש רמה:

5. רבי יוחנן בן-ברוקא אומר. כל-חמחלל שם שמים בפסתר נפרעים ממנו בגלגלי אחר

transgression leads to transgression; for the recompense of a precept is a precept, and the recompense of a transgression is a transgression.

3. He was wont to say: Despise not any man, and carp not at any thing, for there is not a man that has not his hour, and there is not a thing that has not its place.

4. R. Levitas, of Jabneh, said: Be exceedingly lowly of spirit, since the hope of man is but the worm.

5. R. Johanan the son of Berokah said: Whosoever profanes the Name of Heaven

in secret will be punished openly, no distinction being drawn whether the Name is profaned

unwittingly or presumptuously.

6. R. Ishmael his son said: He who learns in order to teach to him the means will be vouchsafed both to learn and to teach; but he who learns in order to practise, to him the means will be vouchsafed to learn and to teach, to observe and to practise.

7. R. Zadok said: Seperate not thyself from the congregation; and be not as those who prepare the suits; make not of the Torah a crown wherewith to magnify thyself, nor a spade wherewith to dig. And thus Hillel was want to say: He who makes worldly use of the crown of the Torah shall perish. Hence

thou mayest infer that whosoever derives a profit for himself from the words of the Torah removes his life from the world.

נאטם ווענען איז אלץ איינס, סאי נעטאן נערן סאי נעטאן אומנערן.

6. רבי ישמעאל זיין זון וואנט: דער

אֶחָד בְּשׁוּגָג וְאֶחָד בְּמֵזִיד
בְּחִלּוּל הַשֵּׁם:

6. רבי ישמעאל בנו אומר.
חֲלוּמָד עַל מִנַּת לִלְמַד
מִסְפִּיקִים בִּידוֹ לִלְמוֹד וּלְלַמֵּד.
וְחֲלוּמָד עַל מִנַּת לַעֲשׂוֹת
מִסְפִּיקִים בִּידוֹ לִלְמוֹד וּלְלַמֵּד
לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת:

7. רבי צדוק אומר. אַל
תִּפְרוֹשׁ מִן הַצִּבּוּר וְאַל תַּעֲשֶׂה
עֲצָמָךְ כְּעֹרְכֵי הַדִּינִים וְאַל
תַּעֲשֶׂה עֲטָרָה לְהַתְנַדֵּל בָּהּ
וְלֹא קֶרֶדֶם לְחַפֵּר בָּהּ. וְכָךְ
הָיָה הֵלֵל אומר. וְדֹאשְׁתִּימָשׁ
בְּתֵנָא חִלָּף. הָא לְמַדְתָּ כָּל-
הַנִּחְנָה מִדְּבַרֵי תוֹרָה נוֹטֵל
חַיֵּיו מִן הָעוֹלָם:

רבי

קרוין מוז אונטערנעהן. דערפון לערענמט, אז דער וואס ציהט א גוז פון די ווערטער פון דער תורה, ברענגט אום זיין לעבען פון דער וועלט.

וואס לערענט אליין כדי צו לערנען אנ- דערע, העלפט מען איהם ער זאל קענען אי אליין לערנען, אי אנדערע לערנען, און דער וואס לערנט כדי צו טאן, העלפט מען איהם ער זאל קענען אי אליין לערנען, אי לערנען אנדערע, אי היטען און טאן.

7. רבי צדוק ואנט: שייד זיך ניט אפ פון כלל, און זיי ניט אזוי ווי די וואס גרייטען צו מענות פאר עמיצען, און מאך ניט פון דיין תורה א קרוין, זיך צו גריי- סען דערמיט, אדער א רידעל צו נרא- בען דערמיט, און אזוי פלעגט הלל אויך זא- נען: און דער וואס בענוצט זיך מיט דער

8. R. Jose said: Whoso honors the Torah will himself be honored of men; and whoso dishonors the Torah will himself be dishonored of men.

8. רבי יוסי אומר. כל-תורה ווערט ער אליין געאכט פון לייטען, און דער וואס פארשוועכט די תורה ווערט ער אליין פאר-שוועכט ביי מענטשען.

9. R. Ishmael his son said: He who withdraws himself from judgement rids himself of enmity, robbery, and vain swearing; but he who haughtily lays down decisions is foolish, wicked, and of an arrogant spirit.

9. רבי ישמעאל בנו אומר. תחושף עצמו מן הדין פורק ממוני איבה וגזל ושבועת שוא. והגם לבו פהוראח שומת רשע וגם רוח:

10. He was wont to say: Judge not alone, for none may judge alone save One; neither say to thy colleagues: "Accept my opinion;" for they are free to choose, but thou art not.

10. הוא תהי אומר. אל תהי דן יחידי שאין דן יחידי אלא אחד. ואל תאמר קבלו דעתי שהם רשאים ולא אתה: 11. רבי יונתן אומר. כל-תמקים את-תורה מעני סופו לקימה מעשר. וכל-חמבטל

11. R. Jonathan said: Whoso fulfils the Torah while he is poor shall in the end fulfil it in the midst of wealth; and whoso neglects

11. רבי יונתן אומר: דער וואס איז מקים די תורה אין ארימקייט וועט זי אין סוף מקים זיין אין רייכקייט; און דער וואס פלעגט זאגן: משפט נים איינער אליין, ווארום קיינער קען נים משפט'ען איינער אליין א חוץ דער איין-איינציגער. און זאלסט נים זאגען צו דייער חברים: נעהמט אן מיין דעה. ווארום

זיי האבען די ברירה און נים דו.

11. רבי יונתן אומר: דער וואס איז מקים די תורה אין ארימקייט וועט זי אין סוף מקים זיין אין רייכקייט; און דער וואס פלעגט זאגן: משפט נים איינער אליין, ווארום קיינער קען נים משפט'ען איינער אליין א חוץ דער איין-איינציגער. און זאלסט נים זאגען צו דייער חברים: נעהמט אן מיין דעה. ווארום

the Torah while he is rich shall in the end neglect it in the midst of poverty. וואס פארלאזט די תורה צוליעב רייכ- קייט וועט זי אין סוף פארלאזען צוליעב ארימקייט.

12 R. Meir said: Lessen thy toil in business, and occupy thyself with the Torah; be humble of spirit before all men; if thou art idle in respect of the Torah, many idle things will be before thee; but if thou toilest in the Torah, He has abundant recompense to give thee.

13. R. Eliezer the son of Jacob said: He who does one precept gains for himself one advocate, and he who commits one transgression gains for himself one accuser. Repentance and good deeds are as a shield against punishment.

14. R. Johanan the sandal-maker said: Every assembly which is in the

המבטל את-התורה מעשר סופו לבטלה מעני:

12. רבי מאיר אומר. הנה ממעט בעסק ונעסק בתורה ונהנה שפל-רוח בפני כל-אדם. ואם בטלת מן התורה יש לך בטלים הרבה כנגדך. ואם עמלת בתורה יש לך שכר הרבה לתן לך:

13. רבי אליעזר בן-יעקב אומר. העושה מצוה אחת קונה לו פרקליט אחד. והעובר עברה אחת קונה לו קטגור אחד. תשובה ומעשים טובים כתרים בפני הפרענות:

14. רבי יוחנן הסנדלר אומר. כל-כנסיה שהיא לשם

12. רבי מאיר זאגט: פארמינדרער דיינע עסקים, און פארנעהם זיך מיט דער תורה; און האלט זיך קליין פאר איטליכען מען-שען. אויב דו ווילסט פארלאזען די תורה, וועסטו האבען א סך נישטיגעזאכען פארזיך. אבער אויב דו וועסט זיך פארנעהמען מיט דער תורה האט ער אנדער-סען שכר דיר צו געבען.

13. רבי אליעזר דער זוהן פון יעקב זאגט: דער וואס טוט איין מצוה שאפט זיך איין איין פירשפרעכער, און דער וואס בא-נעהט איין עבירה שאפט זיך איין איין באשולדיגער. תשובה און גוטע מעשים זיינען א פאנצער-א-קענען שטראף.

14. רבי יוחנן דער פאנטאפעל-מאכער זאגט: איטליכע איינזאמלונג וואס איז פון

נאמט ווענען וועט אין סוף האבען א קיום, Name of Heaven will in the end endure, but that which is not in the
און די וואס איז נישט פון נאמט ווענען Name of Heaven will in the end not
וועט אין סוף נישט האבען קיין קיום. endure.

15. רבי אלעזר דער לשם שמים סופה להתקיים.
ושיאנה לשם שמים אין
סופה להתקיים:

15. רבי אלעזר בן-שמוע
אומר. יהי כבוד תלמידך
חביב עליך כשלף וכבוד
חברך כמורא רבך ומורא
רבך כמורא שמים:

16. רבי יהודה אומר. הוה
זחיר בתלמוד ששגגת תלמוד
עולה זדון:
17. רבי שמעון אומר.
שלשה כתרין הן. כתר תורה
וכתר כהנה וכתר מלכות.
וכתר שם טוב עולה על
גביהן:

17. רבי שמעון
אומר: דריי קרוינען
זיינען פאראן: די
קרוין פון תורה, די
קרוין פון כהונה, און
די קרוין פון מלוכה.
אבער די קרוין פון
א גוטען שם שטייגט
זיי אלע אריבער.

18. רבי נהוראי זאגט: וואנדער אוועק
אין אן ארט פון תורה, און מיינ נישט
18. R. Nehorai said: Betake thyself
to a home of the Torah, and say not

15. R. Eleazar
the son of Shammua
said: Let the honor
of thy disciple be as
precious to thee as
thine own, and the
honor of thine as-
sociate be like the
fear of thy master,
and the fear of thy
master like the fear
of Heaven.

16. R. Judah said:
Be cautious in teach-
ing, for an error in
teaching amounts
to presumptuous sin.

17. R. Simon said:
There are three
crowns: the crown
of Torah, the crown
of priesthood, and
the crown of king-
dom; but the crown
of a good name ex-
cels them all.

that the Torah will come after thee;
for there thy associates will confirm
it unto thee; and lean not upon
thine own under-
standing.

19. R. Yannai
said: It is not in
our power to explain
either the prosperity
of the wicked or the
afflictions of the
righteous.

20. R. Mattithiah
the son of Heresh
said: Be first in
greeting every man;
and be rather a tail
to lions than a head
to foxes.

21. R. Jacob said:
This world is like
a vestibule before
the world to come :
prepare thyself in
the vestibule, that
thou mayest enter
into the hall.

22. He was wont
to say: Fairer is one
hour of repentance and good deeds in
this world than all the life of the world

אז זי וועט קומען נאך דיר; ווארום דיינע
חברים וועלען זי באפעסטענען ביי דיר.
און אויף דיין אייגענעם שכל זאלסטו זיך
ניט פארלאזען.

תאמר שהיא תבוא אחריך.

שחברריך יקיימוך בידך. ואל
בינתך אל תשען:

19. רבי ינאי אומר. אין
בידינו לא משלות הרשעים
ואף לא מיוסורי הצדיקים:

20. רבי מתתיה בן-חרש
אומר. הנה מקדים בשלום
כל-אדם. ונהנה ונב לאריות
ואל תהי ראש לשעלים:

21. רבי יעקב אומר.
העולם הזה דומה לפרוזדור
בפני העולם הבא. חתקן
עצמך בפרוזדור כדי שתכנס
לטרקלין:

22. הוא היה אומר. יפה
שעה אחת בתשובה ומעשים
טובים בעולם הזה מכל-חיי
העולם

מובים בעולם הזה מכל-חיי
העולם

וועלט ווי דאס
יענער וועלט ;
נומע מעשים אויף דער
נאנצע לעבען אויף

19. רבי ינאי זאגט:
ניט מיר האבען פון
דעם דעם נחת פון
די רשעים, און ניט
צומאל פון די יסורים
פון די צדיקים.

20. רבי מתתיה
דער זוהן פון חרש
זאגט: פערער זיך צו
באגריסען אימליכען
מענשען; און זיי
בעסער אן עק ביי
לייבען איידער א קאפ
ביי פיקס.

21. רבי יעקב
זאגט: די וועלט איז
געויליבען צו א פירחויז;
גרייט זיך צו
אין פירחויז כדי דו
זאלסט קענען אריין-
געהן אינעוועניג אין
פאלאץ.

22. ער פלעגט
זאגען: בעסער איין
שעה תשובה און

און בעסער איין שעה תענוג אויף יענער to come; and fairer is one hour of
וועלט ווי דאס באנצע לעבען אויף דער blissfulness of spirit in the world to
וועלט. come than all the life of this world.

23. רבי שמעון

דער זוהן פון אלעזר
זאגט: זוך נים אי-
בערצובעטען דיין חבר
בעת ער איז אין כעס,
און מרייסט איהם נים
ווען זיין ברמגן ליעגט
פאר איהם, און רעד
איהם נים אפ בעת
ער טוט א נדר, און
ווייל איהם נים זעהן
בעת ער איז אין
ביזש.

24. שמואל דער

אינגערער פלעגט זא-
גען: „אז דיין שונא
פאלט זאלסטו זיך
ניט פרעהען, און אז
ער ווערט געשמרוי-
כעלט זאל דיין הארץ
ניט אנקוועלען, ווא-
רום נאט וועט עס
זעהן און עס וועט
זיין שלעכט אין זיינע
אויגען, און ער וועט
אפקעהרען פון איהם
זיין צארן.“

הָעוֹלָם חָבָא. וַיִּפָּח שָׁעָה
אַחַת שֶׁל קֶרֶת רוּחַ בְּעוֹלָם
חָבָא מְכַל-חַיֵּי הָעוֹלָם הַזֶּה:
23. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן-אֱלֶעָזָר
אוֹמֵר. אַל תִּרְצַח אֶת־חֲבֵרְךָ
בְּשָׁעָה כַּעֲסוֹ וְאַל תִּנְחַמְנִי
בְּשָׁעָה שְׁמַתוֹ מוֹטֵל לִפְנֵי
וְאַל תִּשְׁאַל לוֹ בְּשָׁעָה נִדְרוֹ
וְאַל תִּשְׁתַּדֵּל לִרְאוֹתוֹ בְּשָׁעָה
קְלָקְלָתוֹ:

24. שמואל הקטן אומר.

בְּנֶפֶל אוֹיְבֶךָ אַל-תִּשְׂמַח
וּבִכְשֵׁלוֹ אַל-יִגַּל לְבָבְךָ. פֶּן-
יֵרָאֶה יְיָ וְרַע בְּעֵינָיו וְחָשִׁיב
מַעֲלָיו אָפוֹ (משלי כד, יז—יח):

25. אלישע בן-אבויה

אוֹמֵר. תְּלוּמַד יֵלֵךְ לְמָה הוּא
דוֹמָה. לְדִין כְּתוּבָה עַל גִּיּוֹר

חדש

23. R. Simon the son of Eleazar said: Pacify not thy fellow in the hour of his anger, and comfort him not in the hour when his dead is stretched before him, and question him not in the hour of his vow, and seek not to see him in the hour of his degradation.

24. Samuel the younger said: Re-joice not when thine enemy falleth, and let not thy heart be glad when he stumbleth; lest the Lord see it, and it displease Him, and He turn away His wrath from him.

25. Elisha the son

of Abuyah said: If one learns when a youth, to what is it like? To ink written on new paper. If

25. אלישע דער זוהן פון אבויה זאגט:

דער וואס לערענט יונגערהייט צו וואס איז
ער געגליכענען צו מינט וואס איז געשריבען

one learns when an old man, to what is it like? To ink written on erased paper.

26. R. Jose the son of Judah, of Kefar ha-Babli, said: He who learns from the young, to what is he like? To one who eats unripe grapes, and drinks wine from his vat. And he who learns from the old, to what is he like? To one who eats ripe grapes, and drinks old wine

27. R. Meir said. Look not at the flask, but at what it contains: there may be a new flask full of old wine, and an old flask that has not even new wine in it

28. R. Eleazar ha-Kappar said. Envy, cupidity, and ambition take a man out of the world.

אויף נייעם פאפיער. אבער דער וואס לערנט אלטערהייט, צו וואס איז ער געגליכען? צו מינט וואס איז געשריבען אויפגעמעקטע פאפיר.

26. רבי יוסי דער זוהן פון יהודה, פון כפר בבלי, זאגט: דער וואס לערענט פון די יונגע צו וואס איז ער געגליכען? צו דעם וואס עסט זייערע וויינטרויבען און טרינקט וויין פריש פון זיין קעלמער; אבער דער וואס לערענט פון די אלטע, צו וואס איז ער געגליכען? צו דעם וואס עסט ציימיגע וויינטרויבען און טרינקט אלטע וויין.

27. רבי מאיר זאגט. קוק נישט אויף דעם קרוננאר אויף וואס איז אין איהם, ווארום פאראן א נייער קרונ וואס איז פול מיט אלטע וויין, און פארן ראן אן אלטער קרונ וואס אפילו קיין נייער וויין איז אין איהם אויך נישטא.

חדש. וחלומד וקן למה הוא דומה. לדיו כתובה על גיר מחוק:

26. רבי יוסי בר יהודה איש כפר חבבלי אומר. חלומד מן חקטנים למה הוא דומה לאוכל ענבים קהות ושותה יין מגתו. וחלומד מן חקטנים למה הוא דומה לאוכל ענבים בשולות ושותה יין ישן:

27. רבי מאיר אומר. אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו. יש קנקן חדש מלא ישן וישן שאפילו חדש אין בו:

28. רבי אלעזר הקפר אומר. חקנאה וחסתאנה וחסכבוד מוציאים את החולם מן העולם:

הוא

28. רבי אלעזר הקפר זאגט: כבוד, קנאה, תאוה, כבוד ברענגען דעם מענשען אום פון דער וועלט.

29. He was wont to say: They that are born are destined to die; and the dead to be brought to life again; and the living to be judged, to know, to make known, and to be made conscious that

רעו. און די לעבעדיג-

נע צו ווערען גע-

משפט און צו וויסען,

און צו מאכען בע-

וואוסט, און צו פאר-

שטעהן אז ער איז

נאט; ער איז דער

וואס פורעמט, און

ער איז דער באשע-

פער; ער איז דער

אויספארשער, און ער

איז דער ריכטער.

ער איז דער עדות,

ער איז דער קלאנער,

און ער איז דער וואס

וואס וועט משפט'ען.

געלויבט איז ער וואס

ביי איהם איז ניטא

29. הוא היה אומר.

הילודים למות והמתים

לחיות והחיים לדון לידע

ולחודיע ולחודע שהוא אל

הוא היוצר הוא הבורא הוא

המבין הוא חדין הוא העד

הוא בעל דין הוא עתיד לדון

ברוך הוא שאין לפניו לא

עולה ולא שכיחה ולא משוא

פנים ולא מקח שחד. ודע

שהכל לפי החשבון. ואל

יבטיחך יצרך שהשואל בית

מגום לך. שעל כרחק אתה

נוצר ועל כרחק אתה נולד

ועל

קיין אומערעכטיגקייט, און קיין שאנעווען,

און קיין געהמען שוחד. און זי וויסען אז

אלצדינג איז זיינס און אלצדינג איז מיט

א השכון. און זאל ריך דיין געדאנק ניט

איינשמועסען אז דער קבר איז אן ארט פון

אנטרינגנפאר ריך, ווארום מווענדיג ווערסטו

באשאפען און מווענדיג ווערסטו געבארען.

taking of bribes; know also that

all is according to the reckoning;

and let not thy imagination make

thee believe that the grave will be

a place of refuge for thee; for not

of thy will wast thou formed, and

not of thy will wast thou born,

and not of thy will does thou live, and און מווענדיג לעבסטו, און מווענדיג וועם-
 not of thy will dost thou die, and טו שטארבען, און מווענדיג וועסטו אפ-
 not of thy will art געבען א דין וחשבון ועל כרחק אתה חי ועל
 thou in the future פאר דעם מלך מלכי כרחק אתה מת ועל כרחק
 to give account and המלכים, גאט ברוך אתה עתיד לתן דין וחשבון
 reckoning before the הוא.
 Supreme King of לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא:
 kings, the Holy One blessed be He.

רבי חנניא דער זון פון עקשיא	Rabbi Hanania the son of Akashia
זאגט: נאט ברוך הוא האט געוואלט	said: The Holy One, blessed be He, was
מוזב זיין דאס אידי-	pleased to make Isra-
שע פאלק, דרום האט	el meritorious; where-
ער זיי געגעבן פיעל	fore he gave them
תורה און מצוות.	a great Torah and
ווי עס ווערט גע-	many command-
זאגט: „נאט האט	ments, as it is said
באויליגט פון וועגען	“The Lord was
זיין גערעכט־נקייט	pleased for His right-
צו מאכען זיין תורה גרויס און	eousness' sake, to make the Torah great
פראכטיג.	and glorious ”

רבי חנניא בן עקשיא אומר.
 רצה הקדוש ברוך הוא לזכות
 את ישראל לפיכך תרבה
 להם תורה ומצוות. שנאמר
 יי חפץ למען צדקו גדיל
 תורה ויאדיר (שע"ח מב, כא):

פרק חמישי — CHAPTER V

איטליכער איד וועט האבען א חלק	All Israel shall have a portion
אויף יענער וועלט, ווארום עס ווערט	in the world to come, as it is said:
געזאגט: „און דיין	“And thy people
פאלק וויינען אלע	are all righteous;
צדיקים, זיי וועלען	they shall inherit
ירש'ען אויף אויבג	the land for ever
די ערד, דער צווייג	the branch of My
פון מיין פלאנצונג,	planting, the work
דאס ווערק פון מיין	of My hands,
הענט וואס איך ריהם זיך דערמיט.	wherein I glory.”

כָּל־יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק
 לְעוֹלָם חָבָא. שְׁנֵאמַר וְעַמִּי
 כֻּלָּם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ
 אֶרֶץ. נֹצֵר מַטְעֵי מַעֲשֵׂה יָדֵי
 לַחֲתָפָאָר (ישעיה ס, כא):

1. With ten Sayings the world was created. What does this teach us? Could it not have been created with one Saying? But it was that punishment might be exacted from the wicked who destroy the world that was created with ten Sayings, and to give a goodly reward to the just who maintain the world that was created with ten Sayings.

2 There were ten generations from Adam to Noah, to make known how great was God's long-suffering, for all those generations were provoking Him, until He brought upon them the waters of the flood.

3. There were ten generations from

Noah to Abraham, to make known how great was God's long-suffering, for all

1. מיט צעהן שפּרוכען איז די וועלט באשאפען געווארען. וואס לאזט עס אונז צו לערנען? האט זי נישט געקענט מיט איין שפּרוך באשאפען ווע-

רען? גאר דאס איז כדי צו באשטראפען די רשעים וואס כרעג-נען אונטער א וועלט וואס איז באשאפען געווארען מיט צעהן שפּרוכען, און צו גע-בען א גוטען שכר די צדיקים וואס האלטען אויף א וועלט וואס איז באשאפען גע-ווארען מיט צעהן שפּרוכען

2. צעהן דורות זיי.

נען געווען פון אדם'ן ביז נח'ן, כדי צו לאזען וויסען, ווי פיעל געדולדיגקייט ביי איהם איז דא, אז די אלע דורות האבען איהם געהאלטען איז איין דערצארענען, ביז ער האט אויף זיי געבראכט דעם מבול.

1 בַּעֲשָׂרָה מֵאמֹרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם. וּמַה-תִּלְמוּד לוֹמַר. וַהֲלֹא בְּמֵאמָר אֶחָד יָכוֹל לִהְיוֹת. אֲלָא לְהַפְרֵעַ מִן הָרָשָׁעִים שְׂמֵאבְדִּים אֶת-הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בְּעֶשְׂרֵה מֵאמֹרוֹת וְלָתֵן שָׂכָר טוֹב לְצַדִּיקִים שְׂמֵקִימִים אֶת-הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בְּעֶשְׂרֵה מֵאמֹרוֹת:

2. עֶשְׂרֵה דוֹרוֹת מֵאָדָם וְעַד נֹחַ לְהוֹדִיעַ כְּמַה אֲרֵךְ אִפִּים לִפְנֵיו. שְׁכָל-הַדּוֹרוֹת הָיוּ מְכַעֲסִים לִפְנֵיו עַד שֶׁהָבִיא עֲלֵיהֶם אֶת-מִי הַמַּבּוּל:

3. עֶשְׂרֵה דוֹרוֹת מִנֹּחַ וְעַד אַבְרָהָם לְהוֹדִיעַ כְּמַה אֲרֵךְ אִפִּים

3. צעהן דורות זיינען געווען פון נח'ן ביז אברהם'ן, כדי צו לאזען וויסען, ווי פיעל געדולדיגקייט ביי איהם איז דא, אז די אלע דורות האבען

איהם נעהאלמען אין איין דערצארענען
 ביז אברהם אבינו איז געקומען, און האט צו-
 גענומען דעם שכר וואס זיי אלע האבען
 געזאלט קריגען

4. מיט צעהן
 פראוואונגען איז
 אברהם אבינו,
 געפראוואנט געווארען,
 און ער איז זיי אלע
 בייגעשטאנען, צו לא-
 זען וויסען, ווי גרויס
 עס איז געווען די
 לעבשאפט פון אברהם
 אבינו.

5. צעהן וואונדער
 זיינען געשעהן אונ-
 זערע עלטערען אין
 מצרים, און צעהן
 אויפ'ן ים

6. צעהן פלאנען
 האט גאט ברוך הוא,
 געבראכט אויף די
 מצריים אין מצרים,
 און צעהן אויף דעם
 ים.

7. מיט צעהן פראו-
 וואונגען האבען אונ-
 זערע עלטערען גע-
 פראוואנט דעם גאט
 ברוך הוא אין דער
 מדבר, ווי עס ווערט

those generations were provoking him,
 until Abraham our father came, and
 received the reward of them all.

4 With ten temp-
 tations Abraham
 our father was tried
 and he withstood
 them all, to make
 known how great
 was the love of
 Abraham our father.

5. Ten miracles
 were wrought for
 our fathers in Egypt,
 and ten by the sea.

6. Ten plagues did
 the Holy One, blessed
 be He, bring upon the
 Egyptians in Egypt,
 and ten by the sea.

7. With ten tem-
 ptations did our
 fathers tempt the
 Holy One, blessed
 be He, in the wilder-
 ness, as it is said:
 "And they have
 tempted Me these
 ten times, and have
 not hearkened to My
 voice"

אֲפִים לִפְנֵיו. שְׁלֹש־דּוֹרוֹת
 הָיוּ מִכַּעֲסִים לִפְנֵיו עַד שָׁא
 אֲבִרָהָם אָבִינוּ וְקָבַל שְׁכָר
 כָּלָם:

4. עֲשָׂרָה נִסִּיּוֹת נִתְּנָה
 אֲבִרָהָם אָבִינוּ וְעָמַד בְּכָלָם
 לְתוֹדִיעַ כְּכֹחַ חֲבָתוֹ שֶׁל
 אֲבִרָהָם אָבִינוּ:

5. עֲשָׂרָה נִסִּים נַעֲשׂוּ
 לְאֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם וְעֲשָׂרָה
 עַל הַיָּם:

6. עֲשָׂר מַכּוֹת חֲבִיא הַקָּדוֹשׁ
 בָּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִיִּים
 בְּמִצְרַיִם וְעֲשָׂר עַל הַיָּם:

7. עֲשָׂרָה נִסִּיּוֹת נִסּוּ
 אֲבוֹתֵינוּ אֶת־הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ
 הוּא בַּמִּדְבָּר. וְנֹאמַר וַיִּנְסּוּ
 אֹתִי זֶה עֲשָׂר פְּעָמִים וְלֹא
 שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי (בְּמִדְבַּר יד, כב):
 עֲשָׂרָה

געזאגט: „זיי האבען מיר געפראוואנט שוין צעהן מאל און האבען זיך ניט צוגעהערט
 צו מיין שטים.”

8. Ten miracles were wrought for our fathers in the Sanctuary: no woman miscarried from the scent of the holy meat; the holy meat never became putrid, no fly was seen in the slaughter-house, no unclean accident ever befell the high priest on the Day of Atonement; the rain never quenched the fire of the wood-pile on the altar; the wind prevailed not against the column of smoke; a defect was not found in the 'Omer nor in the two loaves nor in the shewbread; though the people stood closely pressed together, they found ample space to prostrate themselves; never did serpent or scorpion injure any one in Jerusalem, nor did any man ever say to his fellow: "The place is too strait for me to lodge over night in Jerusalem."

8. עֲשָׂרָה נִסִּים נַעֲשׂוּ
לְאַבוֹתֵינוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ.
לֹא הִפִּילָה אִשָּׁה מְרִית בֶּשֶׂר
הַקֹּדֶשׁ. וְלֹא חֲסְרִית בֶּשֶׂר
הַקֹּדֶשׁ מַעוֹלָם. וְלֹא נִרְאָה
זָבוּב בְּבֵית הַמִּטְבָּחִים. וְלֹא
אֶרֶץ קָרִי לִכְתּוֹן גָּדוֹל בְּיוֹם
הַכִּפָּרִים. וְלֹא כָבוֹ הַגִּשְׁמִים
אֵשׁ שֶׁל עֲצֵי הַמַּעֲרֶכֶת. וְלֹא
נִצְתָה הָרוּחַ אֶת־עַמּוּד הָעֶשֶׂן.
וְלֹא נִמְצָא פֶסוּל בְּעַמּוּדֵי שְׁתֵּי
חֶלֶם וּבִלְחָם הַפָּנִים. עֲמִידִים
צְפוּפִים וּמִשְׁתַּחֲוִים רוֹחִים.
וְלֹא חֲזִיק נָחַשׁ וְעַקְרָב
בִּירוּשָׁלַם מַעוֹלָם. וְלֹא אָמַר
אָדָם לְחֵבְרוֹ צָר לִי הַמָּקוֹם
שְׂאֵלִין בִּירוּשָׁלַם:

עשרה

8. צעהן נסים פלעגנען ועשעהן אונזערע
עלטערען אין בית המקדש: קיין פרוי
האט ניט מפידי געווען פון דעם נערוד
פון דעם הייליגען
פלייש, דאס הייליגע
פלייש האט קיינמאל
ניט געקראנען א
שלעכטען ריח; א
פליענ האט זיך ניט
כאוויזען אין דעם
שלאכט-הויז; קיין
אומריינער טראף האט
ניט געטראפען דעם
כהן גדול אום יום
כפור; די רענענס
האבען ניט פארלא-
שען דאס פייער פון
מוכת-האלץ, קיין
ווינט איז ניט בייגע-
קומען דעם זייד פון
דעם מוכת-רויך,
קיין פסול איז
קיינמאל ניט געפונען
געווארען, ניט אין
דעם עומר, ניט אין
די צוויי ברויטען, און
ניט אין דעם הייליגען
ברויט, מען פלעגט
שטעהן אין בית המקדש

צונויפנערדיקט און פונדעסמוועגען פלעגט
מען זיך בוקען געראם; קיין שלאנג אדער
שקארפאן האט קיינמאל ניט געביסען אין
ירושלים, און ס'איז ניט געשעהן אז איינער

זאל זאגען: מיר איז צו ענג דער ארט, איך זאל נעכטיגען אין ירושלים

9. צעהן זאבען זיינען באשאפען גע- 9 Ten things were created on the eve of Sabbath in the twilight: the mouth of the earth, the mouth of the

well, the mouth of the ass; the rainbow, the manna, the rod, the shamir-worm; the shape of the written characters, the writing; and the tables, some say, the destroying spirits also, and the sepulchre of Moses, and the ram of Abraham our father; and others say, tongs also made with tongs.

9. עֲשָׂרָה דְּבָרִים נִבְרָאוּ בַּעֲרֵב שָׁפֵת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת וְאֵלוֹ הֵן. פִּי הָאָרֶץ פִּי הַבַּאֲר פִּי הָאֶתוֹן הַקֶּשֶׁת וְהַמָּוֶה מִטָּה וְהַשְּׁמִיר הַכֶּתֶב וְהַמִּכְתָּב וְהַלּוּחֹת. וְיֵשׁ אֹמְרִים אֵף הַמְּזִיקִין וְקִבּוּרָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה וְאֵילוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ. וְיֵשׁ אֹמְרִים אֵף צֶבֶת בְּצֶבֶת עֲשׂוּיָהּ:

10. שִׁבְעָה דְּבָרִים בְּגֹלֶם וְשִׁבְעָה בְּחָכְם. חָכָם אִינוּ מְדַבֵּר לִפְנֵי מִי שֶׁגָּדוֹל מִמֶּנּוּ בְּחִכְמָה. וְאִינוּ נִכְנָס לְתוֹךְ דְּבָרֵי חֲבֵרוֹ. וְאִינוּ נִבְהַל לְחָשִׁיב. שׂוֹאֵל כְּעֵנָן וּמְשִׁיב כְּתֻלָּה. וְאוֹמֵר עַל רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן וְעַל אַחֲרוֹן אַחֲרוֹן.

of his companion; he is not hasty to answer; he questions according to the subject-matter, and answers according to the rule; he speaks upon the first thing first, and upon the last last; רעדט פון דער ערשטער זאך צוערשט, רעדט ניט פאר דעם וואס איז נרעסער פון איהם אין חכמה; ער פאלט ניט אריין אין די רייד פון א צווייטען; ער איילט זיך ניט צו ענטפערען; ער פרעגט צו דער זאך און ענטפערט זיי געהעריג; ער רעדט פון דער ערשטער זאך צוערשט, און פון דער לעצטער צולעצט;

10. זיבען זאבען זיינען דא ביי א גולם און זיבען ביי א קלוגער געז.

רעדט ניט פאר דעם וואס איז נרעסער פון איהם אין חכמה; ער פאלט ניט אריין אין די רייד פון א צווייטען; ער איילט זיך ניט צו ענטפערען; ער פרעגט צו דער זאך און ענטפערט זיי געהעריג; ער רעדט פון דער ערשטער זאך צוערשט, און פון דער לעצטער צולעצט;

regarding that which he has not understood he says: "I do not understand it"; and he acknowledges the truth. And the opposites of these are in a clod.

11. Seven kinds of punishment come into the world for seven important transgressions. If some give their tithes and others do not, a dearth from drought comes, and some suffer hunger while others are full. If they all determine to give no tithes, a dearth from tumult and drought comes. If they further resolve not to give the dough-cake, an exterminating dearth ensues. Pestilence comes into the world to fulfil

those death penalties mentioned in the Torah, the execution of which is not within the function of a human tribunal, and for the violation of the law regarding the fruits of the seventh year. The sword comes into the world for

און אויף וואס ער פארשטעהט נישט זאגט ער: „איך פארשטעה נישט"; און ער גיט צו דעם אמת. און דער הויפך איז ביי א נולם.

וְעַל מַה־שֶּׁלֹּא שָׁמַע אֹמֵר לֹא

שָׁמַעְתִּי. וּמִוֹדָה עַל הָאֱמֶת.

וְחִלּוּפֵיהֶם בְּגִלְבָּם :

11. שִׁבְעָה מִיְּנֵי פְרֻעָנוֹת

בָּאִים לְעוֹלָם עַל שִׁבְעָה גּוֹפִי

עֲבָרָה: מִקְצָתָם מַעֲשִׂימִם

וּמִקְצָתָם אֵינָם מַעֲשִׂימִם רָעָב

שֶׁל פִּצְרֵת בָּא מִקְצָתָם רַעֲבִים

וּמִקְצָתָם שְׂבָעִים. וְגִמְרוּ שֶׁלֹּא

לַעֲשׂוֹת רָעָב שֶׁל מַהוּמָה וְשֶׁל

פִּצְרֵת בָּא. וְשֶׁלֹּא לְטוֹל אֶת־

הַחֻלָּה רָעָב שֶׁל כְּלִיָּה בָּא.

דְּבַר בָּא לְעוֹלָם עַל מִיתוֹת

הָאֲמוּרוֹת בְּתוֹרַת שְׁלֹא־נִמְסְרוּ

לְבֵית דִּין וְעַל פְּרוֹת שְׁבִיעִית.

חֶרֶב בָּא לְעוֹלָם עַל עֲנֵי הַדִּין

וְעַל

11 זיבען מיני

שטראפען קומען אויף

דער וועלט פאר זי-

בען גרויסע עבירות:

אז טייל מענטשען

גיבען מעשר און

טייל גיבען נישט קיין

מעשר, קומט א חוג-

נער פון נישט-גערעכטע-

ניס, און טייל חוג-

נערן און טייל זיינען

זאט. אויב אלע מא-

כען אפ ביי זיך נישט

צו געבען קיין מעשר,

קומט א הונגער פון

א מהומה און נישט-

גערעכטעניס. אויב

אלע מאכען אפ ביי

זיך, נישט אראפצונעה-

מען קיין חלה, קומט

א הונגער פון פאר-

לענדונג. א פעסט

קומט אויף דער וועלט,

פאר די טויט-שטראפען פון דער תורה וואס

זיינען נישט איבערגעגעבען געווארען צו בית דין,

און פאר עסען די פרוכט פון דעם זיבעטען

יאהר. א שווערד קומט אויף דער וועלט

פאר אונטערדריקען די גערעכטיגקייט, אדער

the suppression of justice, and for

the perversion of justice, and on account of those who interpret the Torah not according to the rule

Noxious beasts come into the world for vain swearing, and for the profanation of the Name. Captivity comes into the world on account of idolatry, incest, bloodshed, and for not giving release to the soil.

ועל עוונות חדין ועל המורים בתורה שלא כתלכה. תיה רעה בא לעולם על שבויעת שוא ועל חלול השם. גלות באה לעולם על עבודת אלילים ועל גלוי עריות ועל שפיכות דמים ועל שמטת הקארץ:

12. אין פיער ציי.

טען פארשטארקט זיך די פעסט: אין דעם פיערטען יאהר, אין דעם זיבענטען, ביים אויסלאז פון זיבענטען, און מוצאי סכות איט-ליך יאהר. אין פיער-טען יאהר, פאר וואס מען האט ניט געגע-בען דעם ארעמאן'ס מעשר אין דריטען

יאהר; אין זיבענטען, פאר וואס מען האט ניט געגעבען דעם ארעמאן'ס מעשר אין זעקסטען יאהר, ביים אויסלאז פון דעם זיבענטען, פאר עסען די פרוכט פון זיבענטען יאהר.

12. פארקעה פרקים הדבר מתרח. ברביעית ובשביעית ובמוצאי שביעית ובמוצאי החג שבכל שנה ושנה: ברביעית מפני מעשר עני שבשלישית. בשביעית מפני מעשר עני שבששית. במוצאי שביעית מפני פרות

שביעית

year; in the seventh year, for default of giving the tithe to the poor in the sixth year; at the conclusion of the seventh year, for the violation of the law regarding the fruits of the seventh

12. At four periods pestilence grows apace: In the fourth year, in the seventh, at the conclusion of the seventh year, and at the conclusion of the Feast of Tabernacles in each year. In the fourth year, for default of giving the tithe to the poor in the third

year; and at the conclusion of the Feast of Tabernacles in each year, for robbing the poor of their grants.

13. There are four characters among men: He that says: "What is mine is mine, and what is thine is thine," his is the average character (some say that this is the character of Sodom); he that says: "What is mine is thine, and what is thine is mine," is a boor; he that says: "What is mine is thine, and what is thine is thine," is pious; he that says: "What is thine is mine, and what is mine is mine," is wicked.

14. There are four kinds of dispositions:

He whom it is easy to provoke and easy to pacify, his loss is cancelled by his gain; he whom it is hard to provoke and hard to pacify, his gain is cancelled by his loss; he whom it is hard to provoke and easy to pacify is

און מוצאי סבות איטליך יאהר פאר גול'ען די גאבען וואס קומט די ארעמע לייט.

שביעית. במוצאי החג
שבכל-שנה ושנה מפני גול
מתנות עניים:

13. ארבע מדות באדם.
האומר שלי שלי ושלך שלך
זו מדה בינונית ויש אומרים
זו מדת סדום. שלי שלך
ושלך שלי עם הארץ. שלי
שלך ושלך שלך חסיד. שלך
שלי ושלי שלי רשע:

14. ארבע מדות בדעות.
נוח לבעוס ונוח לרצות יצא
הפסדו בשכרו. קשה לבעוס
וקשה לרצות יצא שכרו
בהפסדו. קשה לבעוס ונוח
לרצות

13. פיערערליי מדות
זיינען דא צווישען
מענשען. דער וואס
זאגט מיינס איז מיינס
און דיינס איז דיינס,
איז א מיטעלמעסיגע
מדה. און אנדערע זא-
גען: דאס איז א מדה
פון סדום. דער וואס
זאגט מיינס איז דיינס
און דיינס איז מיינס
איז א גראבער מענש.
דער וואס זאגט מיינס
איז דיינס און דיינס
איז דיינס איז א צדיק.
דער וואס זאגט דיינס
איז מיינס, און מיינס
איז מיינס, איז א רשע.
14. פיערערליי גע-
מיטען זיינען פאראן:
דער וואס קומט לייכט
אריין אין כעס און
לאזט זיך לייכט אי-
בערבעטען, ביי איהם

ווערט דער שארען פארלארען אין דעם
געווינס. דער וואס איהם איז שווער אריין-
צוברענגען אין כעס, און שווער איבערצו-
בעטען, ביי איהם ווערט דאס געווינס פאר-
לארען אין דעם שארען. דער וואס איהם
איז שווער אריינצוברענגען אין כעס אבער

לייבט איבערצובעמען איז א גדיק. דער
וואס קומט לייבט אריין אין כעס, אבער
איהם איז שווער איבערצובעמען איז
א רשע.

15. פיער מדרגות
זיינען דא ביי תלמידים:
דער וואס באנעהמט
ניד און פארנעמט
ניד, ביי איהם ווערט
דאס געווינס פארלא-
רען אין דעם שארען.
דער וואס באנעהמט
ניט ניד, אבער פאר-
נעמט אויך ניט ניד,
ביי איהם ווערט דער
שארען פארלארען אין
דעם געווינס. דער
וואס באנעהמט ניד
און פארנעמט ניט ניד,
דאס איז א גליק;
דער וואס באנעהמט
ניט ניד און פארנעמט
ניד, דאס איז אן אומ-
גליק.

16. פיער מדרגות
זיינען דא צווישען די
וואס גיבען צדקה:

דער וואס וויל ער זאל געבען און
אנדערע זאלען ניט געבען, איז זיין
אויג קארג אויף אן אנדערענס. דער
וואס וויל אנדערע זאלען יע געבען,
און ער זאל ניט געבען איז זיין אויג
קארג בלויז אויף זינס. דער וואס וויל אי ער זאל געבען, אי אנדערע

pious; he whom it is easy to provoke
and hard to pacify is wicked.

15. There are four characters in schol-

ers: He who is quick to
understand and quick
to forget, his gain
is cancelled by his
loss; he that is slow
to understand and
slow to forget, his
loss is cancelled by
his gain, he that is
quick to understand
and slow to forget,
his is a good portion;
he that is slow to
understand and
quick to forget, his
is an evil portion.

16. There are four
dispositions in alms-
givers: He who
desires to give, but
that others should
not give, his eye is
evil toward what
appertains to others,

he who desires that others should
give, but will not give himself,
his eye is evil against what is
his own, he who gives and wishes

קארג בלויז אויף זינס. דער וואס וויל אי ער זאל געבען, אי אנדערע

לרצות חסיד. גוח לבעוס

וקשה לרצות רשע:

15 ארבע מדות בתלמידים.

מהיר לשמוע ומהיר לאבד

יצא שכרו בהפסדו. קשה

לשמוע וקשה לאבד יצא

הפסדו בשכרו. מהיר לשמוע

וקשה לאבד זו חלק טוב.

קשה לשמוע ומהיר לאבד

זו חלק רע:

16. ארבע מדות בנותני

צדקה. הרוצה שיתן ולא

יתנו אחרים עינו רעה בשל

אחרים. יתנו אחרים והוא

לא יתן עינו רעה בשלו. יתן

ויתנו

he who desires that others should
give, but will not give himself,
his eye is evil against what is
his own, he who gives and wishes

others to give is pious, he who will not give, and does not wish others to give is wicked.

17. There are four characters among those who attend the house of study. He who goes but does not practise obtains the reward for going; he who practises but does not go obtains the reward for practising; he who goes and practises is pious, he who neither goes nor practises is wicked.

18. There are four qualities among those that sit before the wise. A sponge, a funnel, a strainer, and a sieve. A sponge, which sucks up everything; a funnel, which lets in at one end and out at the other; a strainer, which lets the wine pass out and retains the dregs, a sieve, which lets out the pollard and retains the fine flour.

ואלען געבען, איז א צדק. דער וואס וויל אז ניט ער זאל געבען, ניט אנדערע ואלען געבען איז א רשע.

ויתנו אחרים חסיד. לא יתן
ולא יתנו אחרים רשע:

17. ארבע מדות בחולכי
בית המדרש. חולץ ואינו
עושה שכר הליכה בידו.
עשה ואינו חולץ שכר מעשה
בידו. חולץ ועושה חסיד. לא
חולץ ולא עושה רשע:

18. ארבע מדות פיושבים
לפני חכמים. ספוג ומשפף
משמרת ונפה. ספוג שהוא
סופג את-הכל. ומשפף
שוכניס בזו ומוציא בזו.
משמרת שמוציאה את-היין
וקולטת את-השמים. ונפה
שמוציאה את-הקמח
וקולטת את-הסלת:

כל

א זיהער וואס לאזט ארויס דעם וויין
און באהאלט די הייווען; און א זיפ
וואס לאזט ארויס דאס גראבע מעהל
און באהאלט דאס זעמעל-מעהל.

17. פיער מדרגות
זיינען דא צווישען די
וואס געהען אין בית
מדרש: דער וואס לעגט
אן נאנג און מוט נאר
ניט אויף, קרינט שכר
פאר'ן נאנג, דער וואס
מוט, הנם ער האט קיין
נאנג ניט אנגעלעגט,
קרינט שכר פאר'ן טאן;
דער וואס לעגט אן
נאנג, און מוט איז
א פרומער, דער וואס
ניט ער געהט, ניט ער
מוט, איז א זינדיגער.

18 פיער מינים
זיינען דא צווישען די
וואס זיצען פאר די
חכמים: א שוואם,
א לעיקע, א זייער,
און א זיפ. א שוואם,
וואס זאפט אריין אלץ-
דיינ; א לעיקע וואס
געהמט אריין פון איין
זייט און לאזט ארויס
פון דער אנדערער,

א זייער וואס לאזט ארויס דעם וויין
און באהאלט די הייווען; און א זיפ
וואס לאזט ארויס דאס גראבע מעהל
און באהאלט דאס זעמעל-מעהל.

19. יעדער ליעבשאפט וואס הענגט אפ פון א זאך, פארנעהט די זאך, פארנעהט די ליעב-שאפט. אבער א ליעבשאפט וואס הענגט ניט

אפ פון קיין זאך, פאר-נעהט קיינמאל ניט. וואסערע איז א ליב-שאפט וואס הענגט אפ פון א זאך? דאס איז די ליעבשאפט פון אמנון און תמר. און אזא וואס הענגט ניט אפ פון קיין זאך? דאס איז די ליעבשאפט פון דוד און יהונתן.

20. וואס איז פון נאטם וועגען וועט אין סוף האבען א קיום, און די וואס איז ניט פון נאטם וועגען וועט אין סוף ניט האבען קיין קיום. וואסערע איז א מחלוקת פון נאטם וועגען? דאס איז די מחלוקת צווישען הלל און שמאי. און אזא וואס איז ניט פון נאטם וועגען? דאס איז די מחלוקת פון קרח און זיין באנדע.

21. דער וואס ברענגט פיעל צום נוטען,

19. All love which depends upon some material cause, when that cause ceases, the love, too, ceases; but that which does

not depend upon such a cause will not cease for ever. Which love was that which depended upon a material cause? The love of Amnon and Tamar. And that which depended upon no such cause? The love of David and Jonathan

20. Every controversy that is in the Name of Heaven shall in the end be established, but every controversy that is not in the Name of Heaven will not in the end be established. Which controversy was that which was in the Name of Heaven? The controversy of Hillel and Shammai.

And that which was not in the Name of Heaven? the controversy of Korah

and all his company.

21. Whosoever makes the many righteous,

19. כָּל־אַהֲבָה שֶׁהִיא תְּלוּיָה בְּדָבָר בְּמָלָה אֲהֵבָה. וְשֵׁאִינָה תְּלוּיָה בְּדָבָר אֵינָה בְּמָלָה לְעוֹלָם. אֵיזוֹ הִיא אֲהֵבָה שֶׁהִיא תְּלוּיָה בְּדָבָר זֶה אֲהֵבַת אֲמֹנוֹן וְתָמָר. וְשֵׁאִינָה תְּלוּיָה בְּדָבָר זֶה אֲהֵבַת דָּוִד וִיהוֹנָתָן:

20. כָּל־מַחֲלָקֶת שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם סוֹפָה לְהִתְקַיֵּם וְשֵׁאִינָה לְשֵׁם שָׁמַיִם אֵין סוֹפָה לְהִתְקַיֵּם. אֵיזוֹ הִיא מַחֲלָקֶת שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם זֶה מַחֲלָקֶת הַלְלוֹשְׁמַיִם וְשֵׁאִינָה לְשֵׁם שָׁמַיִם זֶה מַחֲלָקֶת קֶרַח וְכָל־עֲדָתוֹ:

21. כָּל־הַמּוֹכֵחַ אֶת־הָרַבִּים אֵין

through him no sin shall be brought about, but whosoever makes the many to sin shall not have the means to repent Moses was righteous and made the many righteous; the righteousness of the many was laid upon him, as is said: "He executed the righteousness of the Lord and His ordinances with Israel." Jeroboam the son of Nebat sinned and caused the many to sin, the sin of the many was laid upon him, as it is said, "For the sins of Jeroboam which he sinned and wherewith he made Israel to sin."

22. Whosoever has these three attributes is of the disciples of Abraham our father, but whosoever has

three other attributes is of the disciples

די דריי אנדערע מדות איז פון די תלמידים פון בלעם דעם רשע.

קומט פון זיין האנט קיין זינד נישט ארויס, און דער וואס ברענגט פיעל צום זינדיגען, לאזט מען איהם אפילו נישט צו תשובה צו

טאן. משה האט אליין געמאכט נומס און האט געבראכט פיעל צום גוטען, און דער פאר- דיענסט פון די פיעל ווערט אנגעהאנגען אויף איהם, ווי עס ווערט געזאגט: „ער האט געמאכט די נערעכ- טיגקייט פון גאט, און זיינע געזעצען צווישען ישראל" ירבעם דער זון פון נבט, האט אליין געזינדיגט, און געמאכט פיעל צום זינדיגען, און די זינ- דיגקייט פון די פיעל ווערט אנגעהאנגען אויף איהם, ווי עס ווערט געזאגט: „פון ווענען די זינד פון ירבעם וואס האט גע- זינדיגט און געמאכט זינדיגען ישראל"

22. איטליכער וואס האט די דאזיגע דריי

מדות איז פון אברהם אבינו'ס תלמידים, און איטליכער וואס האט

די דריי אנדערע מדות איז פון די תלמידים פון בלעם דעם רשע.

אין חטא בא על ידו וכל-
המחטיא את-הרבים אין
מספיקים בידו לעשות
תשובה. משה זכה וזכה
את-הרבים זכות הרבים
תלוי בו. שנאמר צדקת יי
עשה ומשפטיו עם ישראל
(דברים לנ, כא). ירבעם בן-
נבט חטא והחטיא את-
הרבים חטא הרבים תלוי בו.
שנאמר על חטאות ירבעם
אשר חטא ואשר החטיא
את-ישראל (מלכים א, טו, ל):

22. כל-מי שיש בו שלשה
דברים תללו הוא מתלמידיו
של אברהם אבינו. ושלשה
דברים אחרים הוא מתלמידיו
של

א פארנינערש אויג, א שטיל געמיטה, און אן עניוות'דיג הארץ איז פון אברהם אבינו'ס תלמידים; א ביין אויג, א הא-פערדיג געמיט, און

א פארלאנגערש הארץ, איז פון די תלמידים פון בלעם דעם רשע. וואס איז דער חילוק צווישען די תלמידים פון אברהם אבינו, ביז די תלמידים פון בלעם דעם רשע? די תלמידים פון אברהם אבינו געניסען אויף דער וועלט און קויפען זיך איין יענע וועלט, ווי עס ווערט געזאגט: „צו געבען מינע לעבעהאבערנטום און אנצופילען זייערע שאצקאמערען.“ די תלמידים אבער פון בלעם דעם רשע, קויפען זיך איין גיהנם און נידערען אראפ אין דער גרוב פון אונ-טערנאנט, ווי עס ווערט געזאגט: „און

דו, נאט, וועסט זיי מאכען נידערען אין דער גרוב פון אונטערנאנט, די לייט פון בלוט און באטרוג וועדען ניט אויסלעבען האלב יאר, אבער

of Balaam the wicked. A good eye, a humble mind, and a lowly spirit are the signs of the disciples of Abraham

our father; an evil eye, a haughty mind, and a proud spirit are the signs of the disciples of Balaam the wicked. What is the difference between the disciples of Abraham our father and those of Balaam the wicked? The disciples of Abraham our father enjoy this world and inherit the world to come, as it is said: "That I may cause those that love me to inherit substance, and that I may fill all their treasures," the disciples of Balaam the wicked inherit Gehenna and descend into the nethermost pit, as

it is said: "But Thou, O God, wilt bring them down into the nethermost pit; men of blood and deceit shall not live out half their days,

של בלעם הרשע. עין טובה ורוח נמוכה ונפש שפלה מתלמידיו של אברהם אבינו. עין רעה ורוח גבוהה ונפש רחבה מתלמידיו של בלעם הרשע: מה בין תלמידיו של אברהם אבינו לתלמידיו של בלעם הרשע. תלמידיו של אברהם אבינו איכלים בעולם הזה וגוחלים העולם הבא. שנאמר להנחיל את בני ישראל ואצרתיהם אמלא (משלי ה, כא). תלמידיו של בלעם הרשע יורשים גיהנם ויורדים לבאר שחת. שנאמר ואתה אלהים תורדם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יתחצו ימיהם

but as for me, I will trust in Thee."

23. Judah the son of Tema said: Be bold as a leopard, light as an eagle, fleet as a hart, and strong as a lion, to do the will of thy Father who is in heaven. He was wont to say: The bold-faced are for Gehenna, the shame faced for the Garden of Eden. May it be Thy will, O Lord our God and God of our fathers, that the temple be speedily rebuilt in our days, and grant our portion in Thy Law.

24. He was wont to say: At five years the age is reached for the study of Scripture, at ten for the study of the Mishnah, at thirteen for the fulfilment of the commandments, at fifteen for the study of the Talmud, at eighteen for marriage, at twenty for seeking a livelihood, at thirty for strength, at forty

איד פארזיכער מיך אויף דיר" 23. יהודה דער זון פון תימא זאגט:

זיי מוטין ווי א לעמפערט, און גרינג ווי אן אדלער, פלינג ווי א הירש, און שטארק ווי א לייב צו טאן דעם רצון פון דיין פאטער אין הימעל. ער פלעגט זאגען: דער עזות פנים איז פאר'ן גיהנם, און דער שעמעזדיגער פאר'ן גן עדן. זאל זיין דיין ווילען, גאט אונז- זער האר און דער האר פון אונזערע על- טערען, אז דער בית המקדש זאל געבויט ווערען אין גיכען, אין אונזערע טעג, און באשער אונזער גורל זאל זיין אין לערנען דיין תורה.

(תהלים נה, כד):

ימיהם ואני אכטח-בך

23. יהודה בן-תימא אומר.

היה עז כגמר וקל כנשר רץ
כצבי וגבור כארי לעשות
רצון אביך שבשמים: הוא
היה אומר. עז פנים לגיהנם
וכוש פנים לגן-עדן: יהי
רצון מלפניך יי אלהינו
ואלהי אבותינו שיבנה בית
המקדש במהרה בימינו ונתן
חלקנו בתורתך:

24. הוא היה אומר. בן-

חמש שנים למקרא בן-עשר
שנים למשנה בן-שלש עשרה
למצות בן-חמש עשרה
לתלמוד בן-שמנה עשרה
לחפה בן-עשרים לרדוף בן-
שלשים לכת בן-ארבעים
לבינה

24. ער פלעגט זא- גען: צו פינף יאהר פאר חומש; צו צעהן פאר משנה; צו דריי- צעהן פאר טאן די מצוות; צו פופצעהן פאר נמרא; צו אכ- צעהן פאר געהן צו דער חופה, צו צוואנ-

ציג פאר יאגעניס, צו דרייסיג פאר שטאר- קייט; צו פערציג פאר פארשטאנדיגקייט;

for discernment, at fifty for counsel,
 at sixty a man attains old age, at
 seventy the hoary head, at eighty speci-
 al strength, at ninety
 decrepitude, at a
 hundred he is as if
 he were already dead
 and had passed away
 and vanished from
 the world.

צו פופציג פאר געבען עצות ; צו זעכציג
 פאר זקנה ; צו זיבעציג פאר גראקייט ;
 אכציג יאהר איז נכורה ; צו ניינציג יאהר
 פאר געזונט ,
 צו הונדערט יאהר אזוי
 ווי געשטארבען און
 אזועק און פארגאנגען
 פון דער וועלט .

25. בן-בג בג זאגט:
 בלעטער די תורה אי-
 בער נאך א מאל און
 נאך א מאל, ווארום
 אלץ איז אין איהר
 פאראן, און קוק נוט
 אריין אין איהר, און
 ווער גרא און אלט
 איבער איהר, און פון
 איהר זאלסטו זיך ניט
 ריהרען ווארום עס איז
 ניטא קיין בעסערע
 מדה ווי דאס .

26. בן-הא הא
 זאגט: לזיט דעם צער
 איז דער שכר .

לְבִינָה בֶּן-חֲמִשִּׁים לְעֶצָה
 בֶּן-שִׁשִּׁים לְזָקְנָה בֶּן-שִׁבְעִים
 לְשִׁיבָה בֶּן-שְׁמוֹנִים לְגְבוּרָה
 בֶּן-תְּשַׁעִּים לְשׁוֹחַ בֶּן-מֵאָה
 כְּאֵלוֹ מֵת וְעָבַר וְכָטַל מִן
 הָעוֹלָם:

25. בן-בג בג אומר. תפף
 בה ותפף בה דכלא בה ובה
 תחזא וסיב ובלח בה ומנה
 לא תזוע שאין לך מדה מובה
 חימנה:

26. בן-הא הא אומר. לפום
 צערא אגרא:

25. Ben Bag Bag
 said. Turn the
 Torah, and turn it
 over again, for every-
 thing is herein, and
 contemplate in it, and
 wax gray and old
 over it, and swerve
 not from it, for
 thou canst have no
 greater excellency
 than this.

26. Ben He He
 said. According to the
 toil is the reward.

Rabbi Hanania the son of Akashia	רבי חנניא דער זון פון עקשיא
said: The Holy One, blessed be He, was	זאגט: גאט ברוך הוא האט געוואלט
pleased to make Israel	מוכה זיין דאס איד-
meritorious, where-	שע פאלק, דרום האט
fore he gave them	ער זיי געגעבען פיעל
a great Torah and	תורה און מצוות.
many command-	ווי עס ווערט גע-
ments, as it is said:	זאגט: „גאט האט
“The Lord was	באויליגט פון וועגען
pleased for His right-	זיין גערעכטיגקייט
eousness' sake, to make the Torah great	צו מאכען זיין תורה גרויס און
and glorious.”	פראכטיג.”

רבי חנניא בן עקשיא אומר.
 רצה הקדוש ברוך הוא לזכות
 את ישראל לפיכך הרבה
 להם תורה ומצוות. שנאמר
 יי חפץ למען צדקו וגדיל
 תורה ויִאדיר (ישעיה מב, כא):

פרק ששי CHAPTER VI

איטליכער איד וועט האבען א חלק	All Israel shall have a portion
אויף יענער וועלט, ווארום עס ווערט	in the world to come, as it is said:
נעזאגט: „און דיין	“And thy people
פאלק זיינען אלע	are all righteous,
צדיקים, זיי וועלען	they shall inherit
ירש'ען אויף אויבן	the land for ever:
די ערד, דער צווייג	the branch of My
פון מיין פלאנצונג,	planting, the work
דאס ווערק פון מיינע	of My hands,
הענט וואס איך ריהם זיך דערמיט.	wherein I glory.”

כָּל־יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק
 לְעוֹלָם תָּבֵא. שְׁנֵאמַר וְעַמּוּד
 כָּל־צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ
 אֶרֶץ. נִצֵּר מִפְּעֵי מַעֲשֵׂה יָדַי
 לְהַתְפָּאֵר (ישעיה ס, נא):

The sages taught in the style of the Mishnah Blessed be He that made choice of them and their Mishnah:

1. R. Meir said: Whosoever labors in the Torah for its own sake merits many things; and not only so, but he is worth the whole world; he is called friend, beloved, he loves God, loves mankind, he pleases God, pleases mankind, it clothes him with meekness and reverence, it fits him to become just, pious, upright, and faithful, it keeps him far from sin, and brings him toward the side of merit. Through him the world enjoys counsel and sound wisdom, understanding and power, as it is said: "Counsel is mine, and sound wisdom; I am un-

שְׁנֵי חֲכָמִים בְּלִשׁוֹן חֲמִשָּׁנָה

בְּרוּךְ שֶׁפָּתַר בָּתָם

וּבְמִשְׁנָתָם:

1. רבי מאיר אומר. כל-

הַעוֹסֵק בַּתּוֹרָה לְשֵׁמָּה זוכה

לְדָבָרִים הַרְבֵּה וְלֹא עוֹד אֵלָא

שְׂכָל־הָעוֹלָם כֻּלּוֹ כְּדִי תוֹא

לו. נִקְרָא רַע אָחוּב אוֹהֵב

אֶת־הַמָּקוֹם אוֹהֵב אֶת־

הַבְּרִיּוֹת. מְשַׁמֵּחַ אֶת־הַמָּקוֹם

מְשַׁמֵּחַ אֶת־הַבְּרִיּוֹת.

וּמְלַבֵּשְׁתּוֹ עֲנֻה וִירָאָה

וּמְכַשְׂרֵתּוֹ לַחַיִּים צָדִיק

חָסִיד יֵשֶׁר וְנֹאמָן וּמְרַחֲקֵתּוֹ

מִן הַחַמָּא וּמְקַרְבֵּתּוֹ לִידֵי

זְכוּת וְנִהְיִים מִמֶּנּוּ עֹצֵה

וְתוֹשִׁיָּה בִינָה וְגִבּוֹרָה.

שֶׁנֶּאֱמַר לִי עֹצֵה וְתוֹשִׁיָּה אֲנִי

בִּינָה לִי גִבּוֹרָה (משלי ח, יד).

וְנוֹתַת

understanding, power is mine." And it

די חכמים האבען געלערנט אין דעם
לשון פון דער משנה. געלויבט איז דער
וואס האט אויסדערוועהלט זיי און זייער
לערנען.

1. רבי מאיר זאגט.

דער וואס פאר-

נעהמט זיך מיט דער

תורה בדיוו צוליעב

איהר אדיוו, איז זוכה

צו פיער זאכען, און

ניט נאר דאס, נאר

די גאנצע וועלט קומט

איהם. ער ווערט אנ-

גערופען חבר און גע-

ליעבטער, דער ליעב-

האכער פון גאט, און

דער ליעבהאכער פון

מענשען, דער דער-

פרעהער פון גאט און

דער דערפרעהער פון

מענשען. און (די

תורה) קליידט איהם

אן מיט עניוּת און

מיט אפשיי, און זי

גרייט איהם צו צו

ווערען גערעכט, פרום,

רעכטפארטיג און גע-

טריי, זי דערווייטערט

איהם פון זינד און זי

דערנעהנטערט איהם

צו גוטען; און מע גע-

ניסט פון איהם אן עצה און פארשטאנד און

שמארכייט, ווי עס ווערט געזאגט: „בִּי מִיר

איז דא אן עצה און קלוגשאפט, איך בין פארשטאנדיגקייט, פארמאג גבורה" און זי גיט איהם

gives him sovereignty and dominion and discerning judgment, to him the secrets of the Torah are revealed, he is

תורה, און ער ווערט
אזוי ווי א קוואל וואס
הערט ניט אויף, און
אזוי ווי א שמראם
וואס האלט זיך אין
איין שטארקען. און
ער ווערט עניוועלדיג
און געדולדיג, און איז
מוחל אויף זיין כיוש.
און זי גרייבט איהם
און דערהויבט איהם
איבער אלע זאכען.

וְנִתְּנָהּ לוֹ מַלְכוּת וּמִסְשָׁלָה
וְחִקְוֵי דִין וּמִנְלִים לִזְרֵי תוֹרָה
וְנַעֲשֶׂה כַּמַּעֲזָן שְׁאִינוּ פּוֹסֵק
וּבְנֵהר שְׁמִתְגַּבֵּר וְהוֹלֵךְ וְהוֹהֵ
צָנוּעַ וְאֶרֶץ רוּחַ וּמוֹחֵל עַל
עַלבוֹנוֹ וּמְגַדֵּלְתּוֹ וּמְרוֹמְמֵתּוֹ
עַל כָּל־חַמְעָשִׁים:

2. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻעַ בֶּן־לוֹי.

בְּכָל־יוֹם וָיוֹם בְּתִיקוּל יוֹצֵאת
מִתַּר חוֹרֵב וּמִכְרֹת וְאוֹמֶרֶת
אֹזִי לָהֶם לְפִרְיֹת מַעֲלָבוֹנָה
שֶׁל תוֹרָה. שְׁכָל־מִי שְׁאִינוּ
עוֹסֵק בְּתוֹרָה גָּקְרָא נְזוּף.
שְׁנֵאמַר גּוֹם נִחָב בְּאֶף חֲזִיר
אִשָּׁה יִפָּה וּסְרַת מַעַם (מְשָׁלִי
יֵא, כב): וְאוֹמַר. וְתִלְחוּת
מַעֲשֶׂה

2 רבי יהושע דער
זוהן פון לוי האט
געזאגט: אלע טאג
געהט ארויס א כת-
קול פון בארג חורב
און רופט אויס און
זאגט: „וועה צו די
מענשען פארדערפאר-
שעמונג פון דער
תורה.“ ווארום דער
וואס פארנעהמט זיך
ניט מיט דער תורה
א געטאדעלמער, ווי
עס ווערט געזאגט: „ווי א גילדערנער
נאז-רינג אויף דעם מויל פון א חזיר,
אזוי איז א פריי וואס איז שעהן אבער
„און די לוחות זיינען געווען

made like a never-failing fountain, and like a river that flows on with ever-sustained vigor. He becomes modest, long-suffering, and forgiving of insults. And it magnifies him and exalts him above all things

2. R. Joshua the son of Levi said: Every day a heavenly voice goes forth from mount Horeb, proclaiming these words: "Woe to the creatures for contempt of the Torah," for whosoever does not occupy himself with the Torah is called "Rebuked,"

as it is said: "As a ring of gold in a swine's snout, so is a fair woman that turneth aside from discretion," and it says: "And the tables were

the work of God, and the writing was the writing of God, graven upon the tables." Read not harut (graven), but herut (freedom), for no man is free but he who is occupied with the study of the Torah; but whosoever is occupied with the study of the Torah, behold, he shall be exalted, as it is said: "From the Gift to God's Inheritance, and from God's Inheritance to the High Places."

3. He who learns from his fellow a single chapter, a single rule, a single verse, a single expression, or even a single letter, ought to show him honor, for so we find with David king of Israel, who learnt only two things from Ahithophel, and yet

called him his master, his teacher, and his familiar friend, as it is

דאס ווערס פון גאט, און די געשריפטס איז געווען די געשריפטס פון גאט אויס-געקריצט אויף די לוחות. "ניט לייען חרות (אויסגעקריצט) נאר ליי-"

ען חרות (פריישאפט), ווארום דו האסט ניט אייגעס וואס איז אמת פריי, סיידען ער פאר-נעהמט זיך מיט דער תורה. און איטליכער וואס פארנעהמט זיך מיט לערנען תורה, ווערט דערהויבען, ווי עס ווערט געזאגט: „פון מתנה קיין נחליאל און פון נחליאל קיין במות (הויכע ערטער)."

3. דער וואס לערנט פון זיין חבר איין פרק אדער איין דין, אדער איין פסוק, אדער איין ווארט, אדער אפילו איין אות, דארף איהם אפגעבען כבוד, ווארום אזוי געפינען מיר ביי דוד דעם מלך פון ישראל, וואס האט פון אחיתופל'ען מעהר ניט געלערענט ווי צוויי זאכען און פונדעסט-

ווענען האט ער איהם גערופען: „זיין רבי, זיין פיהרער, און זיין גוטער פריינט."

מעשה אלהים המה ותמכתב
מכתב אלהים הוא חרות על-
חלחות (שמות לב, טז). אל
תקרא חרות אלא חרות שאין
לך בן-חורין אלא מי שעוסק
בתלמוד תורה. וכל-מי
שעוסק בתלמוד תורה הרי
זה מתעלה. שנאמר ומתנתה
נחליאל ומנחליאל במות
(במדבר כא, יט):

8. תלמוד מחברו פרק
אחד או תלכת אחת או פסוק
אחד או דבור אחד או אפלו
אות אחת צריך לנהג בו
כבוד. שכן מצינו בדוד מלך
ישראל שלא למד מאחיתפל
אלא שני דברים בלבד
קראו רבו אלוהו ומידעו.
שנאמר

זוי עם ווערט געזאגט: „און דו, א מענש, said: “But it was thou, a man mine equal, my teacher, and my familiar friend.” Now, is it not an

מה דאך דוד, דער

מלך פון ישראל, וואס

האט פון אחיתופל'ען

ניט געלערענט מעהר

זוי צוויי זאכען, האט

איהם גערופען זיין

פיהרער און גוטער

פריינט, מיט וויפיעל

און וויפיעל מאל

מעהר דארף א גע-

ווענטליכער מענש וואס

לערענט פון זיין חבר

איין פרק, אדער איין

דיו, אדער איין פסוק,

אדער איין ווארט,

אדער אפילו איין אות,

אם אפגעכען כבוד?

ווארום כבוד איז

נאר תורה, ווי

עס ווערט געזאגט:

„רי חכמים וועלען

ארבען כבוד“, „און די

אומשולדיגע וועלען

ארבען גוטס.“ און

גוטס איז קיין אנדער

זאך ניט נאר די

תורה, ווי עס ווערט

שנאמר ואתה אנוש כערכי

אלופי ומידעי (תהלים נה, יד):

נחלא דברים קל וחמר. ומה

דוד מלך ישראל שלא למד

מאחיתפל אלא שני דברים

בלבד קראו רבו אלופו

ומידעו. תלומד מחברו פרק

אחד או הלכה אחת או

פסוק אחד או דבור אחד או

אפלו אות אחת על אחת

כמה וכמה שצריך לנהג בו

כבוד. ואין כבוד אלא תורה.

שנאמר כבוד חכמים ונחלו

(משלי ג, דה) ותמימים ונחלו

טוב (שם כח, י). ואין טוב

אלא תורה. שנאמר כי לקח

טוב נתתי לכם תורתי אל-

תעזבו (שם ד, ב):

כד

געזאגט: „ווארום א גוטע לערנונג האב איך אייך געשאנקען מיין תורה זאלט

איהר ניט פארלאזען.“

argument from minor to major? If David king of Israel, who learned only two things from Ahithophel, called him his master, teacher, and familiar friend, how much more ought one who learns from his fellow a chapter, rule, verse, expression, or even a single letter, to show him honor? And honor is nothing but Torah, as it is said. “The wise shall inherit honor,” “and the perfect shall inherit good.” And good is nothing but Torah, as it is said: “For I give you good doctrine, forsake ye not my Torah.”

4. This is the path of the Torah: A morsel of bread with salt shalt thou eat, and water by measure shalt thou drink, and shalt sleep upon the ground, and live a life of trouble, and in the Torah shalt thou toil. If thou doest this, "Happy shalt thou be, and it shall be well with thee," happy shalt thou be in this world; and it shall be well with thee in the world to come.

5. Seek not greatness for thyself, and covet not honor; let thy works exceed thy learning; and crave not after the table of kings; for thy table is greater than theirs, and thy crown is greater than theirs; and faithful is the master of thy work to pay thee the reward of thy labor.

6. The Torah is greater than the

4. אזוי איז דער וועג פון דער תורה: און ברויט מיט זאלץ ואלסטו עסען, און וואסער מיט א מאס ואלסטו טרינקען, און אויף דער ערד ואלסטו שלאפען, און א לעבען פון נויטה ואלסטו לעבען, און זיך מיהען איבער דער תורה. אויב דו טומט אזוי, וואויל איז דיר און גוט איז דיר, וואויל איז דיר אויף דער וועלט, און גוט איז דיר אויף יענער וועלט.

4. כִּף הִיא דִּרְכָּהּ שֶׁל תּוֹרָה.
פֶּת בִּמְלַח תֹּאכֵל וּמֵיִם
בְּמִשׁוּרָה תִּשְׁתֶּה וְעַל הָאָרֶץ
תִּישָׁן וְתִמְנִי צִעַר תַּחֲנוּחַ וּבִתּוּרָה
אַתָּה עֹמֵל. אִם אַתָּה עֹשֶׂה
כֵּן אֲשֶׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ. אֲשֶׁרֶיךָ
בְּעוֹלָם הַזֶּה וְטוֹב לָךְ לְעוֹלָם
הַבָּא:

5. אַל תִּבְקֹשׁ גְּדֻלָּה לְעַצְמְךָ
וְאַל תַּחַמֵּד כְּבוֹד. יוֹתֵר
מִלְמוּדֶךָ עֲשֵׂה. וְאַל תִּתְאַוֶּה
לְשִׁלְחָנָם שֶׁל מְלָכִים.
שִׁשְׁלְחָנְךָ גָּדוֹל מִשְׁלְחָנָם
וּבִתְרֶךָ גָּדוֹל מִבִּתְרָם. וְנֶאֱמַן
הוּא פֶּעַל מִלְאכְתְּךָ שִׁישְׁלָם
לָךְ שְׂכָר פַּעֲלָתְךָ:

6. גְּדֻלָּה תּוֹרָה יוֹתֵר מִן
הַכֹּהֵנָה

5. זיך גיט קיין גרויסקייט פאר זיך, און באגעהר גיט קיין כבוד. מעהר וויפיעל דו לערענסט ואלסטו טאן, און גלוסט גיט צו דעם טיש פון מלכים, ווארום דיין טיש איז גרעסער ווי זייער טיש, און דיין קרוין איז גרעסער ווי זייער קרוין, און דיין ארבייט-געבער איז א בטוח, דיר צו באצאלען דעם ארבייט

6. גרעסער איז תורה ווי כהונה, אין

ווי מלוכה. ווארום מלוכה ווערט דער-
 נרייכט דורך דרייסיג מעלות, און בהונה
 דורך פיער און צוואנציג, אבער די תורה
 ווערט דערנרייכט דורך אכט און פער-
 ציג. און דאס זיינען דורך לערנען;
 דורך הערען מיט'ן אויער; דורך ארויס-
 רעדען מיט די ליפען; דורך שכל און דורך
 קלינען זיך, דורך מורא; דורך אפשיי-
 דורך עניוּת; דורך פרעה לִיבְקִיִּיט;
 דורך באדיענען די חכמים; דורך צונע-
 טאנקייט פון חברים; דורך דעם וואס די
 תלמידים זיינען זיך מפלפל; דורך געלא-
 סענקייט; דורך בא-האווענטקייט אין
 תנ"ך און משנה; דורך ווינציג האנדעל-
 שאפט; דורך ווינציג וועלטליכקייט; דורך
 ווינציג תענוגים; דורך ווינציג שלאף; דורך
 ווינציג רעדען; דורך ווינציג לאכען;
 דורך א גוט הארץ; דורך גלויבען
 און זי ווערט בלויז דערנרייכט פון

priesthood and than royalty, for
 royalty is acquired by thirty qualifi-
 cations, the priesthood by twenty-
 four, while the Torah is acquired by
 forty-eight. And these are they: By
 study; by a listening ear, by ordered
 speech; by under-
 standing and dis-
 cernment of the
 heart; by awe; by
 reverence, by meek-
 ness; by cheerfulness;
 by attendance upon
 the wise; by attach-
 ing oneself to col-
 leagues; by discus-
 sion with disciples;
 by sedateness, by
 the knowledge of
 Scripture and the
 Mishnah; by mod-
 eration in business,
 in intercourse with
 the world, in pleas-
 ure, in sleep, in
 conversation, in
 merriment; by long-
 suffering; by a good heart; by faith in
 the wise; by acceptance of chastisement;
 suffering; by a good heart; by faith in

תַּחֲתָנָה וּמִן הַמְּלָכוֹת.
 שְׁחֵמְלָכוֹת נִקְנִית בְּשָׁלְשִׁים
 מַעֲלוֹת וְתַחֲתָנָה בְּעֶשְׂרִים
 וָאַרְבַּע וְתוֹרוֹהָ נִקְנִית
 בְּאַרְבָּעִים וְשִׁמּוֹנָה דְּבָרִים.
 וְאֵלּוּ הֵן. בְּתִלְמוּד. בְּשִׁמְיַעַת
 הָאָזֶן. בְּעִרְיַכַת שִׁפְתָּיִם.
 בְּבִינַת הַלֵּב בְּשִׁכְלוּת הַלֵּב.
 בְּאַיֻמָּה. בְּיִרְאָה. בְּעִנְיָנוּת.
 בְּשִׁמְחָה. בְּשִׁמּוּשׁ חֲכָמִים.
 בְּדַבּוּק חֲבֵרִים. בְּפִלְפּוּל
 הַתְּלָמִידִים. בְּיָשׁוּב. בְּמִקְרָא
 וּבִמְשָׁנָה. בְּמַעֲוִיט סְחוּרָה.
 בְּמַעֲוִיט דֶּרֶךְ אֶרֶץ. בְּמַעֲוִיט
 תַּעֲנוּג. בְּמַעֲוִיט שְׁנָה. בְּמַעֲוִיט
 שִׁיתָה. בְּמַעֲוִיט שְׁחוּק. בְּאַרְבָּע
 אִפִּים. בִּלְב טוֹב. בְּאַמּוּנָת
 חֲכָמִים. בְּקִבְּלַת הַיְסוּרוֹת.
 הַמְּבִיר

by knowing one's place, rejoicing in one's portion, putting a fence to one's words, claiming no merit for oneself; by

being beloved, loving God, loving mankind, loving righteousness, loving uprightness, loving reproof, by keeping oneself far from honor, not being haughty with one's learning, nor delighting in giving decisions; by bearing the yoke with one's fellow, inclining him to the scale of merit, and establishing him upon truth, and establishing him upon peace, by being composed in one's study, by asking and answering, understanding and adding thereto; by learning with the view to teaching, and by learning with the view to practising;

by making one's master wiser, considering what one has heard,

דעם וואס ווייס זיין ארט, וואס איז צופרידען מיט זיין גורל; וואס מאכט א צאהם ארום זיינע רייד, וואס גיט זיך

אליין קיין ראנק גיט; וואס איז באליעכט, וואס האט ליעב גאט; וואס האט ליעב מענטשן; וואס האט ליעב צדקה; וואס האט ליעב רעכטפארטיג-קייט, וואס האט ליעב מוסר; וואס דער-ווייטערט זיך פון כבוד, און גרייסט זיך גיט מיט זיין לערנען, און פרעגט זיך גיט צו פסק'ען; וואס טראגט מיט דעם יאך פון זיין חבר, און איז איהם דן צום גוטען, און שטעלט איהם אוועק אויפ'ן אמת, און שטעלט איהם אויפ'ן פריד; און דער-וואס איז געוועזט און איבערלעגט אין זיין לערנען; וואס פרעגט און ענטפערט, הערט, און לעגט אליין צו; וואס לערענט כדי צו לערנען מיט אנדערע,

און לערענט כדי צו טאן, וואס מאכט קלוג זיין רבי'ן; וואס מערקט גוט וואס ער הערט

הַמְכִיר אֶת־מְקוֹמוֹ. וְהִשְׁמַח בְּחִלְקוֹ. וְהִעֲשֶׂה סֵיג לְדִבְרָיו. וְאִינוּ מְחֻזָּק טוֹבָה לַעֲצֻמוֹ. אָהוּב. אֹהֵב אֶת־הַמָּקוֹם. אֹהֵב אֶת־הַבְּרִיּוֹת. אֹהֵב אֶת־הַצְּדָקוֹת. אֹהֵב אֶת־הַמִּשְׁרָרִים. הַתּוֹכְחוֹת. וּמִתְנַחֵק מִן הַכְּבוֹד. וְלֹא מִגִּים לְבֹו בְּתַלְמוּדוֹ. וְאִינוּ שֹׂמֵחַ בְּחִזְרָאָה. נוֹשֵׂא בְעַל עִם חֲבֵרוֹ. וּמְכַרִּיעוּ לְבָהּ זְכוֹת. וּמַעֲמִידוֹ עַל הָאֱמֶת. וּמַעֲמִידוֹ עַל הַשְּׁלוֹם. וּמִתְנַשֵּׁב בְּתַלְמוּדוֹ. שׂוֹאֵל וּמְשִׁיב. שׂוֹמֵעַ וּמוֹסִיף. תְּלוּמָד עַל מְנָת לַלֵּמֵד. וְתְלוּמָד עַל מְנָת לַעֲשׂוֹת. הַמְּחִיכִים אֶת־רֵבּוֹ. וְהַמְּכַוֵּן אֶת־שְׁמוּעָתוֹ.

והאומר

און זאגט איבער אזאך אין נאמען פון
 דעם וואס האט זי געזאגט. אט האסטו
 געלערענט: איטליבער וואס זאגט איבער

and reporting a thing in the name of him
 who said it. So, thou hast learnt that
 whosoever reports a thing in the

א זאך אין נאמען פון
 דעם וואס האט זי
 געזאגט, ברענגט די
 נאולה אויף דער
 וועלט, ווי עס ווערט
 געזאגט: „און אסתר
 האט דערצעהלט דעם
 מלך אין נאמען פון
 מרדכי״.

וְהָאֹמֵר דְּכָר בְּשֵׁם אֹמְרוֹ.

הָא לְמִדַּת כָּל־הָאֹמֵר דְּכָר

בְּשֵׁם אֹמְרוֹ מְבִיא גְּאֻלָּה

לְעוֹלָם. שְׁנֵאֹמֵר וְתֵאֹמֵר

אֶסְתֵּר לְמִלְכָּה בְּשֵׁם מְרַדְּכִי

(אסתר ב, כב):

7. גרויס איז די
 תורה, ווארום זי גיט
 איהרע טוערס לעבען,
 אי אויף דער וועלט
 אי אויף יענער וועלט,
 ווי עס ווערט געזאגט:
 „און זיי וויינען לעבען
 פאר די וואס געפינען
 זיי און פאר זיין נאם.
 צען לייב א היילונג״
 און ער זאגט ווידער:
 „וי וועט זיין א היילונג
 פאר דיין נאפעל און
 א זאפט פאר דייןע
 בינער״. און ער זאגט
 ווידער: „א כוים פון
 לעבען איז זי פאר די

7. גדולה תורה שְׂחִיא

נוֹתַנַת חַיִּים לְעוֹשֶׂיהָ בְּעוֹלָם

הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. שְׁנֵאֹמֵר

כִּי חַיִּים הֵם לְמַצְאֵיהֶם וּלְכָל־

בָּשָׂרוֹ מִרְפָּא (משלי ד, כב).

וְאֹמֵר רַפְאוֹת תַּחֲתִי לְשֹׁרֶף

וּשְׁקִי לַעֲצָמוֹתַיָּךְ (שם ג, ח).

וְאֹמֵר עֵץ חַיִּים הִיא

לְמַחְזִיקִים בָּהּ וְתַמְכִּיךָ

מֵאֲשָׁר (שם ג, יח). וְאֹמֵר כִּי

לֵוִיתָ חֵן חֵם לְרֹאשְׁךָ וְעִנְקִים

לְגִרְתֶּיךָ

וואס געהערט זי אן, און די וואס
 האלטען זיך אן איהר וויינען באגליסט. און
 ער זאגט ווידער: „ווארום א קראנץ פון חן
 וויינען זיי פאר דיין קאפ און האלד-בענדער

name of him who
 said it brings de-
 liverance into the
 world, as it is said.
 “And Esther told
 the king in Mor-
 decai’s name.”

7. Great is the
 Torah which gives
 life to those that
 practise it in this
 world and in the
 world to come, as it
 is said: “For they
 are life unto those
 that find them, and
 health to all their
 flesh” and it is
 also said: “It shall
 be health to thy
 navel, and marrow
 to thy bones,” and
 it is also said: “It is
 a tree of life to them
 that lay hold upon
 it, and happy is

every one that holdeth it fast,” and
 it is also said: “For they shall
 be a chaplet of grace unto thy
 head, and chains about thy neck;”

and it is also said: "It shall give to thy head a chaplet of grace; a crown of glory shall it bestow on thee;" and it is also said:

"For by me thy days shall be multiplied, and the years of thy life shall be increased;" and it is also said: "Length of days is in its right hand; in its left hand are riches and honor;" and it is also said: "For length of days, and years of life, and peace, will they add to thee."

8. R. Simon the son of Judah, in the name of R. Simon the son of Yohai, said: Beauty, strength, wealth, honor, wisdom, old age, and a hoary head, and children are comely to the righteous and come-

ly to the world, as it is said: "The hoary head is a crown of glory, it is found in the way of righteousness;"

לְגִבְרָתִיךָ (שם א, ט). וְאוֹמֵר
תֵּתֶן לְרֹאשְׁךָ לְוִיַּת־חַן עֲמֶרֶת
תַּפְאֶרֶת תִּמְגֶּנֶךָ (שם ד, ט).
וְאוֹמֵר כִּי־בִי יִרְבוּ יָמֶיךָ
וְיוֹסִיפוּ לְךָ שְׁנוֹת חַיִּים (שם
ט, יא). וְאוֹמֵר אֶרֶץ יָמִים
בְּיָמֶיךָ בְּשִׂמְאוֹלָהּ עֵשֶׂר
וְכָבוֹד (שם ג, טו). וְאוֹמֵר כִּי
אֶרֶץ יָמִים וְשְׁנוֹת חַיִּים וְשָׁלוֹם
יוֹסִיפוּ לְךָ (שם ג, כ):

8. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן־יְחִיָּדָה
מְשֻׁם רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן־יְחִיָּה
אוֹמֵר. הַגּוֹי וְחֵכֶם וְחֵעֶשֶׂר
וְחֵכָבוֹד וְחֵחֲכָמָה וְחֵקִנְיָה
וְחֵשִׁיבָה וְחֵבָנִים וְחֵנָּא
לְצַדִּיקִים וְנָאח לְעוֹלָם.
שְׁנֵאמֵר עֲמֶרֶת תַּפְאֶרֶת שִׁיבָה
בְּדֶרֶךְ צְדָקָה תִּפְצָא (שם טו, לא).
וְאוֹמֵר

פֶּאֶר דִּין קַהֲלָה. און ער זאגט ווידער:
„זי וועט ארויפמאן אויף דיין קאפ
א קראנץ פון חן; א קרוין פון שעהנקייט
וועט זי דיר דערלאזן.“

נען. און ער זאגט
ווידער: „ווארום דורך
מיר וועלען פאר-
מעהרט ווערען דייע
טעג, און יאהרען פון
לעבען וועט מען דיר
צולעגען.“ און ער
זאגט ווידער: „לאנגע
יאהרען ווײַנען אין
איהר רעכטער האנט
און אין איהר לינקער
ווײַנען עשירות און
כבוד.“ אין ער זאגט
ווידער: „ווארום פיעל
טעג און יאהרען בון
לעבען וועט מען דיר
צולעגען.“

8. רבי שמעון דער
זוהן פון יהודה, אין
נאמען פון שמעון דעם
זוהן פון יוחאי, זאגט:
שעהנקייט און נכורה,
עשירות און כבוד,
חכמה און זקנה, גראע
האר און קינדער, זיי-
נען שעהן פאר די

צדיקים און שעהן פאר דער וועלט, ווי עס
ווערט געזאגט: „די שעהנע קרוין פון גראע
האר געפינט זיך אויף דעם וועג פון

and it is also said: "The glory of young men is their strength; and the beauty of old men is the hoary head," and it is also said: "The crown of the wise is their riches;" and it is also said: "Children's children are the crown of old men, and the glory of children are their fathers;" and it is also said: "Then the moon shall be confounded, and the sun ashamed; for the Lord of hosts will reign in mount Zion, and in Jerusalem, and before His elders shall be glory." R. Simon the son of Menasya said: These seven qualities which the sages

נערעכטיגקייט. "און ער זאגט ווידער: „די צירונג פון יונגע איז זייער קראפט, און די שעהנקייט פון די אלטע איז גראע האר." און ער זאגט ווידער: „די קרוין פון די חכמים איז זייער רייכטום." און ער זאגט ווידער: „די קרוין פון אלטע לייט זיינען קינדס קינדער, און די קרוין פון קינדער זיינען זייערע עלטערען." און ער זאגט ווידער: „און די לבנה וועט זיך שעמען, און די זון וועט צו שאנד ווערען, ווארום נאך פון די צבאות וועט קיינען אויפ'ן בארג ציון און ירושלים, און אקעגען זיינע עלטסטע וועט זיין א פראכטיגקייט." רבי שמעון דער זוהן פון מנסיא זאגט: אט די אלע זיבען זאכען וואס די צדיקים

ואומר תפארת בהורים כחם ונהדר זקנים שיבה (שם כ, כט). ואומר עטרת חכמים עשרם (שם יד, כד). ואומר עטרת זקנים בני בנים ותפארת בנים אבותם (שם יז, ו). ואומר ותפרח חלכנה ובושה חתמה כי מלך יי צבאות בחר ציון ובירושלם ונגד זקניו כבוד (ישעיה כד, כג): רבי שמעון בן-מנסיא אומר. אלו שבע מדות שפנו חכמים לצדיקים כלם נתקיימו ברכי ובבניו: 9. אמר רבי יוסי בן-קסמא. פעם אחת הייתי מחלך בדרך ופגע בי אדם אחד ונתן לי שלום

האבען אויסגערעכענט פאר די צדיקים, זיינען אלע מקוים געווארען ביי רבי'ן און זיינע זיהן.

9. רבי יוסי דער זוהן פון קסמא האט געזאגט: איין מאל בין איך געגאנגען און ווען, האט מיר באגעגענט א מאן און האט

coming to the righteous were all realized in Rabbi Judah the Prince and in his sons.

9. R. Jose the son of Kisma said: I was once walking by the way, when a man met me and saluted me, and

I returned the salutation. He said to me: "Rabbi, from what place art thou?" I said to him: "I come from a great city of sages and scribes." He said to me: "Should it be thy pleasure to dwell with us in our place, I will give thee a thousand thousand dinars of gold and precious stones and pearls." I said to him: "Wert thou to give me all the silver and gold and precious stones and pearls in the world, I would not dwell anywhere but in a place of the Torah; and thus it is written in the book of Psalms by the hands of David, king of Israel: 'The law of Thy mouth is better unto me than thousands of gold and silver.' Moreover, in the hour of man's decease not silver, nor gold, nor precious stones, nor

מיר געגעבען שלום, און איך האב איהם אפגעגעבען שלום. האט ער געזאגט צו מיר: רבי, פון וואסער ארט קומסטו? האב איך איהם גע-
ענטפערט: פון א גרויסער שטאדט פון חכמים און געלערנטע. האט ער צו מיר גע-
זאגט: רבי, וואלסטו געוואלט זואוינען ביי אונז, אין אונזער ארט, אז איך זאל דיר געבען טויזענט מאל טויזענט גילדערנע רעגלעך, און אבנים טובות און פעריל? האב איך צו איהם געזאגט: ווען דו גיסט מיר, נאר דאס זילבער און גאלד און אבנים טובות און פעריל פון דער וועלט, וועל איך גיט זואוינען, סיידען אין אן ארט פון תורה. און אזוישמעהט געשריבען אין דעם ספר תהלים פון דוד מלך פון ישראל: מיר איז ליע-
בער ערונג פון דיין מזיל ווי טויזענטער גאלד און זילבער." און גיט נאר דאס, נאר אז א מענטש ווערט נפטר, באדייטען גיט דעם מענטשען, גיט זילבער

שְׁלוֹם וְהַחֲנֻנִי לְךָ שְׁלוֹם.
אָמַר לִי. רַבִּי מֵאֵיזֶה מְקוֹם
אַתָּה. אָמַרְתִּי לוֹ. מֵעִיר
גְּדוֹלָהּ שֶׁל חֲכָמִים וְשֶׁל
סוֹפְרִים אֲנִי. אָמַר לִי. רַבִּי
רְצוֹנָה שֶׁתְּדוּר עִמָּנוּ בְּמִקְוֵמוֹ
נֶאֱמַר אֲתָן לְךָ אֱלֹהִים
דִּינָרֵי זָהָב וְאַבְנֵי טוֹבוֹת
וּמִרְגָּלִיּוֹת. אָמַרְתִּי לוֹ. אִם
אַתָּה גוֹתֵן לִי כָּל־כֶּסֶף וְזָהָב
וְאַבְנֵי טוֹבוֹת וּמִרְגָּלִיּוֹת
שֶׁעוֹלָם אֵינִי דֹר אֶלָּא בְּמִקְוֵם
תּוֹרָה. וְכֵן כָּתוּב בְּסֵפֶר
תְּהִלִּים עַל יְדֵי דָוִד מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל. מוֹבִילִי תוֹרַת־פִּי
מֵאֲלֹפֵי זָהָב וְכֶסֶף (תְּהִלִּים קיט,
עב). וְלֹא עוֹד אֶלָּא שְׁבִשְׁעַת
פְּמִיךָתוֹ שֶׁל אָדָם אֵין מְלִוִּים
לֹא לְאָדָם לֹא כֶסֶף וְלֹא זָהָב
וְלֹא

און ניט נאלד און ניט אכנים טובות און
 פעריל, נאר תורה און מעשים טובים אליין,
 ווי עס ווערט געזאגט: „אז דו וועסט געהן
 pearls accompany him, but only the
 Torah and good works, as it is said.
 'When thou walkest, it shall lead thee;

וועט זי דיר פיהרען;
 אזדו וועסט זיך לענען
 וועט זי דיר היטען, און
 אז דו וועסט זיך אויפ-
 כאמען וועט זי רעדען
 צו דיר.“ אז דו וועסט
 געהן וועט זי דיר פיה-
 רען אויף דער וועלט;
 אז דו וועסט זיך לענען
 וועט זי דיר היטען אין
 קבר, און אז דו וועסט
 זיך אויפכאפען וועט
 זי רעדען צו דיר, אויף
 יענער וועלט. און ער
 זאגט ווידער: „מיר
 געהערט דאס זילבער
 און מיר געהערט דאס
 גאלד, זאגט גאט פון
 צבאות”

10. פינף אייגענטום-
 מען האט גאט ברוך
 הוא זיך איינגעשאפט
 אויף זיין וועלט, און
 דאס זיינען זיי: די
 תורה איז איין אייגענ-
 טום, הימעל און ערד

זיינען איין אייגענטום, אברהם איז איין
 אייגענטום, ישראל איז איין אייגענטום,

און דער בית המקדש איז איין אייגענטום. פון וואנען איז געדרונגען אז

ולא אכנים טובות ומרגליות
 אלא תורה ומעשים טובים
 בלבד. שנאמר בכתחלקך
 תנחה אתה בשכבך תשמר
 עליך ותקיצות היא תשיחה
 (משלי, כב). בכתחלקך תנחה
 אתה בעולם הזה בשכבך
 תשמר עליך בקבר ותקיצות
 היא תשיחה לעולם הבא.
 ואומר לי חכסף ולי הזהב
 נאם יי צבאות (חגי ב, ח):

10. חמשה קנינים קנה לו
 הקדוש ברוך הוא בעולמו
 ואלו הן. תורה קנן אחד
 שמים וארץ קנן אחד אברהם
 קנן אחד ישראל קנן אחד
 בית המקדש קנן אחד:
 תורה

when thou liest
 down, it shall watch
 over thee; and when
 thou awakest, it
 shall talk with thee.'
 When thou walkest,
 it shall lead thee—
 in this world; when
 thou liest down, it
 shall watch over
 thee—in the grave;
 and when thou
 awakest, it shall
 talk with thee—in
 the world to come.
 And it is also said.
 'Mine is the silver,
 and Mine is the gold,
 saith the Lord of
 hosts'."

10. Five posses-
 sions the Holy One,
 blessed be He, made
 especialy His own in
 His world, and these
 are they: The Torah,

heaven and earth, Abraham, Israel, and

the sanctuary. Whence know we this of the Torah? because it is written: "The Lord possessed me as the beginning of His way, the first of His works of old." Whence know we this of heaven and earth? because it is written: "Thus saith the Lord: The heaven is My throne, and the earth is My footstool, where is the house that ye may build unto Me? and where is the place that may be My resting-place?" and it is also said: "How manifold are Thy works, O Lord! in wisdom hast thou made them all, the earth is full of Thy possessions." Whence know we this of

Abraham? because it is written: "And he blessed him, and said: 'Blessed be Abram of God Most High, Possessor of heaven and earth.'" Whence know we this of Israel? because it is written: "Till Thy people pass over, O Lord, till the people pass over that Thou

די תורה איז איין אייגענטום? ווארום עס שטעהט געשריבען: „נאט האט מיך איין-געשאפט פאר זיך אין דעם אנהויב פון זיין וועג, דאס ערשטע פון זיינע ווערק לאנג צו-ריק" פון וואנען איז געדרונגען אז הימעל און ערד זיינען איין איין-גענטום? ווארום עס שטעהט געשריבען: „אזוי האט נאט גע-זאגט: דער הימעל איז מיין טראן און די ערד איז מיין פוס-בענקעל; וואס פאר א הויז קענט אייך מיר בויען, און וואס פאר אן ארט פאר מיין רוה?" און ערזאגט ווידער: „ווי גרויס זיי-נען דייע ווערק, נאט! זיי אלע האסטו מיט חכמה באשאפען; די ערד איז פול מיט דייע אייגענטומען" פון ווא-נען איז געדרונגען אז אברהם איז איין איין-גענטום? ווארום עס שטעהט געשריבען: „און ער האט איהם געבענשט, און ער האט געזאגט: געבענשט ואל זיין אברהם פון נאט דעם העכסטען, דעם אייגענטימער פון הימעל און ערד." פון וואנען איז געדרונגען אז ישראל איז איין אייגענטום? ווארום עס שטעהט געשריבען: „ביזעס וועט אריבערגעהן

תורה מנין. דכתיב יי קנני ראשית דרכו קדם מפעליו מאז (משלי ה, כב): שמים וארץ מנין. דכתיב כה אמר יי השמים כסאי והארץ חדמ רגלי איזה בית אשר תבנו לי ואיזה מקום מנוחתי (ישעיה סו, א). ואומר מהירבו מעשיך יי כלם בתכמה עשית מלאה הארץ קנינך (תהלים קד, כד): אברהם מנין. דכתיב ויברכהו ויאמר כרוך אברהם לאל עליון קנה שמים וארץ (בראשית יד, יט): ישראל מנין. דכתיב עד-יעבר עמך יי עד-יעבר

עס שטעהט געשריבען: „און ער האט איהם געבענשט, און ער האט געזאגט: געבענשט ואל זיין אברהם פון נאט דעם העכסטען, דעם אייגענטימער פון הימעל און ערד." פון וואנען איז געדרונגען אז ישראל איז איין אייגענטום? ווארום עס שטעהט געשריבען: „ביזעס וועט אריבערגעהן

hast possessed," and it is also said: "As for the holy that are in the earth, they are the excellent in whom is all my delight." Whence know we this of the sanctuary? because it is written: "The place, O Lord, which Thou hast made for Thee to dwell in, the sanctuary, O Lord, which Thy hands have established," and it is also said: "And He brought them to His holy border, to the mountain which His right hand had possessed."

יַעֲבֹר עִם זֵינֵי קִנְיָתָ (שמות טו, טז).
וְאוֹמֵר לְקְדוּשִׁים אֲשֶׁר-בְּאֶרֶץ
הַמָּה וְאֵדִירִי כָל-חֲפָצֵיכֶם
(תהלים טו, ג): בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
מִנִּין. דְּכָתִיב מְכוֹן לְשִׁבְתְּךָ
פְּעֻלַּת יְיָ מִקְדָּשׁ אֲדָנִי כֹונֵנו
יְדִיף (שמות טו, יז). וְאוֹמֵר
וַיָּבִיאוּם אֶל-גְּבוּל קִדְשׁוֹ הָר־
זֶה קִנְיָתָהּ יְמִינוֹ (תהלים עח, גר):
11. כָּל מַה-שֶּׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ לֹא בָרָאוּ
אֱלֹא לְכְבוֹדוֹ. שְׁנֹאמֵר כָּל
הַנִּקְרָא בִשְׁמִי וְלִכְבוֹדִי
בְּרֵאתִיו וַיִּצְרָתִיו אֶת־עֲשִׂיתִיו
(ישעיה מו, ג). וְאוֹמֵר. יְיָ יִמְלֹךְ
לְעֹלָם וָעֶד (שמות טו, יח):

מינע וואס מײן גאנצער
באנעהר איז צו זײן.
פון וואנען איז געדרונ-
גען אז דער בית המקדש
איז אײן אײגענטום,
ווארום עס שטעהט
געשריבען: „צו דעם
ארט וואס דו האסט
געמאכט פאר דיין וואוי-
נונג, צו דעם הייליג-
טום, נאם, וואס דייע
הענט האבען אויפגע-
שטעלט.“ און ער זאגט
ווי דער: „און ער האט
זיי געבראכט אין זיין
הייליגען געמארק אויף
דעם בארג וואס זיין
רעכטע האנט האט
פאר זיך געשאפען.“

11. אלצדינג וואס
נאט ברוך הוא האט
געשאפען אויף זיין
וועלט האט ער באשא-
פען פון זיין אײגענעם

כבוד וועגען זיי עס ווערט געזאגט: „און
אלץ וואס ווערט מיט מײן נאמען גערופען
און וואס איך האב געשאפען און געפורעמט
און געמאכט פון מײן כבוד וועגען.“ און
ער זאגט ווי דער: „נאט וועט קיניגען אוי-
ביי און שטענדיג.“

glory, as it is said: "Everything that
is called in by My name, it is for
My glory that I have created it, I
have formed it, yea, I have made it,"
and it is also said: "The Lord shall
reign for ever and ever."

רבי חנניא דער זון פון עקשיא זאגט: נאט ברוך הוא האט געוואלט
 מוכה זיין דאס איד-
 שט פאלק, דרום האט
 ער זיי געגעבן פיעל
 תורה און מצוות.
 ווי עס ווערט גע-
 זאגט: „נאט האט
 באוויליגט פון וועגען
 זיין גערעכטיגקייט
 צו מאכען זיין תורה גרויס און
 פראכטיג.“
 Rabbi Hanania the son of Akashia
 said: The Holy One, blessed be He, was
 pleased to make Isra-
 el meritorious; where-
 fore he gave them
 a great Torah and
 many command-
 ments, as it is said.
 “The Lord was
 pleased for His right-
 eousness’ sake, to make the Torah great
 and glorious.”

רבי חנניא בן עקשיא אומר.
 רצה תקדוש ברוך הוא לזכות
 את ישראל לפיכך חרפה
 להם תורה ומצוות. שנאמר
 יי חפץ למען צדקו יגדיל
 תורה ויאדיר (שעיה טב, כא):

THE TEACHERS MENTIONED IN PIRKE ABOT

ABBA SAUL -- אבא שאול

(2 12)

Flourished during the second century of the common era, and belonged to the third generation of Tannaim. The word "Abba" (father) is a title of honor, from which the English word "Abbot" is probably derived. He was famous for his keen intellect, and his opinion was regarded as authoritative. He is described as being very tall, and was a grave-digger by occupation.

ABTALION — אבטליון

(1. 10, 11)

Belonged to the fourth of the "Zugot" (pair), and accordingly flourished during the first century before the common era. Few of his sayings have been preserved. The historian Josephus is supposed to have referred to him under the name of Pollion the Pharisee. He is said to have been a proselyte, or a descendant of a proselyte.

AKABIA BEN MAHALALEL — עקביא בן מהללאל

(3. 1)

One of the Tannaim of the first generation, he flourished during the first century of the common era. He was of a noble character, and some of his beautiful reflections are recorded. Few of his legal decisions have been preserved.

AKIBAH BEN JOSEPH — עקיבא בן יוסף

(3. 17, 18, 19, 20)

One of the Tannaim of the second generation, he is probably the greatest exponent of Pharisaic Judaism. He had a remarkable career, having belonged to the class of Am ha-Arez until the fortieth year of his life. Legend wove of a halo of glory around him. He is said to have been a shepherd in the employ of a wealthy Jerusalem Jew. Having won the love of his employer's daughter, he decided to devote himself to the study of the Torah, and in a comparatively short time he acquired the reputation of being the greatest scholar of his time. His academy was at Bene Barak, a village east of Joppa, and he trained a vast number of students who flocked around him. His legal decisions and pithy sayings are scattered throughout the tannaitic literature, and he is regarded as one of the greatest, if not the greatest, authority on matters of Halakah. He displayed wonderful acumen and insight. He was a member of the Synedrion at Jamnia, and seldom was a measure determined upon without him. He took an active part in the revolt of Bar Kokeba, whom he regarded as the Messianic king, and died as a martyr during the Hadrian persecutions.

ANTIGONOS OF SOCHO — אנטיגונוס איש סוכו

(1. 3)

One of the most distinguished disciples of Simon the Just, who was the last of Men of the Great Synagogue. Accordingly, Antigonos flourished during the second century before the common era. Very few of his sayings have been recorded.

BEN AZZAI — בן עזי

(4. 2, 3)

His first name, Simon, is rarely mentioned. He belonged to the second generation of Tannaim, and flourished during the second century of the common era. He was absorbed in the theosophic speculations of his time, and his untimely death is ascribed to this cause.

BEN BAG BAG — בן בג בג

(5. 25)

His first name was Johanan, and was a contemporary of Rabbi Judah ben Beterah. He accordingly flourished towards the end of the first and at the beginning of the second centuries of the common era, and belonged to the second generation of Tannaim. Few of his sayings have been preserved.

BEN HI HE — בן הן הן

(5. 26)

Nothing is known of this teacher, as his name is nowhere else mentioned.

BEN ZOMA — בן זומא

(4. 1)

Like his contemporary and friend Ben Azzai, he became absorbed in theosophic and mystic speculations. His first name, too, was Simon. He belonged to the second generation of Tannaim. He was famous as an "expounder" (Darshan). He is said to have become demented through his speculations.

DOSA BEN HORKINUS — דוסא בן הרכינם

(3. 14)

Belonged to the older group of the second generation of Tannaim, and probably flourished towards the end of the first century of the common era. The Halakot recorded in his name deal with the entire field of religious life. He was also an authority on calendation.

DOSTAI BAR YANNAI — דוסתאי בר ינאי

(3. 10)

Flourished towards the end of the second century of the common era, and belonged to the fourth generation of Tannaim. He was a pupil of Rabbi Meir, whose sayings, as well as those of Rabbi Jose and Rabbi Eleazar, he frequently quotes. His own sayings are sometimes pithy and humorous.

ELFAZAR OF BARTOTA — אלעזר איש בררתא

(3. 8)

A contemporary of Rabbi Akiba, he belonged to the second generation of Tannaim. He was very charitable, and gave all his possessions to the poor. He is identical with Eleazar ben Judah, whose legal decisions are recorded in the Mishnah

ELEAZAR HA-KAPPAR — אלעזר הקפר

(4. 28, 29)

Flourished towards the end of the second century of the common era, and belonged to the fourth generation of Tannaim. The word Ha-Kappar probably means "the asphalt-dealer." He laid especial stress upon the ethical side of life, and has some beautiful apothegms concerning peace.

ELEAZAR HA-MODAI — אלעזר המודעי

(3. 15)

Lived during the Hadrian wars, and belonged to the second generation of Tannaim. His legal decisions have not been recorded, but he seems to have been a prominent authority on Haggadah. He was a member of the Synedrion at Jamnia, and was noted for his piety. When Bar Kokeba defended Bethar, Eleazar prayed in sackcloth and ashes that the city might be spared. Later Bar Kokeba suspected him of being in communication with the enemy, and struck him with his foot. Enfeebled by continuous fasting, Eleazar fell down dead.

ELEAZAR HISMA — אלעזר חסמא

(3. 23)

Was a member of the Jamnia Synedrion, and belonged to the second generation of Tannaim. The exact pronunciation of the word Hisma is not definitely known, some manuscripts have Hasama. The Midrash has a legendary account of the origin of his second name.

ELEAZAR BEN ARAK — אלעזר בן ערד

(2. 10, 11, 12, 13, 14, 19)

One of the most prominent pupils of Rabban Johanan ben Zaccai, he belonged to the older group of the second generation of Tannaim. He was praised for his acumen and originality. He wished to remove the seat of learning to Emmaus, which was a healthy and pleasant town. Having separated himself from his companions, he was deprived of the opportunity of exchanging ideas with them, and his reputation as a scholar waned.

ELEAZAR BEN AZARIAH — אלעזר בן עזריה

(3. 21, 22)

Flourished during the second century of the common era, and belonged to the second generation of Tannaim. Being of noble descent and a member of the priestly family, he was elected for a short while president in the Synedrion at a very early age. He was also immensely wealthy and highly esteemed by the Roman authorities.

ELEAZAR BEN SHAMMOA — אלעזר בן שמוע

(4. 15)

Flourished in the middle of the second century of the common era, and belonged to the third generation of Tannaim. He was a member of the priestly family, and achieved fame as an authority on Halakah and Haggadah. A native of Alexandria, he went to Palestine to study under the guidance of Rabbi Akiba.

ELIEZER BEN JACOB — אליעזר בן יעקב

(4. 13)

Flourished in the middle of the second century of the common era, and belonged to the third generation of Tannaim. He was one of the foremost disciples of Rabbi Akiba, and is not to be confused with another Tanna by that name who was an authority on matters appertaining to the temple and belonged to the first generation of Tannaim.

FIIFZIR BEN HYRCANUS — אליעזר בן הורקנוס
(2. 10, 11, 12, 13, 14, 15)

Belonged to the older group of the second generation of Tannaim, and, according to one tradition, was regarded by his teacher, Rabbi Johanan ben Zaccai, as the greatest scholar of his time. He was especially famous for his wonderful memory, and rendered decisions in accordance with the tradition handed down to him by his teachers. He accordingly represented the conservative element in the Synedrion. Though a brother-in-law of Gamaliel II, the president of the Synedrion, he was excommunicated when he refused to yield to the decision of the majority in connection with the discussion whether an oven of peculiar structure was subject to defilement. He is quoted more than three hundred times in tannaitic literature.

ELISHA BEN ABUYAH — אלישע בן אבויה
(4. 25)

One of the most tragic figures among the Tannaim, he is regarded as an apostate and called "Aher" (the other), his name being rarely mentioned. Though well-versed in Jewish lore, he subsequently despised Jewish law and persecuted all who observed it. He was acquainted with Gnostic writings and was fond of reciting Greek songs. According to rabbinic tradition, his theosophic and mystic speculations were responsible for his aberration. Even after Elisha had forsaken traditional Judaism, Rabbi Meir, one of his disciples, retained his affection for his master. He flourished at the beginning of the second century of the common era.

GAMALIEL I — גמליאל I
(1. 16)

A contemporary of the Roman emperor Caligula, he belonged to the first generation of Tannaim. He is known as Gamaliel the Elder, and was grandson of Hillel. As president of the Synedrion he introduced many important laws, which were chiefly aimed at promoting the welfare of the community. It is partly due to his great personality that the

Synedrion became an important institution, which almost assumed a monarchical character. He was the teacher of the apostle Paul.

GAMALIEL III B^{EN} JUDAH — גמליאל בן יהודה

(2. 2, 3, 4,)

Belonged to the fifth, that is, the last generation of Tannaim, and was patriarch, in succession to his father, about 210—225 of the common era. Few of his utterances have been recorded, but he seems to have been a man of great learning and erudition. He faithfully carried out his father's instructions.

HALAFTA B^{EN} DOSA — חלפתא בן דוסא

(3. 7)

One of the pupils of Rabbi Meir, he belonged to the fourth generation of Tannaim. Very few of his sayings have been recorded. He is also known as Abba Halafta of the village of Hanania.

HANANIA B^{EN} ABASHIA — חנניה בן עקשיא

(end of every chapter)

Flourished during the second century of the common era, and belonged to the third generation of Tannaim. Only one of his sayings has been preserved, the one placed at the end of every chapter of this tractate. This utterance was recorded in Makkot 3. 16.

HANANIA B^{EN} TERADION — חנניה בן תרדיון

(3. 3)

Flourished at the beginning of the second century of the common era, and belonged to the second generation of Tannaim. He was a member of the Jamnia Synedrion, and was the father-in-law of Rabbi Meir. For his refusal to obey the Hadrian decrees, he was burned at the stake, wrapped up in a Scroll of the Law. While suffering the agonies of death, he remarked, in answer to a question by his pupils: "The parchment is burning, and the letters fly"

HANINA THE VICE-HIGH PRIEST — חנינא סגן הכהנים

(3. 2)

Flourished during the first century of the common era, towards the last years of the second temple, and belonged to the first generation of Tannaim. Of especial importance are his utterances in connection with the structure of the temple. He was of a peaceful disposition.

HANINA BEN DOSA — חנינא בן דוסא

(3. 11, 12, 13)

Flourished during the first century of the common era, being a contemporary of Rabban Johanan ben Zaccai, and belonged to the first generation of Tannaim. He led a saintly life, and was credited with the performance of miracles. He was also known for his frugality

HANINA BEN HAKINAI — חנינא בן חכנאי

(3. 5)

Flourished during the second century, being a disciple of Rabbi Akiba, and belonged to the third generation of Tannaim. Some beautiful moral and ethical sayings have been recorded in his name

HILLEL — הלל

(1. 12, 13, 14; 2. 5, 6, 7, 8, 9, 4. 7; 5. 20)

One of the most brilliant personalities in Jewish literature, he may be regarded as the founder of talmudic Judaism. He is called Hillel the Elder or Babylonian. He was a pupil of Shemaiah and Abtalion, and was born about 75 before the common era. He was renowned for his patience and sweet disposition. On his mother's side he traced back his descent to the house of David. He was appointed president of the Synedrion on a memorable occasion, and introduced important reforms. His popularity as a great scholar grew very rapidly, but he remained meek and humble despite his exalted position. In the discharge of his duties he displayed remarkable insight into wordly affairs. He also introduced important norms of interpreting the Holy Scriptures,

and in practically all controversies his decisions are authoritative. In many respects he seems to have been the model whom Jesus imitated, and some scholars are of opinion that he was the teacher of the founder of Christianity.

ISHMAEL -- שמעאל

(3. 16)

Flourished in the middle of the second century of the common era, and belonged to the younger group of the second generation of Tannaim. He is sometimes called Rabbi Ishmael ben Elisha, and was a member of the priestly family. While a boy he was taken prisoner to Rome, and was ransomed by Rabbi Joshua ben Hananiah. He opposed the method of Rabbi Akiba, and following, in the main, the system of Hillel, he introduced thirteen norms of interpreting the Bible for halakic purposes. He thereby became the founder of a new school of interpretation, and his principles are embodied in the Mekilta to Exodus and in the Sifre to Numbers and partly in the Sifre to Deuteronomy. Although he counselled others to be lax in their religious observance in order to avoid martyrdom, he himself cheerfully died as a martyr during the Hadrian persecutions.

ISHMAEL BEN JOHANAN - שמעאל בן יוחנן

(4. 6)

Flourished during the second century of the common era, and belonged to the third generation of Tannaim. A number of important decisions are recorded in his name. He stood in close relationship with Rabban Simon ben Gamaliel II.

ISHMAEL BEN JOSE -- שמעאל בן יוסי

(4. 9, 10)

Flourished towards the end of the second century of the common era, and belonged to the fourth generation of Tannaim. He was one of the five sons of Rabbi Jose ben Halafta. A number of his ethical say-

ings and legal decisions have been preserved throughout the tannaitic literature. Some of his apothegms are humorous.

JACOB — יַעֲקֹב
(3. 9; 4. 21, 22)

Flourished toward the end of the second century of the common era, being the grandson of the apostate Elisha ben Abuyah, and belonged to the fourth generation of Tannaim. He is probably identical with Rabbi Jacob ben Harshai, and was the teacher of Rabbi Judah the Prince, the redactor of the Mishnah.

JOHANAN THE SANDAL-MAKER — יוֹחָנָן הַסַּנְדָּלָר
(4. 14)

One of the disciples of Rabbi Akiba, he belonged to the third generation of Tannaim. He was an Alexandrian, and a number of legal decisions and beautiful apothegms have been recorded in his name. He seems to have died at an early age.

JOHANAN BEN BEROKAH — יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָה
(4. 5)

One of Rabbi Joshua ben Hananiah's distinguished pupils, he belonged to the younger group of the second generation of Tannaim, and flourished during the second century of the common era. His legal decisions are scattered in the tannaitic literature.

JOHANAN BEN ZACCAI — יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי
(2. 9, 10, 11, 12, 13, 14)

One of the most influential teachers of talmudic Judaism, he flourished during the first century of the common era, and belonged to the first generation of Tannaim. He was a disciple of Hillel, and like his master was of a gentle and peaceful disposition. During the war with the Romans he urged the nation to surrender, feeling convinced that resistance was futile. But notwithstanding the high esteem he enjoyed as a great teacher and leader, his advice was disregarded by the Zealots.

Fearing the wrath of the extreme war party, he escaped from Jerusalem, through a clever ruse, and came to the camp of Titus, by whom he was received in a friendly manner. After the destruction of the temple and the disruption of the Jewish state, Johanan devoted all his energy to the preservation of the life of the nation. With the permission of the Romans he established a school at Jamnia, where he lectured to his pupils. While he bitterly mourned for the destruction of the temple, he did not remain inactive through despair; he realized that Judaism could exist without the temple and altar, and thereby saved the nation. He also established a Synedrion at Jamnia, and he was naturally recognized as its head. During his administration he introduced important changes in communal life. His disciples carried on his teaching after him.

JONATHAN — יונתן

(4. 11)

Flourished in the second half of the second century of the common era, and belonged to the third generation of Tannaim. He is identical with Rabbi Jonathan ben Joseph. His name is of frequent occurrence in the Mekilta and Sifre, but is rarely mentioned in the Mishnah.

JOSE — יוס

(4. 8)

Born in Sepphoris, he became one of the most prominent teachers of his time, and belonged to the third generation of Tannaim, having flourished during the second century of the common era. His father's name was Halafta, but he is usually quoted merely as Rabbi Jose. His name occurs more than three hundred times in the Mishnah. Apart from his halakic studies, he was interested in Jewish history, and compiled a chronological treatise from the creation of the world until the Bar Kokeba revolt, entitled "Seder 'Olam" (the Order of the World). He endeavored to fix the dates correctly for the biblical period, and to fill up the gaps in traditions. He was a tanner by trade.

JOSE HA-KOHEN — יוסי הכהן

(2. 10, 11, 13, 14, 17)

Flourished at the end of the first century of the common era, and belonged to the older group of the second generation of Tannaim. He was one of the distinguished pupils of Rabban Johanan ben Zaccai, and was famous for his saintliness. As his name indicates, he was of priestly descent. He was also interested in mystic speculations

JOSE BEN JOEZER — יוסי בן יועזר

(1. 4)

Was one of the first "pair" (Zug), and accordingly flourished during the second century before the common era. During the Maccabean struggless he opposed the Hellenistic party. He founded a school, and laid especial stress upon the theoretical study of the Law. He was of priestly descent.

JOSE BEN JOHANAN — יוסי בן יוחנן

(1. 4, 5)

Was the colleague of Jose ben Joezer, and also opposed the Hellenistic party during the Maccabean struggless. At his school he taught that the performance of the commandments was more important than mere study. There is a possibility that he was an Essene.

JOSE BAR JUDAH — יוסי בר יהודה

(4. 26)

Flourished towards the end of the second century of the common era, and belonged to the fourth generation of Tannaim. His father, Rabbi Judah ben Il'ai, was his teacher. His legal decisions are frequently quoted in the Mishnah.

JOSE BEN KISMA — יוסי בן קסמא

(6. 9)

Belonged to the younger group of the second generation of Tannaim, and flourished at the beginning of the second century. Nothing is known

of him, except that he was passionately fond of study and of scholars. His father's name may also be pronounced Kosma.

JOSHUA BEN HANANIAH — יְהוֹשֻעַ בֶּן חַנְנִיָּה
(2. 10, 11, 13, 14, 16)

One of the distinguished pupils of Rabban Johanan ben Zaccai, he was destined to play an important role in the history of Jewish tradition. He belonged to the older group of the second generation of Tannaim, and flourished towards the end of the first and beginning of the second centuries of the common era. He was renowned for his immense learning, wisdom, and piety, and seems to have possessed remarkable knowledge of astronomy. He had a logical and lucid mind, which enabled him to deal tactfully under the most trying circumstances. He had ready wit, and was an adroit controversialist. He had disputations with the Roman rulers, and, according to a famous tradition, defeated the sages of Athens in argument. A maker of needles, he found time to teach his pupils. The ugliness of his person was contrasted by a princess with the brilliance of his wit. He urged a conciliatory attitude towards the Romans, and during the Hadrian period was the leader of the people. His calm nature eminently fitted him to be the intercessor between the Jews and the Roman rulers whose confidence he enjoyed.

JOSHUA BEN LIVI — יְהוֹשֻעַ בֶּן לִוִּי
(6. 2)

One of the most prominent Palestinian Amoraim, he flourished during the first half of the third century of the common era. He was a pupil of Bar Kappara and Rabbi Phineas ben Jair, and was especially devoted to the study of Haggadah. His school was in Lydda, in southern Judea. Many legends are recorded about him in rabbinic literature. He organized the communities in southern Judea, and visited Rome in the capacity of collector of revenues for the patriarch.

JOSHUA BEN PERAHIAH — יְהוֹשֻעַ בֶּן פְּרַחְיָה
(1. 6)

Was one of the second "pair" (Zug), and flourished towards the

end of the second century before the common era. Although an avowed Pharisee, he was lenient towards the Sadducees. According to tradition, he fled at one time to Alexandria, in Egypt.

JUDAH BEN T'ABBAI — יהודה בן טבי

(1. 8)

Was one of the third "pair" (Zug), and flourished at the beginning of the first century before the common era. While residing at Alexandria, in Egypt, he was called to Palestine to become the president of the Great Council. Of him and his colleagues it was said that they restored the crown of the Law to its pristine glory.

JUDAH — יהודה

(4. 16)

This teacher is identical with Rabbi Judah ben Il'ai, a contemporary of Rabbi Simon ben Yohai. He accordingly flourished during the second century of the common era, and belonged to the third generation of Tannaim. His name is of extremely frequent occurrence in the Mishnah, and he is styled "chief of the speakers." He was a disciple of Rabbi Akiba and Judah ben Baba. He was eloquent and diplomatic, and urged a conciliatory attitude towards the Romans.

JUDAH BEN TEMA — יהודה בן תימא

(5. 23, 24)

Belonged to the last generation of Tannaim, and flourished towards the end of the second century of the common era. Although his name occurs only once in the Mishnah, he was a great authority on tannaitic tradition.

LEVITAS OF JABNEH — לויטס איש יבנה

(4. 4)

Flourished probably towards the end of the first century of the common era, and belonged to the older group of the second generation of Tannaim. He seems to have been meek and of humble spirit, otherwise nothing is known of him definitely.

MATTATHIAH BEN HERESH — מתתיה בן חרש

(4. 20)

The name of this scholar is sometimes shortened to Mathia, and his father's name may be pronounced Harash. He flourished in Rome at the beginning of the second century of the common era, and belonged to the younger group of the second generation of Tannaim. Although he resided outside the Holy Land, he was in close contact with the great Palestinian scholars of his time.

MEIR -- מאיר

(3. 10; 4. 12, 27; 6. 1)

One of the most erudite and brilliant teachers of the Mishnah, he flourished during the second century of the common era, and belonged to the third generation of Tannaim. He was a native of Asia Minor, and married Beruria, the learned daughter of Rabbi Hananiah ben Teradion. At first he studied under Rabbi Ishmael, but subsequently became Rabbi Akiba's favorite pupil. In order to acquire knowledge from all possible sources, he sought instruction from the apostate Elisha ben Abuyah, for whom he entertained affectionate regard, and endeavored to bring him back to traditional Judaism. He maintained himself by copying the Scriptures, and was styled as "sage and scribe." It was declared by some of the Rabbis that he was unique in his generation. His name occurs nearly eight hundred times in tannaitic works, and he is said to have composed numerous fables, especially on the fox. His lively imagination greatly enriched the Haggadah, and the charm of his lectures attracted a considerable number of students. Through his intercourse with non-Jewish men of learning he seems to have become acquainted with Stoic philosophy. He completed the collection of the various Mishnahs.

MEN OF THE GREAT SYNAGOGUE — אנשי כנסת הגדולה

(1. 1, 2)

The Great Synagogue was a religious council established in the days of Ezra, which lasted till about the end of the third century before the

common era Numerous laws were ascribed to the Men of the Great Synagogue, but its constituent members are not known.

NEHORAI — נְהוֹרַאי

(4. 18)

Belonged to the third generation of Tannaim, and flourished during the second century of the common era In all probability he resided at Sepphoris. There are conflicting traditions as to the identity of this teacher. According to one talmudic opinion, his proper name was Nehemiah, or Meir, while another authority declared that he was identical with Rabbi Eleazar ben Arak

NEHUMIA BEN HA-KANAH — נְהוּמִיָּא בֶּן הַקָּנָה

(3. 6)

Flourished during the first century of the common era, and belonged to the first generation of Tannaim. Halakic and haggadic sayings are recorded in his name. He was a follower of Hillel's system of interpretation. Asked by his pupils to what he attributed his longevity, he replied: "I never gloried in the disgrace of my neighbor" A kabbalistic manuscript was ascribed to him

NITTAI THE ARBELITE — נִתַּי הָאַרְבֵּלִי

(1. 6, 7)

Was one of the second "pair" (Zug), the colleague of Joshua ben Perahiah, and flourished towards the end of the second century before the common era. His name is of rare occurrence in the Mishnah.

RABBI — רַבִּי

(2. 1; 6. 8)

Redactor of the Mishnah, he flourished during the second century of the common era, and belonged to the fourth generation of Tannaim. His name was Judah ha-Nasi (the Prince or Patriarch) ben Simon ben Gamaliel. He is sometimes called Rabbenu or Rabbenu ha-Kadosh

(our holy, or rather saintly teacher). Distinguished by his wealth and his wonderful knowledge of Jewish traditional law, he succeeded in investing the Patriarchate with autocratic power and in transferring to himself the authority of the Synedrion. It was declared that not since the time of Moses had knowledge of the Law and possession of authority been united in one person as in Rabbi. Owing to his ill-health he chose Sepphoris as his residence. Being of a gentle disposition, he acquired numerous friends both among Jews and Gentiles. There are several narratives concerning his friendship with "emperor" Antoninus, but it is difficult to establish historically which Antoninus is meant thereby. He trained numerous disciples, and his importance for the development of traditional law cannot be overrated. His death was announced by Bar Kappara in the following touching words: "Angels and mortals contended for the holy ark; the angels have defeated the mortals, and the holy ark has been taken away."

SAMUEL THE YOUNGER — שמואל הקטן

(4. 24)

Flourished towards the end of the first century of the common era, and belonged to the older group of the second generation of Tannaim. Very few of his sayings have been preserved. He was renowned for his piety and humility.

SHAMMAI — ש"מ

(1. 12, 15; 2. 9; 5. 20)

A pupil of Shemaiah and Abtalion, he flourished during the first century before the common era. He was the founder of a school, and his legal opinions were in opposition to those of his colleague Hillel. He was reputed to be irascible, and had no patience with the ignorant. In all probability he was a Palestinian by birth, and he devoted himself to the dissemination of the knowledge of the Law in Judea. In his legal decisions he was strict and severe, but was by no means of a gloomy or misanthropic disposition. While he was highly esteemed as leader and teacher of Pharisaic Judaism, most of his legal decisions were rejected in favor of those of Hillel's.

SHEMAIAH — שמעיה

(1. 10)

One of the fourth "pair" (Zug), he flourished during the first century before the common era. He was a disciple of Simon ben Shetah and teacher of Hillel and Shammai. Josephus is supposed to have referred to him under the name of Samaias. Like his colleague Abtahion, he is said to have been a proselyte.

SIMON THE JUST — שמעון הצדיק

(1. 2, 3)

Flourished during the third century before the common era, and was high priest and the last member of the Great Synagogue. Ben Sira wrote a panegyric on him, from which we learn that Simon had introduced many important improvements in Jerusalem, and saved the people from the enemy. He contributed to the perpetuation of the oral law, and was the chief teacher in the house of learning. Although as high priest he attached great importance to sacrificial rites, he was averse to excessive ceremonialism. According to some rabbinic accounts, Alexander the Great paid homage to Simon, and bestowed favors upon the Judeans out of reverence to the high priest.

SIMON BEN ELEAZAR — שמעון בן אלעזר

(4. 23)

Flourished during the second century of the common era, and belonged to the fourth generation of Tannaim. He was a pupil of Rabbi Meir, and his method was to attempt to harmonize the conflicting opinions of the earlier teachers as far as possible. Many of his halakic and haggadic sayings have been preserved. In all likelihood his father was Rabbi Eleazar ben Shammua.

SIMON BEN GAMALIEL I — שמעון בן גמליאל

(1. 17)

Flourished during the first century of the common era, and belonged to the first generation of Tannaim. Being of the house of Hillel, he

was president of the Synedrion, and discharged his duties with energy and discernment. During the war with the Romans he sided with the war party, though he was not one of the extreme Zealots. Hardly any of his sayings have been preserved.

SIMON BEN GAMALIEL II — שמעון בן גמליאל

(1. 18)

Flourished during the second century of the common era, and belonged to the third generation of Tannaim. He is also known as Rabban Simon ben Gamaliel of Jabneh. He was president of the Synedrion, which he transferred from Jabneh to Usha. Numerous legal decisions have been recorded in his name, most of which are authoritative. He was the father of Rabbi Judah the Prince, the redactor of the Mishnah.

SIMON BEN JUDAH — שמעון בן יהודה

(6. 8)

Flourished towards the end of the second century of the present era, and belonged to the fourth generation of Tannaim. He was known as Rabbi Simon of the village of Acco. Very few of his sayings have been preserved.

SIMON BEN MENASYA — שמעון בן מנסיא

(6. 8)

Flourished towards the end of the second century of the common era, and belonged to the fourth generation of Tannaim. He was at the head of an institution known as "Edah Kadosha" (Holy Congregation). Otherwise little is known of him.

SIMON BEN NATHANIEL — שמעון בן נתנאל

(2. 10, 11, 13, 14, 18)

One of the distinguished pupils of Rabban Johanan ben Zaccai, he belonged to the elder group of the second generation of Tannaim, and flourished towards the end of the first century of the common era. He married the daughter or granddaughter of Gamaliel the Elder, and was praised for his piety.

SIMON BEN SHETAH — שמעון בן שטח

(1. 8, 9)

One of the third "pair" (Zug), he flourished at the beginning of the first century before the common era. He was the leader of the Pharisees, and being the brother of Queen Salome, he greatly influenced King Alexander Jannacus. He was president of the Synedrion, and purged the Council of the Sadducean members. A great part of his activity was devoted to the establishment of schools for the study of tradition, and it was said of him and his colleagues that they restored the crown of the Law to its pristine glory. He was very severe towards those who broke the laws of Pharisaic Judaism, and at his instigation eighty women accused of sorcery were crucified at Ascalon.

SIMON BEN YOHAI — שמעון בן יוחאי

(3. 4; 4. 17; 6. 8)

Flourished during the second century of the common era, and belonged to the third generation of Tannaim. His name, without that of his father's, is of extremely frequent occurrence in the Mishnah and other tannaitic works, and he was one of the most brilliant pupils of Rabbi Akiba. His school was in Galilee, where numerous students attended his lectures. He was hostile to the Romans, whom he accused of selfishness. His severe denunciations reached the government, and he was condemned to death. Taking refuge in a cave, he lived for many years on carob-beans and spring water, in consequence of which his skin became full of boils. He was credited with the performance of miracles, and is claimed by Kabbalists as a mystic. The kabbalistic work "Zohar" is attributed to him, but it has been conclusively proved that that book is the product of the thirteenth century. Homage is paid to him by Kabbalist, who visit his grave on certain occasions.

TARFON — טרפון

(2. 20, 21)

Flourished towards the end of the first and the beginning of the second centuries of the common era, and belonged to the second generation

of Tannaim. He was a member of the priestly family, and as a boy he witnessed the temple service. His father's name is not known. He was severe in his condemnation of the Jewish-Christian sects, whom he declared to be more dangerous than the pagans.

YANNAI — ינאי

(4. 19)

Nothing is known of this scholar, as his name does not occur elsewhere in tannaitic literature. He is usually identified with the Palestinian Amora, but there is no ground for his identification. If he was the father of Rabbi Dostai bar Yannai, he must have flourished during the second century of the common era, and belonged to the third generation of Tannaim.

ZADOK — זדוק

(4. 7)

Flourished during the first century of the common era, and belonged to the first generation of Tannaim. He was a follower of the school of Shammai, and it is probable that he is identical with Zadok, one of the leaders of the Zealots during the wars with the Romans. He fasted for forty years, praying that Jerusalem should not be destroyed, and thereby ruined his health. At the request of Rabban Johanan ben Zaccai, Rabbi Zadok was cured by Roman physicians, and survived the destruction of the temple.

BIBLIOLIFE

Old Books Deserve a New Life

www.bibliolife.com

Did you know that you can get most of our titles in our trademark **EasyScript™** print format? **EasyScript™** provides readers with a larger than average typeface, for a reading experience that's easier on the eyes.

Did you know that we have an ever-growing collection of books in many languages?

Order online:
www.bibliolife.com/store

Or to exclusively browse our **EasyScript™** collection:
www.bibliogrande.com

At BiblioLife, we aim to make knowledge more accessible by making thousands of titles available to you – quickly and affordably.

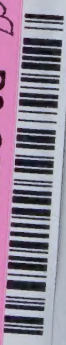
Contact us:
BiblioLife
PO Box 21206
Charleston, SC 29413

CPSIA information can be obtained
at www.ICGtesting.com
Printed in the USA
LVHW021943201218

600867LV00008B/106/P

P9-CZZ-865

BIBLIOBAZAAR

9 781117 443997